

TMHMA TETAPTON

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Ἐν Τουρκία νεώτερον δίκαιον.

Κληρονομικὴ διαδοχὴ τῶν ἐπισκόπων.

§ 101. Μεταβολαὶ νομοθετικά. Κανονισμοί. Ἐναντιότης ἐπισκόπου πρὸς διαθήκην

§ 102. Τύχη τῆς περιουσίας ἐπισκόπου μετὰ τὸν θάνατον αὐτοῦ.

§ 103. Περιορισμοὶ πρὸς διαθήκην. Ἀτομικὴ περιουσία.

§ 104. Κληρονομικὴ διαδοχὴ τῶν μὴ κατεχόντων ἐπισκοπῆν, ἀλλ' ἰδιοτευόντων Πατριαρχῶν καὶ Ἐπισκόπων.

§ 105. Κληρονομικὴ διαδοχὴ τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως.

§ 106. Διατυπώσεις τῆς παραλαβῆς τῆς κληρονομικῆς περιουσίας τῶν ἐπισκόπων. Κανονισμὸς εἰδικὸς περὶ τῆς ἐπιτηρήσεως τῶν περιουσιῶν τῶν ἀποθησκόντων ἀρχιερέων.

§ 107. Ἐπιτροπεὶα πρὸς ἐπιτήρησιν τῶν περιουσιῶν τούτων. Διορισμὸς καὶ καθήκοντα αὐτῆς.

§ 108. Διατυπώσεις, ὅταν ὁ ἐπίσκοπος ἀποθνήσκη ἐν Κωνσταντινουπόλει.

§ 109. Δημοπρασία. Διατυπώσεις αὐτῆς. Ἀγορασταί. Τρόπος καταβολῆς τοῦ τιμήματος. Ἐσπραξίς αὐτοῦ.

§ 110. Δανεισταὶ καὶ κληρονόμοι τοῦ ἐπισκόπου. Ὑποχρεώσεις καὶ δικαιώματα αὐτῶν. Ἐξόδα κηδείας, ἀπογραφῆς καὶ μετακομίσεως. Χρέη πρὸς τὸ Δημόσιον.

§ 111. Προθεσμίαι διὰ τοὺς δικαιούχους δανειστάς καὶ κληρονόμους.

§ 112. Παρέλευσις τῶν προθεσμιῶν. Ἐκκαθάρισις.

§ 101. Ἄφ' οὗ διεξήλθομεν τοὺς κανόνας, ὑφ' ὧν διέπονται αἱ κληρονομικαὶ σχέσεις τῶν κληρικῶν καὶ ἰδίως τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὴν ὀρθόδοξον Ἀνατολικὴν ἐκκλησίαν, ἀναγκαίαν νομίζομεν τὴν ἐξέτασιν τῶν τροποποιήσεων, αἵτινες ἐφηρμόσθησαν ὑπὸ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν κληρονομιῶν τῶν ἐν Τουρκία ἀρχιερέων.

Οἱ ὅρισμοι τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου γενικῶς δὲν μετεβλήθησαν ὑπὸ τὴν Τουρκικὴν Κυβέρνησιν. Τὰ προνόμια, ἅτινα παρεχωρήθησαν τῇ Ἐκκλησίᾳ ὑπὸ τοῦ σουλτάνου Μεχμέτ καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ διὰ τῶν πρὸς τοὺς Πατριάρχας παρεχομέ-

νων βερατίων¹, ἀπὸ τοῦ Γενναδίου μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, διετήρησαν τὸ δίκαιον τῆς περιουσίας τῶν κληρικῶν καὶ μοναχῶν, ὅπερ ἐξησφάλισεν ἔτι μᾶλλον καὶ τὸ περίφημον Χάτι-Χουμαγιούν τῆς 18 Φεβρουαρίου 1856, τὸ καθιερωσαν πλήρες ἀνεξιθρησκείας σύστημα². Ἡ μὴ εὐάρεστος ἐν τούτοις κατάστασις τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐν Τουρκίᾳ³ προεκάλεσε τὴν ψήφισιν Κανονισμῶν⁴, ἐν οἷς εἰδικαί περιελήφθησαν διατάξεις περὶ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν Ἀρχιερέων. Ἐν τῷ Κανονισμῷ «περὶ τῶν ἀναγκαίων προσόντων

¹ Πρὸς π. χ. Βεράτιον Ἰωακείμ ἐν Κωδίκων Ὀθωμανικῶν σελ. 25 (ἐκδ. Α. Νικολαΐδου) καὶ ἐν Κλειδί Μ. Καραβοκυροῦ Βεράτιον Ἰωακείμ Β' (σελ. 130), ἀπόσπασμα Βερατίου Διονυσίου τοῦ Ε' (3 Δεκεμβρίου Ἰουλίου Ἀχὴρ 304-14 Φεβρουαρίου 1887) καὶ ὅμοιον Μητροπολιτικοῦ Βερατίου τῆς Α. Σ. τοῦ Γέροντος ἀγ. Ἡρακλείας κυρίου Γερμανοῦ 2 Ρεδζέπ 305, 2 Μαρτίου 1888 (ἐν Κώδικι Καραβοκυροῦ σελ. 168-170). Ἰδ. καὶ Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιθεωρήσεως Τόμ. II περιόδου III. Πρὸς καὶ Maurer Das Griech. Volk I §§ 3 καὶ 156 καὶ Heineccii αὐτόθι II c. 8 pag. 386 ἐπ.

² Ὡς πρὸς τὰ περὶ κληρονομίας ἐν Τουρκίᾳ κρατοῦντα ἀξία σημειώσεως εἶνε καὶ ἡ Βεζυρική Ἐγκύκλιος τῆς 23 Σεβάλ 1291 (20 Νοεμβρίου 1874), ἣν ἴδ. κατωτέρω ἐν τῷ Παραρτήματι (πρὸς Ἐκκλ. Ἐπιθεωρήσεως Τόμ. III περιόδ. III σελ. 4 καὶ Μ. Καραβοκυροῦ Κώδικα σελ. 155).

³ Περὶ τῆς καταστάσεως τῆς Ἐκκλησίας ἐν Τουρκίᾳ ἴδ. διατριβὴν Μ. Χουρμούζη «Οἰκουμενικὸς Θρόνος» (ἐν Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιθεωρήσεως Τόμ. III περιόδου III σελ. 53 καὶ ἐπ.), πρὸς τούτοις δὲ καὶ προσφώνησιν τοῦ Πατριάρχου κατὰ τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει ἰδρυθέντος Ἱερατικοῦ Συλλόγου (6 Αὐγούστου 1874). Περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων ἐπὶ βυζαντινῶν πρὸς Νεαράν Ἀλεξίου τοῦ Κομνηνοῦ XLI (Coll. IV Zachariae) ἀποπειραθέντος νὰ βελτιώσῃ αὐτόν.

⁴ «Γενικοὶ Κανονισμοὶ περὶ διευθετήσεως τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Ἐθνικῶν πραγμάτων τῶν ὑπὸ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον διατελούντων ὀρθοδόξων Χριστιανῶν ὑπηκόων τῆς Α. Μεγαλειότητος τοῦ Σουλτάνου (ἐν Κωνσταντινουπόλει 1862). Πρὸς καὶ Μ. Καραβοκυροῦ Κλειδα».

Πρὸ τῶν Κανονισμῶν ἐφηρμόζοντο ἄρα γε οἱ περὶ διαθέσεως περιουσίας διατάξεις τοῦ βυζαντινοῦ δικαίου; Ἀμφίβολον, διότι κατ' ἔθιμον, ὡς καὶ ἀνωτέρω εἴρηται ἐν τῷ περὶ ἐθίμων κεφαλαίῳ, ἐπεκράτει πλήρης πρὸς διάθεσιν ἐλευθερία. Πρὸς συζητήσεις κατὰ τὴν δίκην τῆς διαθήκης τοῦ Πατριάρχου Ἱεροσολύμων Κυρίλλου ἐν Ἀνατολικῷ Ἀστέρος (ἐν Κωνσταντινουπόλει) ἀριθ. 1 ἔτους 1877, ἀριθ. 3, 22 Ὀκτωβρίου 1877, ἀριθ. 4, 1877. Συνοδικὸν δὲ γράμμα τοῦ Πατριάρχου Νεοφύτου, κυροῦντος διαθήκην τοῦ ἐπισκόπου Δέρκων κύρ Ἀνανίου, κατὰδηλον ποιεῖται τὴν κατ' ἔθιμον ἐπικράτησιν ἐλευθερίας τῶν ἐπισκόπων πρὸς διάθεσιν περιουσίας. Τὸ γράμμα τοῦτο δημοσιεύομεν ἐν τῷ Παραρτήματι ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ Γεδεών λαμβάνοντες (σελ. 574).

τῶν εἰς ἀρχιερατείας ἐκλεξιμῶν, ἔτι δὲ καὶ περὶ τοῦ τρόπου τῆς ἐκλογῆς αὐτῶν» ὀρίζονται τὰ ἐπόμενα.

§ 102. «Οἱ Ἀρχιερεῖς δὲν δύνανται νὰ κάμωσι διαθήκην ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν περιουσίας» (ἄρθ. Γ').

Μετὰ τὴν ἀποβίωσιν ἀρχιερέως ἀφαιροῦνται ἐκ τῆς περιουσίας αὐτοῦ πρῶτον τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας τὰ μνημόσυνα καὶ τὰ ψυχικά, ἢ δὲ λοιπὴ περιουσία κινήτῃ καὶ ἀκίνητος διαιρεῖται εἰς τρία ἴσα μέρη, ἐξ ὧν τὸ ἐν (προσδιοριζόμενον ἐπὶ προικισμῷ τῆς Μητροπόλεως ἢ ἐπισκοπῆς)¹ δαπανᾶται εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων. Ἡ προίκις καὶ χρησιμοποίησις τοῦ τρίτου τούτου γίνεται κυρίως πρὸς οικονομολογικὸν σκοπὸν, ἵνα βαθμηδὸν ἐκ τῶν εἰσοδημάτων τῶν ἀγοραζομένων κτημάτων ἀποτελῆται ποσὸν ἴσον τῇ παρεχομένῃ ἐπιχορηγήσει τοῦ Ἀρχιερέως. Ἐὰν διὰ τοῦ προσκομιζομένου τούτου τρίτου ἐκ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν περισσεύσωσιν εἰσοδήματα, ταῦτα δαπανῶνται ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν κοινῶν καταστημάτων². Τὸ ἕτερον τρίτον ἀνήκει εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ ἀποθανόντος³. Τὸ ἐναπομένον τρίτον τῆς περιουσίας τοῦ ἀποθνήσκοντος διαιρεῖται πάλιν εἰς δύο μοίρας, καὶ τὸ μὲν ἡμισυ παραδίδεται εἰς τὰ ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινωφελῆ ἔθνικα καταστήματα, τὸ δὲ ἄλλο ἡμισυ δαπανᾶται καὶ χρησιμεύει εἰς ἀγορὰν ἀκινήτων κτημάτων, ἐπὶ προικισμῷ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου. Σκοπὸς πάλιν τῆς τελευταίας μερίδος τοῦ Πατριαρχείου εἶνε οικονομολογικός, μέχρις οὗ ἐκ τῶν ἀποφερομένων εἰσοδημάτων παραχθῆ ποσὸν ἴσον πρὸς τὸ τοῦ Πατριάρχου σιτηρέσιον, ἐὰν δὲ προκύψῃ καὶ περίσσευμα ἐκ τῶν προσόδων τοῦτο χρησιμεύει καὶ προσδιορίζεται εἰς ὠφέλειαν τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει κοινῶν τοῦ ἔθνους καταστημάτων⁴.

¹ Εἰς τὴν ἀνήκεν ἐννοεῖται ὁ ἀποβιώσας.

² Δῆλα δὲ τῶν φιλανθρωπικῶν.

³ Τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου αὐτοῦ συγγενεῖς.

⁴ Τῶν Κανονισμῶν σφοδρῶς καθήψατο ὁ μητροπολίτης Π. Λαρίσης Δωρόθεος Σχολάριος («Ἔργα καὶ Ἡμέραι» ἐν Ἀθήναις 1877 προλόγου σελίς 27 καὶ ἐπ.).

§ 103. Διὰ τοῦ πρώτου ἐδαφίου τοῦ ἐνδεκάτου ἄρθρου τοῦ ἐν λόγῳ Κανονισμοῦ, ὅτι « οἱ Ἀρχιερεῖς δὲν δύνανται νὰ κάμωσι διαθήκεν ἐπὶ τῆς ἰδίας αὐτῶν περιουσίας » ἠδυνάτο τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι ἡ ἐν Βυζαντίῳ Ἐκκλησία κατέταξε τοὺς Ἀρχιερεῖς μεταξὺ τῶν ἀνικάνων πρὸς σύνταξιν διαθήκης προσώπων· ἐν τούτοις τὸ πρᾶγμα δὲν ἔχει οὕτω· τὸ χωρίον τοῦτο ἐνόησε νὰ ἀποκλείσῃ τῆς διαθέσεως τὴν περιουσίαν μόνον ἐκείνην, ἣν ὁ ἐπίσκοπος ἀτομικῶς ἀπέκτησε, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν περιουσίαν, ἣτις περιῆλθεν αὐτῷ « ἐκ συγγενικῆς κληρονομίας ἀποδεδειγμένης », διότι ἐν τῷ αὐτῷ ἄρθρῳ ἀμέσως εὐρίσκομεν, ὅτι ὁ ἐπίσκοπος δύναται διὰ διαθήκης τοιαύτην περιουσίαν νὰ διαθέσῃ καὶ ἡ διαθήκη ἔχει πλῆρες κύρος καὶ ἰσχύν¹. Μὴ ὑπαρχούσης ὅμως διαθήκης, καὶ ἡ περιουσία αὕτη « ἡ ἀπὸ συγγενικῆς κληρονομίας » διανέμεται ὡς καὶ ἡ λοιπὴ κατὰ τοὺς ἀνωτέρω τρόπους καὶ δὲν περιέρχεται εἰς τοὺς ἐξ ἀδιαθέτου συγγενεῖς. Αἱ διατάξεις αὗται κρατοῦσι ἐπὶ τῶν περιουσιῶν πάσης

Κατ' αὐτὸν οἱ Κανονισμοὶ « ἐταπεινώσαν τὴν Ἐκκλησίαν, ἔκοτε δεῖν παθεῖν πολλῶ πλεον ἢ πρίν, καὶ περιελοῦσαν, εἰς ἣν ἤδη εὐρίσκεται ἐλεεινὴ θέσις τὴν εὐρεθησομένην τοῦ ἐπισκόπου περιουσίαν εἰς τριμοιρίαν εἶχον διαιρέσει ἑναντίον τῶν ἱερῶν Κανόνων, οὓς δῆθεν ἔλεγον οἱ νομοθέται, ὅτι ἐφήρμοζον, ὡς παρεξηγοῦντες. Οὐδεὶς δὲ ἱερὸς κανὼν ὀρίζει τριμοιρίαν. Ὅθεν τὸ τοιοῦτον ἦν καινοτομία, παράβασις τῶν ἱερῶν Κανόνων, καὶ ἄδικος δέσμευσις ἐλευθέρας βουλήσεως κατὰ τὸν Μ' Ἀποστολικὸν Κανόνα ».

¹ Τοιοῦτοτρόπως τὸ ἐν Τουρκίᾳ δίκαιον πᾶσαν περιουσίαν, πλὴν τῆς ἀπὸ συγγενικῆς κληρονομίας πηγάζουσας, ἀποκλείει τῆς διαθέσεως ὡς ἐκκλησιαστικῆς. Αὕτη διατίθεται κατὰ τοὺς ἀνωτέρω ἐκτεθέντας τρόπους. Μὴ διακρινόμενης δὲ τῆς πρὸ τῆς χειροτονίας καὶ μετ' αὐτὴν κτηθείσης οὐσίας αἱ περὶ ἀπογραφῆς διατάξεις τῶν κανόνων δὲν ἔχουσι πρακτικὴν σημασίαν. Περὶ τῶν τύπων τῶν διαθηκῶν παρὰ τῷ Πατριαρχεῖῳ καὶ τοῖς Ἐπισκοπεῖσι ἴδ. Μ. Καραβοκυροῦ Κώδικος σελ. 75 καὶ ἐπ. Περὶ ἀνοίξεως διαθήκης ἴδ. ἐπίσης αὐτόθι σελ. 126 καὶ ἐπ. καὶ Κλειδὸς σελ. 260 καὶ ἐπ. Περὶ τῆς ἀνοίξεως τῶν διαθηκῶν κατὰ τὸ Βυζαντιακὸν δίκαιον ὅρα Νεαράν Κωνσταντινου τοῦ Πορφυρογεννήτου VII § 6' (Coll. III Zachariæ).

Διὰ τῆς ἐκφράσεως τοῦ ἄρθρου « ἀπὸ συγγενικῆς κληρονομίας » δὲν ἰσχύει τὸ λοιποῦ ὁ περιορισμὸς τοῦ Βυζαντιακοῦ δικαίου μέχρις ἀδελφῶν καὶ θείων. Ἀρκεῖ ὁ κληρονομηθεὶς νὰ ᾖ συγγενὴς τοῦ κληρονόμου ἐπισκόπου, ἵνα ἡ περιελοῦσα τούτῳ περιουσία διατίθεται διὰ διαθήκης. Σφάλλεται ἄρα ὁ Μ. Καραβοκυρὸς κατατάσσων γενικῶς ἐν τοῖς ἀνικάνοις πρὸς διαθήκην τοὺς μητροπολίτας, Πατριάρχας καὶ Ἐπισκόπους ἐν Κώδικος αὐτοῦ σελ. 85.

τάξεως Ἀρχιερέων ἄνευ ἐξαιρέσεως ἀπὸ τοῦ Πατριάρχου μέχρις Ἐπισκόπου (ἄρθ. 10)¹.

§ 104. Ἐπὶ τῆς κληρονομίας δὲ τῶν μὴ ἐχόντων ἐπισκοπήν, ἀλλ' ἰδιωτευόντων Πατριαρχῶν καὶ τιτουλαρίων Ἐπισκόπων καὶ Μητροπολιτῶν ὠρίσθησαν εἰδικῶς διὰ τοῦ ἄρθρου ΙΑ' τάδε· μετὰ θάνατον ἢ περιουσία αὐτῶν, ἀφ' οὔ ἀφαιρεθῶσι τὰ ἐπὶ κηδεῖα καὶ εἰς ψυχικὰ καὶ ἄλλα ἀναγκαῖα δαπανήματα, διαιρεῖται εἰς τρία ἴσα μέρη, ἐξ ὧν τὸ μὲν ἀποδίδεται τοῖς κληρονόμοις, διὰ τοῦ ἑτέρου ἀγοράζονται κτήματα ἐπὶ προικισμῷ τοῦ τε Οἰκουμενικοῦ θρόνου καὶ τῶν ἐθνικῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων ἐξ ἡμισείας, τὸ δ' ἕτερον τρίτον ἀποκαθίσταται εἰς τὰ ἐν τῇ πατρίδι τῶν ἀποθνησκόντων ἀρχιερέων κοινωφελῆ καταστήματα².

Τὸ ἄρθρον ΙΑ' οὐδεμίαν ποιεῖται μνειάν περὶ τῶν δικαιωμάτων τῶν ἰδιωτευόντων ἐπισκόπων καὶ τιτουλαρίων, ἐφαρμόζονται ἄρα αἱ διατάξεις τοῦ ἄρθρ. Ι καὶ ἐπ' αὐτῶν, δηλαδὴ μόνον τὴν « ἀπὸ συγγενικῆς κληρονομίας ἀποδεδειγμένης » προελοῦσαν αὐτοῖς περιουσίαν δύνανται νὰ διαθέσωσι διὰ διαθήκης. Καὶ τῆς περιουσίας ὅμως ταύτης, μὴ ὑπαρχούσης διαθήκης, ἐφαρμόζονται οἱ ὅροι τοῦ ἄρθρου ΙΑ'.

§ 105. Εἰδικὴν διάταξιν καθιέρωσεν ὁ Κανονισμὸς διὰ τὴν κληρονομίαν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως ἀποθνήσκοντος. Ἡ περιουσία διαιρεῖται εἰς τρία ἴσα μέρη, καὶ τὸ μὲν ἐν μένει τῷ Οἰκουμενικῷ θρόνῳ ἐπὶ προσκτήσει κτημάτων προοριζόμενον καὶ δαπανώμενον, τὸ ἕτερον δίδεται οἷς δεῖ ἐκ

¹ Τὸ ἄρθ. Ι' περὶ τῶν περιουσιῶν τῶν ἀρχιερέων φέρει ἐν τέλει, ὅτι « ἐν τῇ ἐκτελέσει τοῦ κανονισμοῦ τούτου δεόν ὑπάρχειν τοῖς περὶ γαιῶν διατάξεις καὶ τοῖς βακουφικοῖς νόμοις » (Πρὸς Ἐγκύκλιον τῆς 14 Σεβτιοῦλ Ἀχῆρ 1295-7 Μαρτίου 1294) πρὸς καὶ Ἐγκύκλιον Σεφέρ 1278 ἐν Παραρτήματι Κώδικος Μ. Καραβοκυροῦ σελ. 152 καὶ 35 ἐνθα περὶ τῆς ἐννοίας τῶν Βακουφίων καὶ τῶν σχετικῶν διατάξεων, ἴδε καὶ Κλεῖδα σελ. 55 καὶ ἐπ.

² Πρὸς Κώδικα Καραβοκυροῦ σελ. 70 καὶ ἐπ. καὶ ἰδίως τὸν ἐν σελ. 74 αὐτόθι πίνακα τῶν κατὰ τὸ ἐν ἰσχύϊ ἐν τοῖς Πατριαρχείοις βυζαντιακὸν δίκαιον κληρονομικῶν τάξεων.

τῶν κληρονόμων του, ἐκ δὲ τοῦ ἑτέρου τρίτου τὸ μὲν ἥμισυ κρατεῖται πάλιν διὰ τὸν Οἰκουμενικὸν θρόνον ἐπὶ προικισμῶ αὐτοῦ, τὸ δὲ ἄλλο ἥμισυ δίδεται εἰς τὰ κοινωφελῆ τῆς Κωνσταντινουπόλεως καταστήματα (ἄρθ. IB').

§ 106. Ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἀνωτέρω διατάξεων παρείχε δυσκολίας, ἰδίως δὲ κατὰ τὴν παραλαβὴν καὶ τὴν ἀκριβῆ καὶ ἀσφαλῆ τῶν περιουσιῶν τῶν ἀποθνησκόντων ἐπισκόπων διανομὴν κατὰ τοὺς ρηθέντας ὅρους, διὸ τὸ ἄρθρον ΠΓ' τοῦ Κανονισμοῦ (1862) ὥρισεν, ὅτι « ἐν περιπτώσει θανάτου κληρικοῦ τινοῦ ἀρχηγοῦ, τέσσαρες τῶν πλησίον αὐτοῦ τυχόντων προκριτωτέρων ὀρθοδόξων κατοίκων, ὁμοῦ μετὰ τεσσάρων κληρικῶν, θέλουσι λαμβάνει τὴν φροντίδα ἵνα καταγράψωσι τὴν περιουσίαν αὐτοῦ καὶ σφραγίσωσιν ἐν ἀσφαλείᾳ, καὶ ἀκολούθως θέλουσιν εἰδοποιεῖ τῷ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ καὶ λαμβάνει τὰς ἀνηκούσας ὁδηγίας διὰ τὰ περαιτέρω. Οἱ αὐτοὶ πρόκριτοι θέλουσι λαμβάνει τὴν ἐπιστασίαν τῆς κηδεῖας καὶ τῶν μνημοσύνων αὐτοῦ », ἀλλ' ἡ τοιαύτη διάταξις δὲν ἐθεωρήθη ἀρκοῦσα. Πολλὰί πάλιν δυσκολίαι καὶ ἀνωμαλίαι φαίνεται ὅτι ἐν τῇ πράξει ἐπηκολούθησαν, πρὸς θεραπείαν δ' ἐδημοσιεύθη συζητηθεῖς ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων ἐν συνεδριάσει τῆς 18^{ης} Δεκεμβρίου 1873 ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἕτερος Κανονισμὸς εἰδικὸς περὶ τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς. Διὰ τοῦ νεωτέρου τούτου Κανονισμοῦ προσημειωτέον δὲν μετεβλήθη ἡ κληρονομικὴ διαδοχὴ τῶν ἐπισκόπων κατὰ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα, ἀπ' ἐναντίας ρητῶς ἐκυρώθη (ἄρθ. 19), δι' αὐτοῦ ὁμοῦ ἰδρῦθη ἐπιτροπὴ σκοπὸν ἔχουσα « τὴν ἐπιτήρησιν καὶ διαίτησιν τῶν περιουσιῶν τῶν ἀποθανόντων ἀγίων Ἀρχιερέων ».

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων (τῆς τε ἱερᾶς Συνόδου καὶ τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου) προεδρευούσης τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμ. Πατριάρχου· σύγκειται δὲ ἐκ τριῶν μελῶν, δύο Ἀρχιερέων ἐκ τῶν Συνοδικῶν καὶ ἑνὸς μέλους λαϊκοῦ τοῦ Δ.Ε.Μ. Συμβουλίου (ἄρθ. 1). Ἡ ἐπιτροπὴ

αὕτη ἔχει ὡς γραμματέα αὐτῆς τὸν λογιστὴν ἢ ταμίαν τοῦ Ἐθνικοῦ ταμείου, ἵνα κρατῆ τὰ ἀναγκαιοῦντα αὐτῇ βιβλία καὶ ἔγγραφα (ἄρθ. 3).

§ 107. Ἡ διάρκεια τῆς Ἐπιτροπῆς ταύτης ὀρίζεται μόνον ἐν ἔτος, εἰς τὴν λῆξιν τοῦ ὁποίου ὀφείλει νὰ δίδῃ ἀκριβῶς λογοδοσίαν (ἄρθ. 2). Αἱ συνεδριάσεις αὐτῆς γίνονται τακτικῶς μὲν ἅπαξ τοῦ μηνὸς κατὰ τὸ πρῶτον πενταήμερον ἄνευ προσκλήσεως ὑπὸ τοῦ προέδρου, ἐκτάκτως δὲ ὁσάκις ὁ πρόεδρος νομίσῃ ἀναγκαῖον καὶ κατὰ πρόσκλησιν αὐτοῦ (ἄρθ. 4).

Ἄλλ' ἐν τούτοις ὁσάκις ἀποβιώσῃ Ἀρχιερεὺς ἡ ἀνάγκη τῆς συνεδριάσεως τῆς ἐπιτροπῆς θεωρεῖται ἀπόλυτος, καὶ αὕτη συνέρχεται αὐτοδικαίως τὴν πέμπτην ἡμέραν, ἀφ' ἧς γένηται γνωστὴ ἡ ἀποβίωσις, καὶ ἄνευ προσκλήσεως τοῦ προέδρου (ἄρθ. 5). Ἐννοεῖται ὅτι ὁ πρόεδρος ἀμέσως δύναται ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ συγκαλέσῃ τὴν ἐπιτροπὴν, ἡ δὲ πέμπτη ἡμέρα ὡς αὐτοδικαίως ἡμέρα συνεδριάσεως θεωρεῖται ἐὰν ὁ πρόεδρος δὲν ποιήσῃ τὴν πρόσκλησιν πρὸ αὐτῆς.

Ἐἴτε αὐτοδικαίως, εἴτε κατὰ πρόσκλησιν τοῦ προέδρου, συνερχομένη ἡ ἐπιτροπὴ μετὰ τὴν ἐκτὸς τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἀποβίωσιν ἀρχιερέως, προσέρχεται τῇ Α. Θ. Παναγιότητι ὅπως συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ καταλλήλου προσώπου (ἐξάρχου) ἵνα σταλῇ πρὸς μεταφορὰν τῆς κληρονομικῆς περιουσίας. Τὸ πρόσωπον τοῦτο προσκαλεῖ παρ' ἑαυτῆς ἡ ἐπιτροπὴ καὶ τῷ παρέχει τὰς ἀναγκαίας ὁδηγίας, ὀρίζουσα συγχρόνως καὶ τὸ ποσόν, ὅπερ θέλει δώσῃ αὐτῷ ἐκ τῆς περιουσίας ὡς ἀμοιβὴν τῶν κόπων του (ἄρθ. 6)¹. Κατὰ τὸ ἄρθ. 7 ἡ ἀπογραφὴ τῆς ἀρχιερατικῆς περιουσίας ἀνάγκη νὰ γίνηται ἀκριβῆς κατὰ τὰς διατάξεις τῶν Κανονισμῶν.

¹ Τὸ ἀποστελλόμενον πρόσωπον μετὰ τῶν ὁδηγιῶν εἶνε μόνον πρὸς παραλαβὴν τῆς περιουσίας παρὰ τῶν τεσσάρων προκρίτων καὶ τεσσάρων κληρικῶν, οἵτινες κατὰ τὸ ἄρθ. 15 τῶν κανονισμῶν, ὅπερ ἀνωτέρω ἐμνημονεύσαμεν, προβαίνουν εἰς τὴν διαφύλαξιν καὶ ἀπογραφὴν τῆς κληρονομίας. Οὕτω τὸ ἄρθ. 15 συνδυάζεται τῷ ἄρθ. 6 πληρέστατα.

§ 108. Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ἀποθάνῃ Ἀρχιερεὺς εὐρίσκόμενος ἐν Κωνσταντινουπόλει, εἰδοποιεῖται τότε ἀμέσως ἢ ἐπιτροπῇ, εἴτε παρὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς, εἴτε παρὰ τοῦ Πατριάρχου, ἣτις παραλαμβάνουσα τὸν γραμματέα αὐτῆς μεταβαίνει εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ ἀποβιώσαντος καὶ ἐνεργεῖ ἀκριβῆ καὶ λεπτομερῆ ἀπογραφὴν τῆς περιουσίας του, ἣν καὶ σφραγίζει, προσκαλουμένου καὶ σφραγίζοντος συνάμα καὶ τοῦ δευτερεύοντος ἱεροδιακόνου τῆς Α. Θ. Παναγιότητος (ἄρθ. 8). Σφράγισιν ἐννοεῖ τὸ ἄρθρον 6 τὴν ἐπίθεσιν σφραγίδων πρὸς ἀσφαλῆ μεταφορὰν αὐτῆς εἰς τὰ πατριαρχεῖα, διότι ὄντως κατὰ τὸ ἀμέσως ἐπόμενον 9 ἄρθρον ἢ οὕτω σφραγίζομένη περιουσία μετακομίζεται εἰς τὰ πατριαρχεῖα, ὅτε ἢ ἐπιτροπῇ συνέρχεται καὶ ὀρίζει ἡμέραν πρὸς δημοπρασίαν αὐτῆς¹. Ἡ ἡμέρα αὕτη δὲν δύναται νὰ εἶνε ἀπωτέρα τοῦ ἐνὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς μετακομίσεως. Ἐὰν τοῦτο δὲν γένηται ἐντὸς τοῦ μηνός, ὀρίζει ἡμέραν τῆς δημοπρασίας ἢ Ἱ. Σύνοδος μετὰ τοῦ Συμβουλίου ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ Πατριάρχου (ἄρθ. 9).

§ 109. Αἱ διατυπώσεις τῆς δημοπρατίας εἶνε ἀπλαι. Αὕτη ἐκτελεῖται ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Κοινοῦ τῶν Πατριαρχείων, προσκαλουμένων πρὸ πέντε ἡμερῶν διὰ τῆς Μ. Πρωτοσυγκελλίας τῶν ἐν Κωνσταντινουπόλει διαφόρων κληρικῶν² καὶ ἄλλων ἀρμοδίων ἀγοραστῶν (ἄρθρ. 10). Πῶς πρέπει νὰ γίνηται ἢ πρόσκλησις τὸ ἄρθρον δὲν ὀρίζει, δύναται κατ' ἀκολουθίαν δι' ἀνθρώπων ἀπεσταλμένων νὰ τελεσθῇ αὕτη ἢ δι' ἐπιστολῶν ἢ καὶ διὰ τοῦ τύπου.

Εἰς ἐκάστην δημοπρασίαν ἢ ἐπιτροπῇ ὀφείλει νὰ παρίσταται μετὰ τοῦ γραμματέως, κρατοῦντος ἀκριβῆ κατάλογον τῶν πωλουμένων πραγμάτων (ἄρθ. 11).

Τοῖς ἀγορασταῖς τὸ ἄρθρον 12 παρέχει εὐκολίαν ὡς πρὸς

¹ Ἐὰν ἐννοεῖται τὰ πράγματα ὡς πρὸς δημοπρασίαν.

² Διότι τὰ πράγματα δύναται νὰ ὦσι χρήσιμα καὶ εἰς κληρικούς· π. χ. ἄμφια, βιβλία κλπ.

τὴν καταβολὴν τοῦ τιμήματος, διότι ὁ πλειοδοτῶν καὶ λαμβάνων οἰονόηποτε πράγμα ὀφείλει νὰ καταβάλῃ δέκα τοῖς ἑκατὸν ἐπὶ τῆς ἀξίας αὐτοῦ, δύναται δὲ νὰ ἀποτίσῃ τὸ ὑπόλοιπον ἐντὸς 21 ἡμερῶν· οὐδενὶ ὅμως ἐπιτρέπεται νὰ ἐπιστρέψῃ τὸ ἀγορασθέν, οὐδεὶς δὲ δύναται ἐπ' οὐδεμιᾶ προφάσει, οὐδ' ἐπὶ τῇ ἀξιώσει δανειστοῦ τοῦ ἀποβιώσαντος, νὰ κατακρατῇ τὸ τίμημα τοῦ ἀγορασθέντος (ἄρθ. 14). Φαίνεται ὅτι ἡ εὐκολία τῆς ἐπὶ τῇ προθεσμίᾳ 21 ἡμερῶν καταβολῆς τοῦ τιμήματος προεκάλεσε τὴν ἀνάγκην τῆς μὴ ἐφαρμογῆς τοῦ συμφητισμοῦ, διότι ἠδύναντο νὰ προκύψωσι δυσκολίαι καὶ ἴσως καταχρήσεις.

Διὰ τὴν εἰσπραξίν τοῦ ὑπολοίπου τοῦ τιμήματος ὁ γραμματεὺς ὀφείλει νὰ ἐκδώσῃ ἀναλυτικὰς ἀποδείξεις ἐκάστου πλειοδοτήσαντος, ἃς ὑπογράφει ὁ ταμίαις πρὸς εἰσπραξίν (ἄρθ. 13).

§ 110. Καὶ τοὺς δανειστὰς ὅμως καὶ κληρονόμους ὁ Κανονισμὸς δὲν κατέλιπεν ἀπροστατεύτους· κατὰ τὸ ἄρθρον 15 ἕκαστος ἔχων λαμβάνειν παρὰ τοῦ ἀποβιώσαντος Ἀρχιερέως, εἴτε ὡς δανειστής, εἴτε ὡς κληρονόμος, ὀφείλει νὰ ἀναφέρηται ἐγγράφως πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος· ἢ δὲ ἐπιτροπῇ, ἐὰν εὖρη δικαίαν τὴν ἀπαίτησιν¹, ἀποφασίζει καὶ ἐκδίδωσι τὴν τακτικὴν τῆς πληρωμῆς ἀπόδειξιν.

Τὸ ἄρθρον 16 πραγματεύεται περὶ τῆς διαδικασίας καὶ τοῦ τρόπου τῆς διανομῆς ἐκάστης ἀρχιερατικῆς περιουσίας. Πρωτίστως ἀφαιροῦνται ὑπὸ τῆς ἐπιτροπῆς, 1) τὰ ἔξοδα τῆς κηδείας καὶ τῶν μνημοσύνων· σημειωτέον ὅτι τὰ τῶν μνημοσύνων ἔξοδα προσδιορίζει ἢ ἐπιτροπῇ ἀναλόγως τῆς κληρονομικῆς περιουσίας, 2) τὰ ἔξοδα τῆς ἀπογραφῆς καὶ τοῦ ἀποστελλομένου ἐξάρχου πρὸς μετακόμισιν τῆς περιουσίας εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἥτοι ἐν τοῖς ἑκατὸν τοῦ δημοσίου κήρυκος καὶ δύο

¹ Τύπον πρόσκλησεως κληρονόμων καὶ δανειστῶν ὑπὸ τῆς ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐπιτροπῆς ἴδε ἐν «Ἀνατολικῷ Ἀστέρει» ἀριθ. 5 ἀριθ. 6 σελ. 96 ἀριθ. 7 σελ. 112 ἀριθ. 11 σελ. 176 (ἔτ. 1877).

τοῖς ἑκατὸν τοῦ γραμματέως κ.λ.π. κατὰ τὰ εἰθισμένα, 3) τὰ πρὸς τὸ δημόσιον ὀφειλόμενα, ἅτινα θεωροῦνται προνομιοῦχα¹.

§ 111. Ἀφ' οὗ ἡ ἐπιτροπὴ ἐνεργήσῃ ταῦτα τὸ ὑπόλοιπον τῆς περιουσίας κρατεῖ ἐπὶ τρεῖς μῆνας ἢ κατατίθῃσιν αὐτὸ ὅπου ἂν ἐγκρίνη πρὸς ὄφελος τῆς περιουσίας², εἰδοποιῶσα συγχρόνως διὰ τριῶν ἡμερηίδων τῆς Κωνσταντινουπόλεως (2 Ἑλληνικῶν καὶ 1 Γαλλικῆς), ἵνα παρουσιασθῶσιν οἱ δικαιοῦχοι, καὶ οἱ μὲν δανεισταὶ ἐντὸς τριῶν μηνῶν, οἱ δὲ κληρονόμοι ἐντὸς ἑξ μηνῶν, οἵτινες ὅμως εἰδοποιῶνται καὶ διὰ τοῦ Ἀρχιερέως τῆς πατρίδος τοῦ ἀποβιώσαντος. Ἡ διὰ τῶν ἡμερηίδων εἰδοποίησις περιέχει καὶ ἀναγγέλλει συνάμα, ὅτι ἐν περιπτώσει καθ' ἣν κατὰ τὸ διάστημα τῶν τριῶν καὶ ἑξ μηνῶν ἀπὸ τῆς πρώτης εἰδοποιήσεως δὲν ἀνενεχθῶσιν ἐγκαίρως πρὸς τὴν ἐπιτροπὴν διὰ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος οἱ ρηθέντες δικαιοῦχοι ἀποκλείονται παντὸς δικαιώματος³.

§ 112. Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν προθεσμιῶν τούτων ἡ ἐπιτροπὴ συνέρχεται καὶ ἐξετάζει τὰς ἀπαιτήσεις τῶν δανειστῶν καὶ κληρονόμων, ἐὰν ἐγένοντο, καὶ γενικῶς πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ εἰς τὴν κληρονομικὴν περιουσίαν. Ἐὰν τὰ ὀφειλόμενα ὑπερβαίνωσι τὸ ἐνεργητικὸν τῆς περιουσίας, ἡ διανομὴ γίνεται κατ' ἀναλογίαν (ἄρθ. 18). Ἐὰν ὅμως μετὰ τὴν ἐντελῆ ἐξόφλησιν τῶν χρεῶν μείνῃ ὑπόλοιπον, ἡ ἐπιτροπὴ διανέμει αὐτὸ συμφώνως ταῖς διατάξεσι τῶν Κανονισμῶν (ἄρθ. ΙΑ' καὶ ΙΒ'), ὡς ἀνωτέρω ἐξεθήκαμεν (ἄρθ. 19).

Μετὰ τὴν ἐκκαθάρισιν ἐκάστης περιουσίας ἡ ἐπιτροπὴ καταστρώννυσι τακτικὸν ἀπολογισμόν, ὃν πέμπει συνοδευόμενον μετ' ἐκθέσεως πρὸς τὴν Α.Θ. Παναγιότητα, ὅπως κυρωθῇ ὑπὸ

τῶν δύο Σωμάτων, καὶ ἀντίγραφον τοῦ ἰσολογισμοῦ δεόντως ἐπικεχυρωμένον ἀποστέλλεται τῇ ἐπαρχίᾳ τοῦ ἀποβιώσαντος διὰ τῆς Α.Θ. Παναγιότητος, ἀφίεται δὲ ὅμοιον καὶ τοῖς κληρονόμοις τῇ αἰτήσει αὐτῶν (ἄρθ. 20 καὶ 21).

Τοιαύτη εἶνε ἡ τύχη τῆς περιουσίας καὶ ἡ διαδικασία τῆς κληρονομίας τῶν ἐπισκόπων ἐν τῷ Ὀθωμανικῷ κράτει καὶ τοιαύτη ἡ διαδικασία ἡ ἐφαρμοζομένη ἐπὶ τῆς διανομῆς αὐτῶν διὰ τῶν Κανονισμῶν, οἵτινες σημειωτέον ἀνεγνωρισμένοι τυγχάνουσι καὶ παρὰ τῆς τουρκικῆς ἀρχῆς¹.

¹ Πρὸς. καὶ Μεγάλου Βεζύρου Σαβφὲτ Διάταγμα (ἐν «Ἀνατολικῷ Ἀστέρει», ἐφημερίδι φιλολογικῇ, ἐκκλησιαστικῇ καὶ τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως ἐν Κωνσταντινουπόλει φύλλ. 47, 25 Αὐγ. 1878), ἐν ᾧ προκειμένου περὶ διορισμοῦ τοποτηρητοῦ εἰς τὰ Πατριαρχεῖα δι' ἱραδὲ αὐτοκρατορικοῦ ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωακείμ, ὁ ρηθεὶς Μέγας Βεζύρης προσκαλεῖ τὸν τοποτηρητὴν «εἰς τὸ θεωρεῖν καὶ διεξάγειν καλῶς καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς κανονισμοὺς τὰς ὑποθέσεις τοῦ εἰς χεῖράς του ἐμπιστευομένου ρωμαϊκοῦ κράτους». Πρὸς. καὶ «Ἀνατολ. Ἀστέρ.» αὐτόθι σελ. 743. Τὸ βεζυρικόν διάταγμα ἔχει ὡς ἐξῆς· «Περινοῦστατε τοποτηρητὰ τοῦ Ῥωμαίου πατριάρχου κ. Ἀγαθάγγελε. Ἐκδοθέντος ὑψηλοῦ αὐτοκρατορικοῦ ἱραδὲ ἐπὶ τῇ αἰτήσει διορισμοῦ τῆς ἡμετέρας εὐγενείας εἰς τὸ ὑπόρρηγμα τοποτηρητοῦ τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου μέχρι τῆς ἐκλογῆς καὶ τοῦ διορισμοῦ εἰς τὴν ὡς ἐκ τοῦ θανάτου τοῦ Ἰωακείμ ἐφένδη χηρεύουσαν σπουδαίαν θέσιν τῆς πατριαρχείας, ἀτόμου διορισθησομένου κατὰ τοὺς κανονισμούς, ἀξιοῦμεν ὅπως ἡ φιλία τῆς κατὰ τὴν περικοσμοῦσαν αὐτὴν φρόνησιν καὶ περίνοιαν προθῆ εἰς τὸ θεωρεῖν καὶ διεξάγειν καλῶς καὶ συμφώνως πρὸς τοὺς κανονισμούς τὰς ὑποθέσεις τοῦ εἰς τὰς χεῖρας αὐτῆς ἐμπιστευομένου Ῥωμαϊκοῦ ἔθνους, ὡς καὶ εἰς τὴν σπουδαίαν ὑπόθεσιν τῆς μετὰ πλήρους εὐθύτητος καὶ ἀμεροληψίας ἐκλογῆς νέου πατριάρχου. Τῇ 26 Σαμπάν 1295. (Τῇ 13 Αὐγούστου 1878).

¹ Πρὸς. καὶ Νόμ. 28 Σεβάλ 1304 ἐν Κώδικος Μ. Καραβοκυροῦ σελ. 181-183.

² Π. χ. εἰς τράπεζαν ἐπὶ τόκῳ.

³ Ἡ διὰ τοῦ Ἀρχιερέως τῆς πατρίδος τοῦ ἀποβιώσαντος εἰδοποίησις τῶν τυχόν ὑπαρχόντων κληρονόμων φρονοῦμεν ὅτι εἶνε ἀναγκαία διατύπωσις πρὸς ἀποκλεισμόν τῶν κληρονόμων, διότι τὸ ἄρθρον ἀπαιτεῖ αὐτήν, ἀλλ' ἡ πρώτη διὰ τοῦ τύπου εἰδοποίησις κινεῖ τὰς προθεσμίας, ἀφ' οὗ τὸ ἄρθρον in fine ρητῶς τοῦτο ὀρίζει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'

Κληρονομική διαδοχή τῶν μοναχῶν καὶ κατάστασις τῶν μοναστηρίων.

- § 113. Κληρονομική διαδοχή τῶν μοναχῶν.
- § 114. Μοναχικός βίος ἐν Τουρκίᾳ. Νεώτεροι κανονισμοί. Ἐποπτεία ἀρχιερέων ἐπὶ τῶν μοναστηρίων.
- § 115. Διαίρεσις τῶν μοναστηρίων εἰς τρεῖς τάξεις.
- § 116. Μοναστήρια ἐγκαταλελειμμένα καὶ κατηρημωμένα. Τύχη αὐτῶν.
- § 117. Μοναστήρια Ἰθω. Ὁργανισμὸς αὐτῶν.
- § 118. Ἐσωτερικὸς ὀργανισμὸς μοναστηρίων.
- § 119. Ἀπόπειρα ἐπιθεωρήσεως τῶν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμῶν. Ἐκθεσις ἐπιτροπῆς.
- § 120. Εἰδικὸς ὀργανισμὸς μοναστηρίων Κρήτης. Κληρονομικὸν δίκαιον μοναχῶν.

§ 113. Τῶν μοναχῶν ἡ νομικὴ κατάστασις δὲν ἠλλοιώθη ἐπίσης μετὰ τὴν πτώσιν τοῦ βυζαντιακοῦ Κράτους· ὑπὸ τὴν ἐπαγρύπνησιν καὶ διοίκησιν τῶν κατὰ τόπους Ἀρχιερέων ἐξηκολούθησαν νὰ διέπωνται τὰ μοναστήρια ὑπὸ τῶν κανόνων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ δικαίου. Ὡς πρὸς τὸ κληρονομικὸν δίκαιον ἰδίως οὐδόλως μετεβλήθησαν οἱ ἀνέκαθεν ἰσχύοντες ὀρισμοί, ἀφ' οὗ μάλιστα διὰ τῶν βερατίων αἱ κληρονομικαὶ ὑποθέσεις τῶν χριστιανῶν ὑπηκόων ὑπεβλήθησαν τῇ ἀρμοδιότητι τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἀρχῶν¹, κατὰ δὲ τὸ ἄρθ. ΙΖ' τοῦ Κανονισμοῦ

¹ Πρὸς Βεράτιον Διονυσίου Ε' (ἐν Κώδ. Καραβοκυροῦ σελ. 169) καὶ Ἐγκύκλιον τῆς 7 Σεφὲρ 1278 περὶ τῆς ἀπογραφῆς τῆς κληρονομίας τῶν χριστιανῶν (Δεστοῦρ τόμ. 1 σελ. 298 καὶ Καραβοκυροῦ αὐτόθι σελ. 147), Βεζυρικὴν Ἐγκύκλιον 4 Ρεδζέπ 1285 (8 Ὀκτωβρίου 1868) Ἐγκ. τῆς 23 Σεβάλ 1241 (20 Νοεμβρίου 1874) Ἐγκ. 28 Μαρτίου 1878 (Καραβοκυροῦ αὐτόθι σελ. 154 καὶ ἐπ.). Ἴδε καὶ Κανονισμὸν περὶ τοῦ Μικτοῦ Συμβουλίου ἄρθ. Γ', ΙΑ', ΙΒ', ΙΓ'. Κατὰ τὸ ἄρθ. Γ' τοῦ Κανονισμοῦ περὶ ἐκλογῆς Πατριάρχου «ὁ Πατριάρχης εἶνε μέγας πνευματικὸς ἀρχηγὸς τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἐπιτετραμμένος τὴν ἐκτέλεσιν ὅλων τῶν ἐν τῷ ὑψηλῷ Βερατίῳ ὑποθέσεων, κατὰ συνέπειαν προνομίων, τὰ ὅποια ὁ μέγας μὲν πορθη-

περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «τὰ κατὰ τόπους σταυροπήγια μοναστήρια, ὡς καὶ τὰ κατὰ τὰς ἐπαρχίας ἐνοριακά, καθὼς ἀνέκαθεν, συμφώνως τοῖς ἱεροῖς κανόσι, κυριαρχικῶς ἐξηρτῶντο τὰ μὲν παρὰ τῶν μητροπολιτῶν, τὰ δὲ παρὰ τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀπαράλλάκτως καὶ τοῦ λοιποῦ θέλουσιν ἐξαρτᾶσθαι καὶ διοικεῖσθαι κατὰ τὸν ἰδιαιτέρον περὶ μοναστηρίων κανονισμὸν». Καὶ σήμερον ἄρα ἐν Τουρκίᾳ τὰ μοναστήρια, διακρινόμενα εἰς ἰδιόρρυθμα κατὰ τὸ πλεῖστον καὶ εἰς κοινοβιακά, ἀκολουθοῦσιν ὡς πρὸς τὰς κληρονομικὰς σχέσεις ταῖς κατὰ τὸ βυζαντιακὸν δίκαιον καὶ τοῖς κατὰ τόπους ἐθίμοις ἀρχαῖς¹. Οἱ κατὰ τὸ ἔτος 1862 δημοσιευθέντες καὶ κυρωθέντες

τῆς Σουλτάν Μεχμέτ ἐχορήγησεν, ἄλλοι δὲ ἔνδοξοι μεγάλοι βασιλεῖς ἐκτιμήσαντες διετήρησαν».

¹ Ὅρα ἀνωτέρω Τμῆμα Β'. Πρὸς καὶ Μ. Καραβοκυροῦ Κώδικα σελ. 142, 143, 144, 145. Ἴδ. καὶ Ν. Σερούιου «Ἐπιτομὴν τοῦ ἐν τοῖς ἐκκλησιαστικοῖς δικαστηρίοις τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου ἐν ἰσχύϊ ρωμαϊκοῦ καὶ βυζαντινοῦ νόμου» σελ. 166 (ἐν Κωνσταντινουπόλει 1866). Πρὸς καὶ ἐπίσημον κοινοποίησιν τῆς Πύλης 1/13 1882. Φιρμάνιον τῆς 14 Ζιλκαδὲ 1253 εἶχεν ὄριση, ὅτι ἡ πατρικὴ καὶ μητρικὴ περιουσία τῶν ἀποθανόντων μοναχῶν τοῦ ὅρους Σινᾶ, ἐὰν ὑπάρχη τοιαύτη, ἀνήκει τοῖς κληρονόμοις αὐτῶν (συγγενέσι). Τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀντιβαίνουσαν τῷ ἐκκλησιαστικῷ δικαίῳ, ἀνέτρεψεν ἡ μνησθεῖσα ἐπίσημος κοινοποίησις τῆς 1/13 Ἀπριλίου 1882. Τὸ φιρμάνιον καὶ ἡ κοινοποίησις ἔχουσι κατὰ τὸν Κώδικα Καραβοκυροῦ (σελ. 145 καὶ 146) ὡς ἑξῆς.

1. «Ἀπόσπασμα Φιρμανίου τῆς 14 Ζιλκαδὲ 1253. Διατάττω, ἵνα οἱ Ναῖπαι, ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ παρόντος, ἐνεργῶσι κατὰ τὸ περιεχόμενόν του, ἵνα ἡ πατρικὴ καὶ μητρικὴ περιουσία τῶν ἀποθανόντων μοναχῶν τοῦ ὅρους Σινᾶ, ἐὰν ὑπάρχη τοιαύτη, ἀνήκη εἰς τοὺς κληρονόμους αὐτῶν συνωδὰ τῷ ἱερῷ νόμῳ καὶ ἵνα οἱ κληρονόμοι οὗτοι μὴ ἀναμιγνύωνται ποσῶς εἰς τὰ χρήματα καὶ πράγματα, ἅτινα οἱ μοναχοὶ συνέλεξαν ὡς ἐλέη ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τοῦ μοναστηρίου καὶ μένουσι παρ' αὐτοῖς, ὅπως δαπανηθῶσιν ὑπὲρ τῶν πτωχῶν τούτων, ἅμα ἀποδειχθῇ κατὰ τὸν ἱερὸν νόμον, ὅτι τὰ πράγματα ταῦτα προέρχονται ἐκεῖθεν, τοῦτο δὲ συνωδὰ τῷ ἱερῷ νόμῳ καὶ τῇ αὐτοκρατορικῇ μου διαταγῇ, καθόσον τὰ πράγματα ταῦτα μὴ ἀνήκοντα τῷ ἀποθανόντι δὲν ἀποτελοῦσι κληρονομίαν διὰ τοὺς κληρονόμους αὐτοῦ».

2. Κοινοποίησις ἐπίσημος.— «Ἡ κληρονομία τῶν μοναχῶν Καισαρίου καὶ Παρθενίου ὑπαγομένων εἰς τὸ γραικικὸν μοναστήριον τῆς Ἱερουσαλήμ ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς δίχην τινὰ ἐκ μέρους τῶν κληρονόμων των.

«Τὸ ὑπουργεῖον τῆς Δικαιοσύνης καὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν ἐπιληφθὲν τῆς ὑποθέσεως ταύτης παρέπεμψεν αὐτὴν εἰς τὸ συμβούλιον τῆς Ἐπικρατείας.

«Ἡ γενομένη ἔρευνα παρὰ τοῦ Συμβουλίου τούτου ὥρισεν, ὅτι ἡ περιουσία μοναχῶν μοναζόντων ἐν τινι μοναστηρίῳ ἀνήκει μετὰ τὸν θάνατόν των εἰς τὸ εἰς ὃ ὑπάγον-

Κανονισμοὶ διερρύθμισαν τὸ διοικητικὸν μόνον μέρος τῶν μοναστηρίων.

§ 114. Ἐν Τουρκίᾳ σήμερον, κατὰ τὸν Κανονισμὸν περὶ Μοναστηρίων, ἅπαντα τὰ μοναστήρια πατριαρχικὰ ἢ ἐνοριακὰ¹ διατελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ πλησιεστέρου Ἀρχιερέως ἄνευ ἐξαιρέσεως, ὅστις ἐπαγρυπνεῖ « ἐπ' αὐτῶν καὶ ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τῶν συνασκουμένων πατέρων, ὡς πράττει καὶ ἐπὶ πάντων τῶν ἱερέων τῆς ἐπαρχίας του » (ἄρθ. Α')².

§ 115. Πάντα τὰ μοναστήρια διαιροῦνται εἰς τρεῖς τάξεις, τὰ μὲν τῆς πρώτης τάξεως, ἔχοντα ὑπὲρ τοὺς εἴκοσι³ πατέρας, ὑποχρεοῦνται νὰ φυλάττωσιν ἀκριβῶς τὴν κοινοβιακὴν τάξιν, τὰ τῆς δευτέρας, ἔχοντα ὑπὲρ τοὺς δέκα πατέρας, φυλάττοντα ὡσαύτως τὴν κοινοβιακὴν τάξιν, καὶ τὰ τῆς τρίτης τάξεως, ἔχοντα ὑπὲρ τοὺς πέντε πατέρας, ἐπίσης καθυποβαλλομένους εἰς ζωὴν κοινοβιακὴν (ἄρθ. Γ').

Ὡς πρὸς τὰ μοναστήρια ἐκεῖνα, ἅτινα παραλυθέντα δὲν δύνανται νὰ ὑπαχθῶσιν εἰς οὐδεμίαν τῶν τριῶν τάξεων, ὁ κατὰ τὸπον Ἀρχιερεὺς ἀναφέρεται ἀμέσως πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν, καὶ φροντίζει περὶ τῆς διορθώσεως αὐτῶν ἢ μεταβολῆς (ἄρθ. Δ').

§ 114. Μοναστηρίων ἐγκαταλελειμμένων πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ κατηρημωμένων δὲν διορίζεται ἡγούμενος οὔτε ὑπὸ τῆς

ται μοναστήριον, ἢ δὲ ἐπὶ τούτῳ δῆλωσις τοῦ Πατριαρχείου ἀνεγνωρίσθη βάσιμος. « Κατὰ συνέπειαν καὶ συνωδᾶ τῇ περὶ τοῦ ζητήματος τούτου ἀποφάσει τοῦ Συμβουλίου τῆς Ἐπικρατείας τὸ ἐν τῷ III τόμῳ τῶν ὀθωμανικῶν Κωδίκων (Δεστοῦρ σελὶς 568) διάταγμα καταργεῖται καὶ ἡ παρούσα γνωστοποιεῖται εἰς ὅλας τὰς ἐπαρχιακὰς ἀρχάς. 1/13 Ἀπριλίου 1882 ».

Πρὸς καὶ ἀδήλου Πατριάρχου γράμμα, ὕπερ ἐν τῷ Παραρτήματι δημοσιεύομεν ἐκ τῆς συλλογῆς Γεδεῶν λαβόντες (σελ. 180).

¹ Ὅρα ἀνωτέρω (Εἰσαγωγῆς § 11).

² Περὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Πατριάρχου ἐπὶ τῶν μοναστηρίων γενικῶς κατὰ τὸ βυζαντιακὸν δίκαιον πρὸς Νεαράν Ἀλεξίου τοῦ Κορνηνοῦ XXXVII (coll. Zachariæ IV).

³ Κατὰ τὴν Νεαράν Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου μοναστήρια ἦσαν τὰ ἔχοντα ἐπέκεινα τῶν 8 ἢ 10 μοναχῶν.

Μεγάλης Ἐκκλησίας οὔτε ὑπὸ τοῦ κατὰ τὸπον Ἀρχιερέως¹. Ἐπειδὴ δὲ δὲν ἐπιτρέπεται ἐπὶ τῷ τίτλῳ τῆς ἡγουμενίας, διὰ ραδιουργιῶν ἐπιτυγχανομένων, νὰ σφετερίζωνται αἱ μοναστηριακαὶ πρόσοδοι, παύεται ὁ ἐπὶ ψιλῷ ὀνόματι τοιούτων μοναστηρίων διοριζόμενος ἡγούμενος. Τοιαῦτα μοναστήρια λαμβάνεται φροντίς, ἵνα ἐντὸς τριῶν ἐτῶν εὐρεθῶσιν ἀνωρθωμένα τῇ ἐπιστάσῃ ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς, ἄλλως λαμβάνονται μέτρα ἄλλα κοινωφελῆ οὔτως ὥστε αἱ διαρπαζόμεναι πρόσοδοι νὰ χρησιμεύσωσι πρὸς ἀνακούφισιν τῶν ἐθνικῶν ἀναγκῶν καὶ συντήρησιν δημοσίων καταστημάτων, ἐπ' ὠφελείᾳ τῶν πλησιεστέρων χριστιανῶν².

Ἡ διάταξις αὕτη περιορίζει τοιοῦτοτρόπως καὶ τὴν κατὰ τοὺς προγενεστέρους χρόνους συνήθειαν τῆς καταλήψεως τῶν ἐγκαταλελειμμένων μοναστηρίων ὑπὸ ἰδιωτῶν καθισταμένων κτιτόρων.

§ 117. Τὸ ἄρθ. Ζ' τοῦ Κανονισμοῦ πραγματεύεται ἐιδικῶς περὶ τῶν ἐν Ἄθῳ μοναστηρίων. Καίτοι ὑπαγόμενα τῇ δικαιοδοσίᾳ τοῦ Οἰκουμενικοῦ θρόνου, ἀνέκαθεν ἐκέκτηντο ἴδιον ὄργανισμὸν³ ὡς πρὸς τὰς πρὸς ἄλληλα καὶ πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν σχέσεις· διὰ τοῦτο ὡς πρὸς τὸ διοικητικὸν αὐτῶν σύστημα οὐδεμίᾳ μεταβολῇ γίνεται· καταβάλλουσι μόνον ἐτησίως 4000 καισαροβασιλικῶν φλωρίων.

§ 118. Ὁ περὶ μοναστηρίων κανονισμὸς ἐν ἄρθρῳ Η' φέρει

¹ Περὶ ἐρήμων καὶ ἐγκαταλελειμμένων μοναστηρίων ἴδ. Νικηφόρου Φωκᾶ Νεαράν XIX § α (coll. Zachariæ III) « τούτοις γνώμη βασιλικῆ καὶ δοκιμασία ἢ τῶν ἀρκούντων κτῆσις οὐ κωλυθήσεται ». Κατὰ τὴν Νεαράν ταύτην δὲν ἀπηγορεύετο, τούναντιον ἐπηνεῖτο « κελλία καὶ τὰς καλουμένας λαύρας ἐν ἐρήμοις οἰκοδομεῖν ». Ἡ Νεαρά αὕτη εἶχε καθιερώσει ἐπίσης σπουδαίαν διάταξιν ἀπαγορεύουσα τὴν εἰς μοναστήρια παραπομπὴν ἀκινήτου περιουσίας « ἀπὸ τοῦ νῦν μηδενὶ ἐξέστω μὴ ἀγροῦς, μὴ τόπους μοναστηρίοις ἢ ἡγουμενείοις ἢ ξενώσιν ὀπωσοῦν παραπέμπειν, ἀλλ' οὐδὲ μητροπόλεσιν ἢ ἐπισκοπεῖσι· οὐδὲ γὰρ οὐδὲν ἐκείνοις λυσιτελεῖν ». Ἡ Νεαρά αὕτη κατηργήθη ὁμοῦς δυστυχῶς διὰ τῆς Ν. XXVI Βασιλείου τοῦ Πορφυρογεννήτου (coll. III Zachariæ).

² Αἱ διατάξεις αὗται ἐτροποποίησαν τοιοῦτοτρόπως τοὺς ὁρισμοὺς τῶν Βυζαντινῶν αὐτοκρατόρων.

³ Ὅρα ἀνωτέρω § 76 σελ. 149.

« διὰ τὸν ἐσωτερικὸν κανονισμόν, τὸ πολίτευμα τῶν πατέρων, τὴν ἐκλογὴν καὶ ἀποκατάστασιν τῶν Ἡγουμένων, τὴν διαχείρισιν τῆς περιουσίας καὶ τὴν καταγωγὴν αὐτῶν καὶ τὴν ἐξέλεγχσιν τῶν λογαριασμῶν των, ἔσεται εἰς χρῆσιν ὁ εἰδικὸς περὶ τούτων κανονισμός ».

Εἰδικῶς ὡς πρὸς τὰς σχέσεις τῆς περιουσίας καὶ τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν τῶν μοναχῶν ἐν Ἄθῳ καὶ τὸν ὄργανισμόν τῶν μοναστηρίων σημειωτέα τάδε. Ἐν Ἄθῳ ὑπάρχουσι κοινοβιακὰ μοναστήρια καὶ ἰδιόρρυθμα. Τὰ κοινοβιακὰ μοναστήρια ἢ κοινοβία ὑπὸ ἡγούμενον ἰσοβίως ἐκλεγόμενον ὑπὸ τῆς Συνάξεως, διοικοῦνται ὑπ' αὐτοῦ κατὰ τὰς ἀρχάς, ἃς ἐν § 7⁵ ἐξέθηκαμεν¹, πάντες δὴλα δὴ οἱ μοναχοὶ μηδ' αὐτοῦ τοῦ ἡγουμένου ἐξαιρουμένου φοροῦσι τὴν αὐτὴν ἐνδυμασίαν, τῶν αὐτῶν φαγητῶν ποιοῦνται χρῆσιν, εἰς τὴν αὐτὴν τράπεζαν συνέρχονται καὶ γενικῶς τὴν αὐτὴν δίαιταν καὶ διαγωγὴν μετέρχονται².

¹ Ὁ ἡγούμενος, ἵνα γίνηται καλὴ ἡ διοίκησις, ἔχει περὶ ἑαυτὸν τέσσαρας τῶν φρονιμωτέρων καὶ συνετωτέρων ἀδελφῶν ὡς συμβούλους, οἵτινες καλοῦνται Ἐπιτροποὶ (Ἐφ. « Ἄθως » αὐτόθι).

² Ἰδ. ἐφημ. « Ἄθως », ἐξ ἧς μεταφέρομεν τὰς ἐν τῇ § ταύτῃ πληροφορίας. Παραθέτομεν δ' ἐνταῦθα καὶ τὰς ἐξῆς περὶ τῆς διαίτης τῶν κοινοβιακῶν μοναχῶν εἰδήσεις. « Ἡ ἡμερησία διαγωγὴ τῶν μοναχῶν ἐν τοῖς Κοινοβίοις τούτοις διαιρεῖται εἰς προσευχὴν, θείαν λειτουργίαν, μελέτην καὶ ἐργοχειρίαν. Ἡ προσευχὴ ἀρχομένη τῇ α' ὥρᾳ μετὰ τὸ μεσονύκτιον λήγει τὸ ἑσπέρας ἐν τῷ ἀποδείπνῳ, γινομένων ἐν τῷ μεταξύ, ὡς οἴκοθεν ἐννοεῖται, πολλῶν διαλειμμάτων πρὸς διαφόρους σκοπούς. Ἡ δὲ προσευχὴ γίνεται ὡς ἐξῆς. Ἐκαστος μοναχὸς ἐγειρόμενος τὴν πρώτην ὥραν μετὰ τὸ μεσονύκτιον ὀφείλει νὰ εὐχαριστήσῃ τῷ Θεῷ διὰ προσευχῆς νοερῶς καὶ προφορικῶς λέγων τὰς προσηκούσας εὐχὰς καὶ ἐκτελῶν 120 γονυκλισίας καὶ 1,000 μετανοίας ἧτοι κλίσεις τῆς κεφαλῆς. Ἡ προσευχὴ αὕτη ἰδίᾳ γινομένη περατοῦται τῇ δευτέρᾳ ὥρᾳ τοῦ μεσονυκτίου, ὅτε κρουομένου τοῦ σημάντρου συνάγονται πάντες οἱ μοναχοὶ ἐν τῷ ναῷ τῆς Μονῆς καὶ ἄρχεται ἡ κοινὴ προσευχὴ διαρκοῦσα 4 μὲν ὥρας ἐν ταῖς ἐργασίμοις ἡμέραις, ἐξ δὲ ἐν ταῖς Κυριακαῖς, ταῖς δεσποτικαῖς καὶ θεομητορικαῖς ἑορταῖς. Προηγείται δὲ τὸ Μεσονυκτικόν, ἐφέπεται ὁ Ὄρθρος καὶ μετὰ τοῦτον ἡ θεία λειτουργία.

Μὴ ἀρκούμενοι δὲ εἰς ἀπλᾶ ἄσματα κανόνων κλπ. διακόπτουσι τὴν προσευχὴν εἰς τρεῖς στάσεις, ἐν αἷς γίνονται τρεῖς ἀναγνώσεις ἐπ' ἐκκλησίαις, μία μὲν τοῦ βίου τοῦ ἁγίου τῆς ἡμέρας, ἑτέρα δὲ ἐπὶ τοῦ ἀναγνωσθέντος Ἀποστόλου καὶ τρίτη ἐπὶ τοῦ εὐαγγελίου. Γίνεται δὲ καὶ τετάρτη, ἀλλ' ἐπὶ τῆς τραπέζης ὡς ρηθήσεται κατωτέρω.

Ἐν τῷ τέλει τῆς λειτουργίας οἱ πλεῖστοι τῶν πατέρων ἵνα μὴ εἴπωμεν πάντες, ἀφοῦ ζητήσωσι παρ' ἀλλήλων συγχώρησιν καὶ ἀκούσωσι παρὰ τοῦ Ἡγουμένου ἢ ἄλλου

Ὁ ἰδιόρρυθμος τρόπος τοῦ ζῆν εἶνε ὁ μὴ κοινὸς εἰς πάντας καὶ ἐν πᾶσιν ἰδιόρρυθμα διὰ τοῦτο μοναστήρια ἐκλήθησαν

προεστώτος τὴν συγχωρητικὴν εὐχὴν, προσέρχονται μετὰ φόβου καὶ εὐλαβείας βαθυτάτης εἰς τὸ Ἅγιον ποτήριον καὶ μεταλαμβάνουσι τῶν ἀχράντων μυστηρίων ὑπὲρ ὧν ἀναγινώσκεται ἡ εὐχαριστία εἰς ἐπήκοον πάντων.

Μετὰ δὲ τὴν θείαν λειτουργίαν ψάλλεται πρῶτον παράκλησις εἰς τὴν ὑπεραγίαν Θεοτόκον (καθὼς καὶ εἰς τὸν ἑσπερινὸν τὰ Θεοτοκάρια καὶ μετὰ τὸ ἀπόδειπνον οἱ χαιρετισμοὶ τῆς Παναγίας) ἔπειτα ἐξερχόμενοι τῆς ἐκκλησίας, προπορευομένου τοῦ Ἡγουμένου, ὅστις φορῶν μανδύαν καὶ κρατῶν ράβδον (πατερίτζαν) συνοδεύεται ὑπὸ δύο μοναχῶν κρατούντων κηροπήγια (μανουάλια) μὲ ἀνημμένας λαμπάδας, εἰσέρχονται εἰς τὴν τράπεζαν καὶ ἴστανται παρ' αὐτὴν κατὰ σειρὰν τοποθετουμένων ἐν τοῖς πρώτοις τῶν τὰ πρεσβυτέρων ἔχοντων. Μετὰ τὴν εἴσοδον πάντων γίνεται προσευχὴ καὶ εἶτα αὐτοὶ μὲν κάθηνται καὶ τρώγουσιν ἐν ἄκρᾳ σιγῇ καὶ τάξει, εἰς δὲ ἐκ τῶν μοναχῶν διωρισμένος πρότερον ἀνέρχεται εἰς τι βῆμα ἀνεγηγερμένον εἰς τὴν ἀντικειμένην τῇ τραπέζῃ πλευρὰν καὶ ἀναγιώσκει τὸ τεταγμένον ἀνάγνωσμα, ἀκρωμένων μετὰ προσοχῆς τῶν γευματιζόντων ἢ δειπνούντων μοναχῶν. Περιττόν δὲ εἶπεν ὅτι σκοπὸς τούτου εἶνε ὅπως μὴ μόνον τρέφεται τὸ σῶμα, ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τὸ πολλῶν τιμιώτερον ἐκείνου.

Ἀφοῦ δὲ λάβῃ πέρας ἡ τράπεζα, ἐγείρονται πάντες καὶ προσεύχονται αὐθις εὐχαριστοῦντες τῷ Θεῷ ἐπὶ τῇ τῆς τροφῆς μεταλήψει καὶ ἐξερχόμενοι, καθ' ὃν τρόπον εἰσῆλθον, εἰσέρχονται πάλιν εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἐπαναλαμβάνουσιν ἐκτενέστερον τὴν ἐπὶ τῆς τραπέζης εὐχαριστίαν, εὐχόμενοι ἵνα ἀξιωθῶσι καὶ τῶν οὐρανίων ὡσπερ τῶν ἐπιγείων ἀγαθῶν.

Ἀπολύμενοι δὲ τῆς ἐκκλησίας ἐν μὲν τῇ λειτουργίᾳ ἀπέρχονται οἱ πατέρες εἰς τὰ κελία ἀσχολούμενοι ἄλλοι μὲν εἰς ἀνάγνωσιν θείων συγγραμμάτων, οἱ δὲ εἰς ἐργοχειρίαν, οἱ δὲ εἰς κηπουρικὴν ἢ ἄλλην τῆς μονῆς ὑπηρεσίαν.

Ἡ δὲ αἵθουσα τῆς τραπέζης εἶνε κεκοσμημένη μὲ εἰκονογραφίας ἁγίων ἢ βασάνους μαρτύρων ἃς ὑπέμειναν ὑπὲρ τῆς ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, ὅπως οἱ ἐσθιόντες μὴ μόνον ἐκ τῆς ἀναγνώσεως διδάσκωνται, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς ὕψεως αὐτῶν ὠφελῶνται καὶ εἰς μίμῃσιν προτρέπωνται.

Τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ τῆς τραπέζης φαγητὰ ἀείποτε εἶναι νηστήσιμα, μὴ ἐπιτρεπομένης κρεωφαγίας μηδὲ εἰς τὰς ἡμέρας τοῦ Πάσχα· ἀλλ' ὅτε ἡμεῖς ἐπιτρέπεται νὰ κρεωφαγῶμεν, ἐκεῖνοι μεταχειρίζονται μόνον ὀψάρια. Ἀλλὰ καὶ κατὰ πᾶσαν Δευτέραν, Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ὄλου τοῦ ἐνιαυτοῦ μεταχειρίζονται ξηροφαγίαν, ὡς καὶ ἐν ταῖς τέσσαραις τοῦ ἔτους νηστείαις, καὶ ταύτην ἀπαξ τῆς ἡμέρας περὶ τὴν 9ην ἧτοι 3 μ. μ. Εἰ δὲ ποτε ποιήσωνται χρῆσιν φαγητοῦ μαγειρευμένου τοῦτο εἶναι ἀνέλαιον. Ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ἡμέραις τρώγουσι δις τῆς ἡμέρας μεταχειριζόμενοι τὴν μετριότητα φαγητοῦ καὶ ποτοῦ.

Ἐπειδὴ δὲ ἡ φιλοξενία εἶνε μία τῶν σπουδαιοτέρων ἐνδείξεων τῆς πρὸς τὸν πλησίον ἀγάπης, διὰ τοῦτο προνοοῦνται θαυμασιώτατα καὶ περὶ τῶν ξένων. Διότι ἀποχωρίζοντες ἱκανὸν μέρος ἐκ τῆς τροφῆς των ἀποθέτουσι τοῦτο εἰς τινα ἀποθήκην παρὰ τὴν πύλην τῆς Μονῆς καὶ ἐφιστάσι τινα τῶν μοναχῶν λίαν περιποιητικὸν καὶ φιλόφρονον ὃν καλοῦσι Πορτάρην. Οὗτος ὅταν ἴδῃ ξένον διερχόμενον ὀφείλει νὰ καλέσῃ αὐτὸν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἐὰν δὲ σπεύδῃ νὰ ὀδοιπορήσῃ, ἐφοδιάζει αὐτὸν μὲ τροφὰς εἰς τὴν ὀδοιπο-

ἐκεῖνα, ἐν οἷς οἱ μοναχοὶ κατ' ἀρέσκειαν διάγουσιν ἐν τοῖς κελ-
λίοις αὐτῶν χρώμενοι οἰαδῆποτε τροφῇ καὶ πόσει καὶ ἐνδυ-
μασίᾳ κατ' ἀρέσκειαν ἀναλόγως τῶν χρηματικῶν μέσων¹.

ρίαν ἐπαρκεῖς. Ἐντεῦθεν καὶ πολλοὶ τῶν ναυτιλλομένων καταπλέοντες μεταβαίνουνσι
εἰς τὰς Μονάς, ὅπου εὐρίσκουσιν ἄμισθον τροφοδοσίαν. Οἱ δὲ παρατυγχάνοντες ξένοι
εἰσέρχονται ἀκωλύτως εἰς τὴν τράπεζαν καὶ μετέχουσιν αὐτῆς ἄνευ διακρίσεως. (Πρόβ.
καὶ Μανουὴλ Γεδεῶν «ὁ Ἄθως» σελ. 37).

¹ Ἰδ. ἀνωτέρω § 75 καὶ Μανουὴλ Γεδεῶν «ὁ Ἄθως» σελ. 41 καὶ ἐπ. καὶ ἐφημ.
«Ἄθως» φύλλ. 6, ἐξ ἧς μεταφέρομεν περὶ τῆς διαίτης τῶν μοναχῶν τῶν ἰδιορρυθμῶν
μοναστηρίων τὰ ἐξῆς. «Ἐκαστον μοναστήριον ἰδιορρυθμον ἐν Ἄθῳ διοικεῖται ὑπὸ
Ἐπιτροπῆς συγκειμένης ἐκ δύο ἐπιτρόπων, ἐνὸς ταμίου καὶ ἐνὸς γραμματέως. Τὰ μέλη
τῆς ἐπιτροπῆς ἐκλέγονται ὑπὸ τῶν ἐν τῇ Μονῇ μοναχῶν ἐκ τῶν ἐγκριτωτέρων καὶ δο-
κιμωτέρων κατὰ τὴν ἀρετὴν, τὴν φρόνησιν καὶ τὴν παιδείαν. Ἡ ἐπιτροπεία αὕτη
διευθύνει ἐσωτερικῶς καὶ ἐξωτερικῶς τὰ τῆς μονῆς, λύουσα τὰς ἀναφουρένους διαφορὰς
μεταξὺ τῶν οἰκείων μοναχῶν, κρίνουσα καὶ καταδικάζουσα ἢ ἀθωοῦσα τοὺς κατηγορου-
μένους ἐπὶ πταίσμασι κλπ. καὶ ἀναφέρουσα τὰ μεγαλειότερα εἰς τὴν Ἱερὰν Κοινότητα,
περὶ ἧς κατωτέρω γενήσεται λόγος.

Οἱ δὲ ἐν τῇ μονῇ μοναχοὶ λαμβάνουσιν ἐξ αὐτῆς πάντα τὰ πρὸς συντήρησιν αὐτῶν
χρειώδη κατ' ἀναλογίαν τῶν ἀναγκῶν αὐτῶν. Ὅθεν οἱ ὑπερέχοντες αὐτῶν λαμβάνουσι
μερίδα κατὰ τι μεγαλειότεραν τῶν ἄλλων. Ἡ δὲ δαπάνη αὕτη γίνεταί ἐκ τῶν εἰσοδη-
μάτων, ἅτινα αἱ μοναὶ ἔχουσιν ἐκ τῶν μεγάλων αὐτῶν κτημάτων τῶν κειμένων ἢ ἐντὸς
ἢ ἐκτὸς τοῦ Ἀγιωνύμου Ὄρους ἐπὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας καὶ τῆς Ἀνατολικῆς
Εὐρώπης.

Εἰσπράττονται δὲ τὰ εἰσοδήματα διὰ τῆς ἐνοικιάσεως γιγνομένης οὕτω. Ἐκλέγεται
εἷς τῶν νοημονεστέρων καὶ ἰκανωτέρων μοναχῶν καὶ εἰς τοῦτον ἀνατίθεται ἡ καλλιέρ-
γεια καὶ ἐπιτήρησις κτήματός τινος ἐπὶ πενταετίαν ἢ ἑξαετίαν, ὑποχρεούμενον νὰ δίδῃ
κατ' ἔτος εἰς τὴν μονὴν ὄρισμένον τι ἐνοίκιον. Τελευτώσης τῆς ἐνοικιάσεως ἐνοικιάζεται
εἰς ἄλλον, ἢ ἐὰν ἐδείχθῃ ὁ πρότερος πιστὸς καὶ ἰκανὸς ἀνανεοῦται εἰς αὐτὸν ἡ ἐνοικίασις.

Οἱ ἐνοικιασταὶ οὗτοι μεταχειριζόμενοι οἰκονομίαν ἔλλογον κατορθοῦσιν οὐ μόνον τὰ
ἐνοίκια τακτικῶς νὰ πληρώνωσιν, ἀλλὰ καὶ οὐκ ὀλίγα χρήματα νὰ ἀποκτώσιν. Ὅθεν
καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὴν μονὴν γίνονται Ἀρχιμανδρίται καὶ ἢ μένουσι διαρκῶς ἐν τῇ
μονῇ, ἢ πέμπονται αὖθις εἰς ἐπιστασίαν ἄλλων ἀπωτέρων κτημάτων κειμένων ἐν Ῥω-
σίᾳ ἢ Ἀσίᾳ ἐπὶ ὄρισμένῳ αὖθις ἐνοικίῳ. Ἐκεῖ δὲ ἀποκτώντες πλείονα χρήματα ἐπα-
νέρχονται πλουσιώτεροι καὶ ἐξ αὐτῶν γίνονται κατ' ἀρχαιότητα οἱ προσετώεες τῆς μὲ-
νῆς. Καὶ οὕτω μὲν καρποῦνται αἱ μοναὶ τὰ ἀπομεμεμακρυσμένα καὶ μέγала κτήματα.

Τὰ δὲ μικροτέρας ἐκτάσεως ὄντα κτήματα καὶ πλησιέστερα κείμενα ἢ ἦττον προσο-
δοφόρα ἐνοικιάζονται εἰς τοὺς ἔχοντας ὀλιγωτέραν ἰκανότητα καὶ παιδείαν μοναχούς
καὶ ἐπὶ ὄρισμένῳ βεβαίως ἐνοικίῳ καὶ ταῖς αὐταῖς ὠφελείαις.

Οὕτω δὲ καλλιεργουμένων ἀπάντων τῶν κτημάτων ἀποφέρονται τοσαῦτα εἰσοδή-
ματα, ὥστε οὐ μόνον οἱ καλλιεργῆται καὶ ἐνοικιασταὶ δαφιλῶς ἀμείβονται, ἀλλὰ καὶ
αἱ μοναὶ πλοῦτον οὐ μικρὸν πορίζονται, ἂν καὶ ἡ στέρησις τῶν ἐπὶ Ῥωμουνίας κτημά-
των ἐπήνεγκον σπουδαίαν ἐλάττωσιν αὐτῶν.

Ὁ ἐν Ἄθῳ κελλιωτικὸς βίος παρέχει ἰδίους τινὰς τύπους
ὡς πρὸς τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν τῶν κελλιωτῶν. «Ἐκά-
στη βασιλικὴ μονὴ ἐν Ἀγίῳ Ὄρει κατέχει κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ
ἦττον κτηματικὴν περιφέρειαν εὐρείαν, ὀριζομένην διὰ φυσικῶν
τινῶν ὄριων ἢτοι ποταμῶν ἢ βουνῶν. Ἐν ταύτῃ λοιπὸν πολ-
λοὶ τῶν μοναχῶν ἐπιθυμοῦντες νὰ μονάζωσι μακρὰν τῶν Μο-
νῶν, εἴτε διὰ τὸ πλῆθος τῶν μοναχῶν, εἴτε διότι θέλουσιν ἐν
μείζονι ἡσυχίᾳ καὶ ἡρεμίᾳ νὰ διάγωσιν, ἀγοράζουσιν ἰδίᾳ δα-
πάνῃ παρὰ τῆς Μονῆς, εἰς τὴν ἀνήκει ἡ κτηματικὴ περιφέρεια,
περιοχὴν τινα, ἔχουσαν ἕκτασιν ἀνάλογον τῇ χρηματικῇ δαπά-
νῃ, καὶ ἐντὸς αὐτῆς οἰκοδομοῦσιν οἰκίας κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ
ἦττον μεγάλας καὶ εὐρυχώρους διηρημένας εἰς δωμάτια ἑκατέ-
ρωθεν τῶν ἀρκτικῶν καὶ μεσημβρινῶν πλευρῶν κείμενα. Τού-
των ἄλλα μὲν χρησιμεύουσι διὰ τὴν ἐνοίκησιν τῶν οἰκείων μο-
ναχῶν, ἄλλα δὲ διὰ τὴν ὑποδοχὴν τῶν ξένων ἐν δὲ ἐκ τούτων
καλοῦσιν ἀρχονταλίκι. Παρὰ δὲ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰν
ἀκριβῶς ἔχουσιν ἐκκλησιδίον λαμπρότατα κεκοσμημένον ὑπὸ
τὸ ὄνομα οἰουδῆποτε Ἀγίου τιμώμενον, καὶ ἐν τούτῳ ἐκκλη-
σιάζονται οἱ ἐν αὐτῷ οἰκοῦντες ἢ παρευρισκόμενοι ξένοι, χωρὶς

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ διαίτης τῶν μοναχῶν ἐν τοῖς ἰδιορρυθμοῖς, καὶ περὶ τῶν εἰσο-
δημάτων τῶν μονῶν. Περὶ δὲ τῆς θείας λατρείας, λέγομεν ὅτι αἱ ἀκολουθίαι, αἱ προσ-
ευχαὶ αἱ ἰδιαίτεραι καὶ αἱ κοιναί, αἱ λειτουργίαι κλπ. γίνονται ἀπαραλλάκτως σχεδὸν
ὅπως καὶ ἐν τοῖς κοινοβίοις.

Προκειμένου δὲ περὶ μεγάλου τινὸς ἐκκλησιαστικοῦ ἢ διοικητικοῦ ζητήματος ἀφο-
ρῶντος ἢ πᾶσαν τὴν ἐν τῷ Ἀγιωνύμῳ Ὄρει ἀδελφότητα ἢ μέρος αὐτῆς, συγκροτεῖται
συμβούλιον ἐξ ἀπάντων τῶν προσετώτων ἀπασῶν τῶν μονῶν, προτιμωμένων τῶν κατ'
ἀρχαιότητα ἡγουμένων, ὅπερ συζητοῦν ἀποφαίνεται ἢ ἀποφασίζει περὶ αὐτοῦ.

Ὁ δὲ βίος τῶν πλείστων μοναχῶν καὶ ἐν τοῖς ἰδιορρυθμοῖς εἶναι ἀξιάγαστος. Διότι
καθαρεῖ ἀπὸ παντὸς ἐπιμέμπτου ἐλαττώματος καὶ ἀπὸ παντὸς ἔργου ἀνοικείου εἰς
τὴν ἀγγελικὴν αὐτῶν ἐπαγγελίαν καὶ ἔχοντες πλήρη ἐλευθερίαν περὶ τὸ ἐνεργεῖν καὶ
πράττειν ἐπιτελοῦσι τὰς ἀρετὰς οἰκοθεν ἐξ ἐλευθέρου βουλήσεως, ἀλλ' οὐχὶ ἐκ τυπικῆς
ἀνάγκης. Ἀμιλλώμενοι δὲ πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν ἀρετῶν προσπαθοῦσι νὰ μιμηθῶσιν
ἢ καὶ νὰ υπερβῶσι τοὺς εἰς μείζονα βαθμὸν ἀνεληθόντας ἀδελφούς δι' ἐγκρατείας, προσ-
ευχῆς καὶ πόνων ἀτρύτων ὑπομονῆς, γιγνόμενοι παράδειγμα μὲν τῶν ὀπισθεν αὐτῶν
λειπομένων, μίμημα δὲ λαμπρὸν τῶν ἀρετῆ προπορευομένων». (Πρόβ. καὶ Μ. Γεδεῶν
«ὁ Ἄθως» σελ. 45).

νά λαμβάνωσιν ἀνάγκην νά ἐξέρχωνται ἐπὶ τούτῳ ἔξω ἢ νά πορεύωνται ἀλλαχοῦ. Τὰς οἰκίας ταύτας καλοῦσι *Κελλία*, καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς μονάζοντας *Κελλιῶτας*.

Ἐκάστου κελλίου ὁ πρῶτος ἀγοραστῆς καὶ κτήτωρ θεωρεῖται ὡς κύριος αὐτοῦ τε καὶ τῆς παραχωρουμένης κτηματικῆς ἐκτάσεως, καὶ κατ' ἀκολουθίαν δύναται καὶ νά πωλῆ αὐτὸ ἄλλῳ ἐπίσης μοναχῷ, ὁπότεν δὲν εὐαρεστῆται νά μένη ἐν αὐτῷ ἐπὶ πλειότερον χρόνον, ἢ βούλεται νά ἀπέλθῃ εἰς ἄλλην μονήν. Καλεῖται δὲ ὁ ἀγοραστῆς καὶ κτίτωρ *Γέροντας*, ὅστις ἂν θέλῃ συμπαραλαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ ἄλλους μοναχοὺς ἀναλόγως τῶν εἰσοδημάτων τοῦ κελλίου, οὓς ὀνομάζει *διαδοχικοὺς κληρονόμους*. Διότι μετὰ θάνατον τοῦ Γέροντος ἡ κυριότης καὶ ἡ διεύθυνσις τοῦ κελλίου καὶ τῆς κινήτου καὶ ἀκινήτου περιουσίας μεταβαίνει εἰς τὸν πρῶτον ἐξ αὐτῶν. Ἐὰν δὲ οὗτος τύχῃ νά ἀποθάνῃ πρὸ τοῦ Γέροντος, καταλαμβάνει τὴν θέσιν αὐτοῦ ὁ δεύτερος, ὁ τρίτος καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ὅστις δῆποτε ὅμως ἐξ αὐτῶν ἀναδειχθῆ κληρονόμος καὶ κύριος τῆς κελλιωτικῆς περιουσίας, ὀφείλει νά συμπληρώσῃ τὸ προσωπικὸν δι' ἄλλων μοναχῶν, τοὺς ὁποίους ὁ Γέροντας καλεῖ ὑποτακτικούς του.

Οἱ ὑποτακτικοὶ οὗτοι, ἵνα ἔχωσι δικαίωμα κληρονομίας, ὀφείλουσι νά ἐγγραφῶσιν εἰς τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀγορᾶς, τὴν ὁποίαν συντάσσει καὶ σφραγίζει ἡ οἰκεία Μονή, ἣτις ὁμολογία φέρει κῦρος ἐπισήμου συμβολαίου, καὶ πρὸς ἀσφάλειαν δίδεται εἰς χεῖρας τοῦ Γέροντος. Ἐὰν δὲ παραλίπωσι τὴν ἐγγραφὴν ταύτην, τότε στεροῦνται τοῦ κληρονομικοῦ δικαιώματος, καὶ μεταβαίνει ἡ κυριότης τοῦ κελλίου εἰς τὴν οἰκείαν Μονήν, ἣτις Μονὴ διὰ τὴν εὐεργεσίαν τῆς κληρονομίας, ὀφείλει νά ἐγγράψῃ εἰς τὰ δίπτυχα αὐτῆς τὸν δωρητὴν μοναχόν, ὅπως μνημονεύηται τὸ ὄνομα αὐτοῦ¹.

¹ Ὁ Γέροντας οὗτος μετὰ τῶν ὑποτακτικῶν του καλλιιεργεῖ τὴν εἰς τὸ Κελλίον του ἀνήκουσαν περιοχὴν. Οἱ Κελλιῶται διάγουσιν ἄλλοι μὲν κατὰ τὸν κοινοβιακόν, ἄλλοι

Οἱ ἐν τοῖς κελλίοις ἀσκούμενοι μοναχοὶ δύνανται νά πωλῶσι τὸ κελλίον ἐτέρῳ ἀσκητῇ, ἀλλὰ τοιαύτη μεταβίβασις δὲν δύναται νά γίνηται ἄνευ ἀδείας τῆς μονῆς, ἣτις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει λαμβάνει ποσόν τι ἐπὶ τοῖς ἑκατὸν παρά τε τοῦ πωλητοῦ καὶ τοῦ ἀγοραστοῦ¹.

Μοναχὸς κάτοχος κελλίου ἐπιστρέφων τῇ κυριάρχῳ μονῇ καὶ παραχωρῶν αὐτῇ τὸ κελλίον δὲν δύναται νά λάβῃ ποσὸν μείζον τῆς ἐν τῷ ὁμολόγῳ ὀρισθείσης ἀξίας. Τὸ αὐτὸ δὲ ἐφαρμόζεται καὶ ἐν ἡ περιπτώσει διὰ διαγωγὴν ἀνάρμοστον καὶ σκανδαλώδη ἢ ἠθελεν ἀποδιωχθῆ τοῦ κελλίου ἢ ἂν ἠθελε παραβῆ ὄρον τινὰ ἐκ τῶν ἐν τῷ ὁμολόγῳ ὀριζομένων. Καὶ ἂν εἰς ἐπισκευὰς καὶ ἄλλας ἐπωφελεῖς δαπάνας κατέβαλε ποσὸν κατὰ πολὺ ἀνώτερον τῆς ἐν τῷ ὁμολόγῳ ἀξίας, δὲν δικαιούται οὐχ ἧττον νά ἀναλάβῃ αὐτό².

Τὰς διαφορὰς, αἵτινες ἠθελον προκύψῃ, ἡ μονὴ δικάζει πρωτοδικῶς, ἢ δ' ἐν *Καρεαῖς Σύναξις*³ κατ' ἔφεσιν. Τὸ πολίτευμα

δὲ κατὰ τὸν ἰδιόρρυθμον βίον. Τὰς προσευχὰς τελοῦσιν ὡς ἐν τοῖς κοινοβίοις. Ἐν ταῖς μνημαῖς δὲ τῶν Ἀγίων ἐκάστου Κελλίου συναθροίζονται πολλοὶ μοναχοὶ ἐκ τῶν λοιπῶν Κελλίων καὶ τῶν βασιλικῶν Μονῶν, καὶ πολλοὶ τῶν λαϊκῶν, καὶ ἐπιτελοῦσιν ἀγρυπνίαν καὶ κοινήν λειτουργίαν. Μετὰ ταῦτα παρατίθεται κοινὴ τράπεζα. Αἱ δαπάναι γίνονται ἐκ τῶν κτημάτων τοῦ Κελλίου. Ἐκτὸς τῶν ἐξόδων ἐλεημοσύνης καὶ φιλοξενίας, καταβάλλουσι τὰ Κελλία εἰς τὰς Μονὰς δύο τουρκικὰς λίρας δι' ἕκαστον πρόσωπον, τὴν μὲν διὰ κεφαλικὸν φόρον (χαράτσι) διαβιβαζομένην εἰς τὴν ὀθωμανικὴν Κυβέρνησιν, τὴν δὲ ὡς δέκατον τῶν εἰσοδημάτων τῶν Κελλίων. (Ἐφημ. «Ἀθῶς» φύλλ. 9). Περὶ τῆς φιλοπονίας καὶ τῆς ἐργασίας καὶ τῶν εἰσοδημάτων τῶν κελλιωτῶν ἴδ. ἐφ. «Ἀθῶς» φύλλον 10.

¹ Πρὸς Μ. Γεδεῶν αὐτόθι σελ. 55. 56.

² Μ. Γεδεῶν αὐτόθι.

³ Ἡ Σύναξις ἐδρεύει ἐν *Καρεαῖς*, πρωτεύουσῃ τοῦ Ἀγίου Ὄρους· ἀποτελεῖται ἐξ 20 ἀντιπροσώπων τῶν ἰσαριθμῶν μονῶν. Ἔχει δύο γραμματεῖς καὶ κλητῆρας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν αὐτῆς. Τέσσαρες ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων ἀνά πᾶν ἔτος ἐκ περιτροπῆς ἔχοντες τὴν ἀρχὴν εἰσὶν οἱ ἐπιστάται καὶ ἐκτελεσταὶ τῶν ἀποφάσεων τῆς κοινότητος ἢ Συνάξεως. Ἡ σφραγὶς τῆς κοινότητος διηρημένη εἰς τέσσαρα τμήματα κρατεῖται ὑπὸ τῶν τεσσάρων ἐπιστατῶν. Ἐνῶ δὲ δικάζει ἡ Σύναξις κατ' ἔφεσιν τὰς ἀποφάσεις τῶν μονῶν ὡς πρὸς τὰς διαφορὰς τῶν ὑπ' αὐτὰς κελλίων, δικάζει πρωτοδικῶς πᾶσαν ὑπόθεσιν μεταξὺ μονῶν καὶ σκητῶν, ὅτε κατ' ἔφεσιν δικάζει ἡ Μεγάλῃ Ἐκκλησίᾳ. (Μ. Γεδεῶν αὐτόθι σελ. 58. 69).

τούτο, κατὰ τὸν Μ. Γεδεών, συνεπέια ταραχῶν, ἃς ἐκίνει τῷ 1842 ἐν τῇ λαυριωτικῇ σκῆτῃ τῆς Ἀγ. Ἄννης ὁ Νικόδημος Βούλγαρις, ἐμπεδωθὲν ἐπεκυρώθη τῷ 1844 ὑπὸ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Γερμανοῦ Δ' τοῦ ἀπὸ Δέρκων.

Περὶ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν ἐκτὸς τῆς μονῆς ἀποθησκόντων μοναχῶν¹, προέβλεψε φερμάνιον τοῦ ἔτους 1255 κατὰ μῆνα Δζεμαζιούλ Ἀχῆρ ἐπιβεβαιοῦν ἕτερον φερμάνιον τοῦ ἔτους 1255 μηνὸς Σεφέρ².

§ 119. Ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἐγένετο ἐνωρὶς σκέψις περὶ ἀναθεωρήσεως καὶ μεταρρυθμίσεως καὶ συμπληρώσεως τῶν ἐν ἰσχύϊ Κανονισμῶν καὶ διωρίσθη ἐπὶ τούτῳ ἐπιτροπεία, ἥτις μετὰ τριῶν ἐτῶν καὶ τεσσάρων μηνῶν χρόνον, ἀρξαμένη τοῦ ἔργου τῇ 3 Μαΐου 1866, ὑπέβαλε τὸ προῖον τῶν ἐργασιῶν τῆς κατὰ τὸν Σεπτέμβριον 1869³, σχέδιον δὴλα δὴ προτεινομένων μεταρρυθμίσεων, ἐφ' ὧν τῶν Κανονισμῶν, συνοδευόμενον καὶ δι' αἰτιολογικῆς ἐκθέσεως πρὸς τὸν Πατριάρχην ἀπευθυνομέ-

¹ Κατὰ γράμμα πατριαρχικὸν τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου, (ἔτει 1797), πᾶς ἀγιορείτης μοναχὸς ἢ ἱερωμένος ἀναχωρῶν ὀφείλει νὰ λάβῃ γράμμα συστατικὸν τῆς Κοινοτήτος. (Ἰδ. ἐν Κανονικαῖς Διατάξεσιν ὑπὸ Γεδεῶν σελ. 304 - 305).

² Τὸ φερμάνιον ἔχει ὡς ἐξῆς κατὰ τὸν Κώδικα τοῦ Μ. Καραβοκυροῦ (σελ. 141), «Ἐὰν μοναχὸς τις οἰοσῆποτε τοῦ Ὄρους Ἄθω ταξειδεύων κατὰ τὰ ἔθιμα αὐτῶν ἐν Ἀνατολῇ καὶ Εὐρώπῃ (Ρούμελῃ) πρὸς συλλογὴν ἐλεῶν ὑπὲρ τῆς μονῆς τοῦ ἀποθάνῃ κατὰ τὸ ταξείδιον τοῦτο, μηδεὶς τῶν Καδῆδων καὶ Ἀρχόντων καὶ μεγιστάνων, μηδ' ἐκ τῶν συγγενῶν καὶ οἰκείων του τολμάτω νὰ ἐπιβάλλῃ χεῖρα ἐπὶ τῶν πραγμάτων καὶ χρημάτων του, καθόσον ταῦτα ἀνήκουσι ταῖς Μοναῖς καὶ ἀφιερῶθησαν ὑπὸ τῶν ὁμοθρήσκων τῶν πρὸς περίθαλψιν καὶ βοήθειαν τῶν Μοναστηρίων. Οὕτω ποιεῖτε κατὰ τὴν διαταγὴν μου καὶ οὐχὶ ἄλλως ὑπακούοντες εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν μου διαταγὴν καὶ εἰς τὸ αὐτοκρατορικὸν μου σημεῖον».

³ Περὶ πάντων τούτων ὄρα «Ἐκθεσιν τῆς ἐπὶ τῆς ἀναθεωρήσεως τῶν Κανονισμῶν ἐπιτροπῆς» (ἐν τοῖς Πατριαρχείοις 17 Σεπτεμβρίου 1869). Τὴν ἐπιτροπεῖαν ταύτην ἀπετέλουν ὁ Κυζίκου Νικόδημος, ὁ Νικομηδείας Διονύσιος, ὁ Χαλκηδόνος Γεράσιμος, ὁ Δέρκων Νεόφυτος, ὁ Γεώργιος Κ. Παντήρης, Ἰ. Α. Φιλαλήτης καὶ Χ. Γ. Κωνσταντινίδης.

Πολλὰ παρατηρήσεις τοῦ Δωροθέου Σχολαρίου κατὰ τῶν Κανονισμῶν, καὶ ἰδίως ὡς πρὸς τὴν κληρονομικὴν διαδοχὴν τῶν ἀρχιερέων, μοὶ ἐφάνησαν ὀρθαί («Ἔργα καὶ Ἡμέραι» σελ. 28 καὶ ἐπ.).

νης. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἐδημοσιεύθη¹, ἔμεινεν ὅμως ἀπλοῦν νομοσχέδιον. Ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν τῶν μοναχῶν ἐν τῷ σχεδίῳ τούτῳ εἰδικὸν ἀναγράφεται ἄρθρον², καθ' ὃ «ἡ περιουσία τῶν ἱερωμένων καὶ μοναχῶν, τῶν ἐχόντων μετάνοιαν εἰς τι μοναστήριον, ἀνήκει μετὰ θάνατον αὐτῶν ἀποκλειστικῶς εἰς τὸ Μοναστήριον ἐκεῖνο συμφώνως τοῖς θρησκευτικοῖς Κανόσιν· ἡ δὲ περιουσία τῶν ἱερωμένων, οἵτινες μετάνοιαν μὲν οὐκ ἔχουσιν εἰς μοναστήριον, ἀνήκουσι δὲ ταῖς Ἐπισκοπαῖς, παραλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ κατὰ τόπον Ἀρχιερέως, καὶ τὸ μὲν ἐν τρίτον ἐξ αὐτῆς δίδεται τῇ Μητροπόλει ἢ Ἐπισκοπῇ, εἰς ἣν ὑπάγονται οἱ τοιοῦτοι ἱερωμένοι, τὰ δὲ δύο τρίτα δίδονται τοῖς ἐκ συγγενείας κληρονόμοις αὐτῶν, ἐὰν μὴ φθάντες ἄλλως διέθετο περὶ τῶν τρίτων τούτων· ἀκλήρων δὲ ὅλως θανόντων αὐτῶν, πᾶσα ἡ περιουσία ἀνήκει εἰς κληρονομίαν τῆς Μητροπόλεως ἢ Ἐπισκοπῆς³».

Εἰδικὸς ὀργανισμὸς ὑπάρχει περὶ τῶν ἐν Κρήτῃ Μοναστηρίων, δι' οὗ ἐν ἰδίῳ κεφαλαίῳ κανονίζονται τὰ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν μοναχῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'

Περὶ τῆς περιουσίας τῶν ἀποβιούντων ἡγουμένων ἢ μοναχῶν ἐντὸς καὶ ἐκτὸς τῆς Μονῆς.

Ἄρθρ. 1. Ὁ κανὼν τῆς ΑΒ' Συνόδου αἶρει πᾶσαν ἀμβολίαν περὶ τοῦ ὅτι ἡ Μονὴ τῆς μετανοίας ἐκάστου μοναχοῦ κτᾶται τὴν κυριότητα τῶν μετὰ τὴν ἀποκατάστασιν του ὑπαρ-

¹ Ἐτει 1873 ἐκ τοῦ Πατριαρχικοῦ τυπογραφείου.

² Ἄρθ. 117.

³ Ἐκ τοῦ ἄρθρου τούτου δῆλον γίνεται, ὅτι σπουδαιότατον μέτρον ἀπεπειράθη νὰ λάβῃ ἡ Ἐπιτροπεία ἐπὶ τῆς κληρονομικῆς διαδοχῆς τῶν ἱερωμένων ἐκείνων, οἵτινες μετάνοιαν μὴ ἔχοντες εἰς Μοναστήριον περιβέβληνται ὅμως μοναχικὸν σχῆμα διατρέβουσι καὶ περιφέρονται ἐν πόλεσιν ἐκλαμβανόμενοι ὡς ἔγγαμοι ἱερεῖς καὶ κληρονόμοι ὑπὸ τῶν συγγενῶν τῶν ὡς λαϊκοί, ἐν ᾧ εἰσὶ προσηλωμένοι εἰς τὴν Μητροπόλιν ἢ τὴν Ἐπισκοπὴν, ὑφ' ἧς ἱερώθησαν. (πρὸλ. αἰτιολογ. Ἐκθεσιν σελ. 8-9). Περὶ τοῦ εἶδους τῶν καλογήρων τούτων ἔδει ὄντως νὰ ληφθῇ φροντίς· [(Πρὸβ. καὶ Ἐκκλησιαστικὴ Ἐπιθεώρησις τόμ. Ι σελ. 112 «οἱ ἄεργοι Καλόγηροι»)].

χόντων κτημάτων, καὶ καθίσταται νόμιμος κληρονόμος τῆς περιουσίας του μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ, ἐξαιρουμένων τῶν κατωτέρω ἐκτεθησομένων περὶ τῆς ἐξουσίας τοῦ Μοναχοῦ εἰς τὸ διαθέτειν τὴν περιουσίαν του ὑπὲρ τῶν ἰδίων τέκνων, καὶ περὶ τοῦ δικαιώματος αὐτῶν εἰς τὸ κληρονομεῖν τὸν οἰκεῖον γονεῖα τὸν μετὰ τὴν κουράν ἀποβιώσαντα.

Ἄρθρ. 2. Παντὸς Μοναχοῦ, εἴτε ἐντὸς, εἴτε ἐκτὸς τοῦ Μοναστηρίου ἀποθνήσκοντος, τὴν κινήτην καὶ ἀκίνητον περιουσίαν κληρονομεῖ τὸ Μοναστήριον, ὡς ἐπ' ὀνόματι αὐτοῦ ἀποκτηθεῖσαν, καὶ οὐδεὶς τῶν συγγενῶν ἔχει τὸ δικαίωμα εἰς αὐτὴν κατ' οὐδένα λόγον. Ὅθεν οὐδεὶς τῶν Μοναχῶν ἔχει τὴν ἀδειαν νὰ διαθέτῃ τὴν περιουσίαν του, εἴτε κινήτην εἴτε ἀκίνητον, ὡς βούλεται, εἴτε νὰ ἀφίνη αὐτὴν ἢ μέρος αὐτῆς εἰς συγγενεῖς ἢ σχετικούς, ὡς ἀνήκουσαν εἰς τὸ μοναστήριον ἐπ' ὀνόματι τοῦ ὁποίου ἀπέκτησεν αὐτὴν.

Ἄρθρ. 3. Λογιζομένης καὶ οὔσης κατὰ ταῦτα τῆς περιουσίας τοῦ Ἡγουμένου ἢ τῶν Μοναχῶν ἰδιοκτησίας τοῦ Μοναστηρίου, ὀφείλουσι καὶ ὑποχρεοῦνται νὰ μὴ ἀποξενώνωσι αὐτὴν, εἴτε ἀμέσως, εἴτε ἐμμέσως· ὅστις δὲ τούτων ἤθελε καταληφθῆ ἀποξενῶν τὴν περιουσίαν του, ἢ κάλλιον εἰπεῖν τὴν περιουσίαν τοῦ Μοναστηρίου, θέλει παιδεύεσθαι κατὰ τὰ νενομισμένα ὡς ἱερόσυλος.

Ἄρθρ. 4. Παντὸς Ἡγουμένου ἢ Μοναχοῦ ἐντὸς τοῦ Μοναστηρίου ἀποθνήσκοντος, ἡ περιουσία εἰς ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν συνίσταται, καταγράφεται ἀμέσως παρὰ τοῦ τῆς ἐπαρχίας Ἀρχιερέως καὶ τῆς Κεντρικῆς Δημογεροντίας τοῦ Τμήματος, εἰδοποιουμένων ἐγκαίρως ὑπὸ τοῦ Μοναστηριακοῦ Συμβουλίου, τὸ ὁποῖον ὀφείλει νὰ περισυνάγῃ τὰ τῶ ἀποβιώσαντι Μοναχῶ ἀνήκοντα καὶ σφραγίζῃ ἀμέσως εἰς ἀσφαλὲς μέρος· ἢ δὲ οὕτω καταγεγραμμένη περιουσία παραδίδεται, ἐὰν μὲν ἦναι Μοναχοῦ, ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Ἡγουμένου, ἐὰν δὲ ἦναι Ἡγουμένου, ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ διαδόχου του.

Ἄρθρ. 5. Ἱερομόναχος παῖδας ἔχων δὲν συμφέρει νὰ διορίζηται Ἡγούμενος· ἐὰν ὁμως διορισθῆ ἐξ ἀνάγκης ἐν τινι Μονῇ, διαθέτει τὴν περιουσίαν του ὅπως θέλῃ καὶ βούλεται ὑπὲρ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν σχετικῶν του, φυλάττων ἀπαραβάτως τὸ τρίτον μέρος αὐτῆς πάντοτε διὰ τὴν εἰς ἣν διορίζεται Μονήν. Ἐὰν δὲ μετὰ τὸν διορισμὸν του καταγράψῃ τὴν περιουσίαν του εἰς τὰ βιβλία τῆς Μονῆς, λογίζεται αὕτη διὰ παντὸς ἀναπόσπαστος τῆς Μονῆς κτήσις, καὶ οὐδεὶς περὶ ταύτης διαφιλονεκεῖν δύναται.

Ἄρθρ. 6. Εἴτε Ἡγούμενος εἴτε Μοναχὸς εἰσερχόμενος ἅπαξ εἰς Μοναστήριον, ὀφείλει νὰ καταγράψῃ προηγουμένως ἅπασαν τὴν ἢ συνεισφέρει τῇ Μονῇ περιουσίαν του ἐλευθέραν χρεῶν καὶ ὑποθήκης· ἢ ἐὰν ἔχῃ τοιαῦτα, νὰ φανερόνη καὶ τὸ ποσὸν τοῦ χρέους καὶ τὴν ὑποθήκην· ὁ δὲ Ἀρχιερεὺς μετὰ τῆς Κεντρικῆς Δημογεροντίας τοῦ Τμήματος, σταθμίζοντες τὰ βάρη ταῦτα καὶ τὰ χρέη, ὧν τὴν πληρωμὴν ὁ βουλόμενος νὰ μονάσῃ θέλει νὰ ἐπιβάλλῃ εἰς τὴν Μονήν πρὸς τὴν εἰσφερομένην θετικὴν περιουσίαν, ἀποφαίνονται περὶ τῆς ἀποδοχῆς ἢ τῆς ἀποποίησης αὐτῆς. Πρὸς ἀποφυγὴν δὲ διενέξεων ἐν τῶ μέλλοντι, προσκαλοῦσι διὰ προκηρύξεων τοὺς ἔχοντας οἰασδήποτε ἀπαιτήσεις εἰς τὰς προσφερομένας περιουσίας, καὶ οὕτω συμφερούσας εὐρίσκοντες, παραδέχονται καὶ ἐγγράφουσιν εἰς τὰ κτηματολόγια τῆς Μονῆς ὡς ἀναφαίρετον αὐτῆς ἰδιοκτησίαν.

Ἄρθρ. 7. Ἐὰν ὁ Μοναχὸς ἦναι ἄπαις, τὰ πράγματα αὐτοῦ, ὡς προείπομεν, ἀνήκουσιν εἰς τὸ ἐν ᾧ εἰσῆλθε Μοναστήριον. Ἐὰν ὁμως ἔχῃ τέκνα, καὶ πρὸ τῆς εἰς Μονήν εἰσελεύσεώς του δὲν διέταξέ τι περὶ τῶν ἰδίων πραγμάτων, ὡς ἔδει κατὰ κανόνας, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει νὰ διαθέσῃ μὲν δύναται, ἀλλὰ κατ' ἰσομοιρίαν κρατῶν πάντοτε διὰ τὴν Μονήν, ἐν ἣ νὰ ἐγκαταβιώσῃ ἀποφασίζει, ἐν μερίδιον.

Ἄρθρ. 8. Ἐὰν Μοναχὸς μετὰ τὴν κανονικὴν ἀπόκαρσίν του ἀποκτήσῃ περιουσίαν ἐκ κληρονομίας, ἢ ἐκ δωρεᾶς γονέων,

ἀδελφῶν, θείων ἢ ἄλλων, ἔχει μὲν οὗτος ἀβίαστον καὶ κυρίαν τὴν γνώμην ὅπως βούλεται νὰ διαθέτῃ τὰ οὕτως εἰς αὐτὸν περιελθόντα, ἀλλὰ τότε μόνον, ὅταν ἀφιέρωσέ τι εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Μετανοίας του, ὅτε προείλετο νὰ μονάσῃ. Ἐὰν ὅμως μηδὲν κατ' ἀρχὰς τῷ Μοναστηρίῳ προσέφερε, τότε τὰ δύο τριτημόρια δύναται νὰ διαθέσῃ, τὸ δὲ ἄλλο τριτημόριον ὀφείλει νὰ καταλίπη τῇ Μονῇ.

Ἄρθρ. 9. Οἱ δανείζοντες Μοναχοὺς παρὰ τὴν γραπτὴν καὶ ἐνσφράγιστον γνώμην τοῦ Μοναστηριακοῦ Συμβουλίου, ἐν περιπτώσει ἀποβιώσεως τῶν δανεισαμένων Μοναχῶν, οὐδὲν ἔχουσι δικαίωμα, ἵνα παρὰ τῆς Μονῆς ἀπαιτῶσι τὰ δανεισθέντα καὶ ἂν ἔχωσιν ὑποθήκας Μοναστηριακῆς ἰδιοκτησίας οὐδὲν ἰσχύουσιν, ἐπειδὴ Μοναστηριακὴ περιουσία δὲν ἐνεχυράζεται παντελῶς¹.

¹ « Διοργανισμὸς τῶν ἐν Κρήτῃ ἱερῶν μονῶν σταυροπηγιακῶν τε καὶ ἐνοριακῶν ἐπὶ τῇ βάσει ὁδηγιῶν τῆς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας » (ἐν Κωνσταντινουπόλει 1874).

ΕΓΓΡΑΦΑ

ΤΥΠΙΚΑ ΤΟΥ ΑΘΩ

Τυπικὸν ἐπὶ Αὐτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ (ἔτ. 972).

SISMANOGLIO
MEGAKO

« Οἱ ἐνασκούμενοι ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἁθω εὐλαβέστατοι Μοναχοί,
» ὅτε εὐλαβέστατος Ἀθανάσιος Μοναχὸς καὶ πρῶτος τοῦ ὄρους, καὶ
» Παῦλος ὁ εὐλαβέστατος Μοναχὸς ἐν τῇ Θεοφυλάκτῳ γενόμενοι πό-
» λει, κατενώπιον τοῦ φιλαγάθου βασιλέως ἡμῶν παραστάντες εἶπον
» σκάνδαλα τινὰ καὶ φιλονεικίαι ἐφ' ἱκανοὺς χρόνους γίνεσθαι μεταξὺ
» αὐτῶν τε καὶ Ἀθανασίου τοῦ εὐλαβεστάτου Μοναχοῦ τοῦ τῆς βα-
» σιλικῆς λαύρας, τῆς οὕτω λεγομένης τοῦ Μελανοῦ καθηγουμένου ὡς
» ὅτι περικόπτονται τινές ἔλεγον δὲ μηδὲ
» μίαν μηχανὴν προνοεῖσθαι εἰς τὸ τὰ τοιαῦτα διαλυθῆναι καὶ εἰρή-
» νην βραβευθῆναι αὐτοῖς· ὅθεν ὁ Θεοστεφῆς βασιλεὺς ἡμῶν ὡς ὑπὸ
» τῆς τοῦ υἱοῦ τοῦ Θεοῦ νόμοις ζῶν καὶ φυλαττόμενος ὑπ' εὐθύτητος
» διὰ φροντίδος τιθέμενος τὸ εἰρηνεύειν τοὺς Μοναχοὺς καὶ τὸν εἰρη-
» νικὸν καὶ γαλήνιον βίον βιωτεύειν ὑπὲρ τινος μὴ πρό ὑπὸ
» κοσμικῶν ἄγεσθαι κριτηρίων, μηδὲ παρὰ ἀρχοντικῶν προσώπων τὰ
» κατ' αὐτοὺς διεξετάζεσθαι, καὶ τὰ ὑπ' ἐνίων κατ' αὐτῶν λεγόμενα
» τοῖς πολλοῖς ἔκφορα γίνεσθαι, ἄλλως τε δὲ καὶ διὰ τὸ τὰ τῶν μο-
» ναχῶν τοῖς κοσμικοῖς μὴ διὰ βάθους δυνάμενα ἰκέσθαι· ἄλλα γὰρ
» τὰ τῶν μοναχῶν ἦθη αἰ τε διαφθοραὶ καὶ ἐγκλήσεις, καὶ αἱ κατ'
» αὐτῶν ἐπαγόμενα εὐθύναι, καὶ ἄλλα τῶν κοσμικῶν ἐγκλήματα,
» καὶ αἱ κατ' αὐτῶν ἀποφάσεις, διωρίσατο τῇ ἡμῶν μετριότητι ἐπὶ
» τοῦ τόπου γίνεσθαι καὶ ἀμφοτέρω τὰ μέρη ἐνώσαι καὶ τὰ παρ' αὐ-
» τῶν ἐπαγόμενα ἐνωτίσασθαι καὶ τὴν ἤκουσαν τοῖς πράγμασι διόρ-

» θωσιν συνεπιβαλέσθαι ἡμᾶς κατὰ τὴν τῶν θείων κανόνων εἰσήγησιν·
 » καὶ δὴ γενομένων ἡμῶν ἐπιτοπίως συμπαρόντων ἀμφοτέρων τῶν δι-
 » καζομένων μερῶν τῶν τε ἡγουμένων ἀπάντων τοῦ ὄρους συνεδρια-
 » ζομένων ἡμῖν πάσης τε τῆς τῶν ἀδελφῶν συνάξεως συμπαρούσης,
 » εὐρέθη κατὰ πᾶσαν ὑπόθεσιν ἀμφότερα τὰ μέρη ἀνεύθυνα, (εἰ καὶ
 » παράδοξόν πως τὸ λεγόμενον τῷ μὴ βαθέως καὶ πνευματικῶς ἐπι-
 » στῆναι δυναμένῳ τοῖς πράγμασιν), ἡ γὰρ προχωρήσασα μεταξὺ
 » αὐτῶν διαφορὰ ἐκ Σατανικῆς ἐνεργείας συμβεβηκέναι διέγνωσται,
 » ἐντεῦθεν εἰρήνη βαθεῖα καὶ ἀστασίαστος ἐπεβραβεύθη αὐτοῖς τῇ τοῦ
 » Θεοῦ συνεργείᾳ καὶ χάριτι πάντων τῶν ἀμφισθητουμένων διαλυθέν-
 » των, ἐπὶ τούτοις καὶ ἄλλας τινὰς ὑποθέσεις εὐρηκότες διορθώσεως
 » ἐπιδεομένας κατὰ τὸ ἡμῖν ἐγγχωροῦν καὶ τὸ τοῖς θείοις κανόσι πα-
 » ριστάμενον ἀκριβῆς τὴν διόρθωσιν ἐποιήσαμεν, ἑτέρους δὲ τινὰς τῶν
 » Μοναχῶν κατ' ἀλλήλων ἀμφισθητήσεις καὶ δίκας ἔχοντας εὐρηκότες
 » διελύσαμεν τούτοις εἰρηνοποιήσαντες, ἐπιστήσαντες δὲ τοῖς πράγμα-
 » σιν ἀκριβέστερον εὐρομεν καὶ ἐκ τῶν συνάξεων σκάνδαλά τινα, καὶ
 » φιλονεικίας καὶ ζιζάνια ἀναφύεσθαι, ἐπεὶ οὖν τὰς συνάξεις ἕνεκεν
 » τινὸς ὠφέλειας ἀδελφῶν καὶ παρακλήσεως παρὰ τῶν ἐπινοησάντων
 » γινώσκομεν ἐπινοεῖσθαι, συνέβαινε δὲ ταύτας εἰς τὸ ἐναντίον προβαί-
 » νειν, συνηυδοκήσαμεν καὶ συμφωνομήσαμεν κοινῇ γνώμῃ αἰτήσετε
 » καὶ θελήσει πάντων τῶν συνεδριαζόντων ἡμῖν, εὐλαβεστάτων μονα-
 » χῶν καὶ ἡγουμένων (ὧν τὰ ὀνόματα καὶ αἱ ὑπογραφαὶ ἐν τῷ τέλει
 » τοῦ τυπικοῦ διασημαίνονται) τὰς δύο συνάξεις ἀποκοπῆναι τοῦτε
 » πάσχα καὶ τῆς Χριστοῦ ἁγίας Γεννήσεως, καὶ ἄπαξ τοῦ ἐνιαυτοῦ
 » κατὰ τὴν σεβασμίαν ἑορτὴν τῆς ἀχράντου Θεοτόκου καὶ Θεομήτο-
 » ρος Κοιμήσεως ἐπανάγεσθαι αὐτοὺς καὶ ποιεῖν τὴν σύναξιν, φυλάτ-
 » τεσθαι δὲ τὴν ρόγαν μέχρι τῆς ἡμέρας ἐκείνης· εἰσηγούμεθα οὖν
 » κατὰ τὴν ὠρισμένην ἑορτὴν ἔρχεσθαι τὸν πρῶτον μετὰ τῶν μαθη-
 » τῶν αὐτοῦ τριῶν καὶ μόνων, τὸν δὲ εὐλαβεστάτον καὶ καθηγούμε-
 » νον τῆς μεγάλης λαύρας μετὰ δύο, καὶ τὸν Μοναχὸν Παῦλον μεθ'
 » ἐνός, τοὺς δὲ λοιποὺς ἡγουμένους Κελλιῶτας καὶ ἡσυχαστὰς ἀπαν-
 » τας ἄνευ ὑπουργῶν συνάγεσθαι ἐπειδὴ ὡς εὐρομεν ἐκ τῶν ὑπουργῶν
 » αἱ ἀταξίαι καὶ φιλονεικίαι ἐγένοντο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἡμεῖς δὲ
 » κατὰ τὸ ἐνὸν ὡς ἡμῖν δοκεῖ τρόπον ἰάσεως περινοστησάμενοι,

» ὅπως καὶ τὸ τῆς βλάβης ἐκκλίνωμεν, καὶ τὸ τῆς εὐλαβείας σεμνὸν
 » περινοηθῆι τοῖς τῶν μοναχῶν ἀμφοτέροις μέρεσι, καὶ εἰρηναία κα-
 » τάστασις καθόλου κυρωθῆι εἰς τὸ μὴ στασιάζειν αὐτοὺς μήτε σχί-
 » σματα ἢ, μήτε ἀπὸ τὸ ἐξῆς προσκόμματα γίνεσθαι τοῖς ἀσκουμέ-
 » νοις καὶ μάλιστα τὰς θείας ἐνοχλεῖν ἀκοὰς τοῦ φιλευσεβοῦς καὶ κρα-
 » ταιοῦ βασιλέως ἡμῶν· εἰδέ γε τοῦ καιροῦ προϊόντος τελεία κατὰ-
 » στασις γένηται τῇ τοῦ Θεοῦ συνεργείᾳ καὶ χάριτι, βουλευθῶσι δὲ
 » κοινῇ γνώμῃ ἑτέραν σύναξιν γίνεσθαι, χαίρομεν ἐπὶ τούτῳ καὶ ἡμεῖς
 » καὶ ἀγαλλιώμεθα, πλὴν παρακαλοῦμεν δηλοποιηθῆναι καὶ ἡμῖν διὰ
 » γραφῆς αὐτῶν, ἵνα μὴ παρείσδυσιν καταλύειν τι ἐκ τοῦ τυπικοῦ·
 » εἰσηγητέον οὖν ἡμῖν καὶ τύπους φυλάττεσθαι τοὺς δε, οἳ καὶ τῷ
 » Θεῷ εὐάρεστοι ὡς οἶμαι νομισθήσονται, καὶ τῷ φιλαγάθῳ βασιλεῖ
 » ἡμῶν ἐναπόδεκτοι, καὶ τῷ ἀσκητικῷ βίῳ ἐπιτήδειοι ὡς καὶ γνώμῃ
 » πάντων καὶ κρίσει ἐκτεθέντες τῶν ἐν τῷ ὄρει τοῦ Ἁθῶ Καθηγου-
 » μένων ».

ΤΥΠΟΣ ΠΡΩΤΟΣ

Χρῆναι τοιγαροῦν ὑπειλήφαμεν ὡς εἶγε ἄρατι συμβαίει δεόμενον ἐπιδιορθώσεως ἐπὶ τὸ κοινὸν εἴτε ἰδικῶς, εἴτε πρόσωπον τινὸς ἀδελφοῦ ἔχοντος τὴν ἀναφορὰν τὸ ἐπισυμβαῖνον ἐλάττωμα, ἐντὸς τῆς εἰδήσεως τοῦ πρώτου¹, μὴ ἔχειν ἐπ' ἀδείας τινὰ τῶν ἡγουμένων ἀπανακρίνειν ἢ διορθοῦσθαι τοῦτο, ἢ ἐπιτιμᾶν ἢ κατὰ τοῦ ἐπταικότος ἀποφαίνεσθαι· μήτε πάλιν τὸν πρῶτον ἔχειν ἐπ' ἐξουσίας ἄνευ συνελεύσεως τῶν ἡγουμένων τοῦ ὄρους, βουλῆς τε καὶ γνώμης αὐτῶν ποιεῖν τι τῶν μὴ ἀρεσκόντων αὐτοῖς, εἰ καὶ μάλα ἐπιλυσιτελεῖ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

Τοὺς ἐν ἑτέροις ἐπικειρομένους μοναστηρίοις, εἴτα ἐκεῖθεν ἐξερχομένους καὶ τὸ σεμνὸν τοῦτο ὄρος καταλαμβάνοντας καὶ ἀξίους ὑποδοχῆς δίκαιον ἡγούμεθα καὶ βουλόμεθα μὴ ἐξουσίαν ἔχειν αὐτοὺς μήτε ἀγροὺς ὠνεῖσθαι, μήτε τόπους ἀδеспότους κατακρατεῖν ἐξ οἰκείας αὐτῶν ὁρμῆς καὶ θελήσεως, μήτε κελλίων ἐπιστατεῖν ἄνευ διακρίσεως καὶ προτροπῆς τοῦ τε πρώτου, καὶ τῶν ἡγουμένων.

¹ Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ πρώτου Ἰδ. Γεδεών « Ἁθῶς » σελ. 119 καὶ ἐπ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Δέον ἡμῖν πάντας τοὺς προσερχομένους, καὶ ἐπαγγελλομένους τὴν μοναδικὴν κουρὰν ἀναδέχεσθαι, ὑποδοχῆς μὲν τυγχάνειν τούτους παρὰ πᾶσι τοῖς ἡγουμένοις καὶ μηδαμῶς ἔξω τῆς πνευματικῆς συγχωρεῖσθαι μάνδρας· μὴ μὲν τοὶ καὶ ἀποκείρειν αὐτοὺς ἐκ τοῦ παραχρῆμα, ἄχρις ἂν τῷ Ἐκκλησιαστικῷ κανόνι παραμείναντας, ἐπὶ ἐνιαυτὸν ἓνα τὰ μοναδικὰ παιδευθῶσι καὶ βέβαιον ἐπιδείξωνται τὸν λογισμὸν καὶ ἀσάλευτον, καὶ δεικνυμένων αὐτῶν τοιούτων, τότε τῇ κρίσει τοῦ ἡγουμένου τούτους τὸ σχῆμα τῶν μοναχῶν ἀμφιέννυσθαι· εἰδὲ καὶ προσέλθῃ κατὰ περίστασιν, ἢ κατὰ ἄλλον τινὰ τρόπον, οὐκ ἔστι δὲ τῶν ἐνδεχομένων ἐκδέξασθαι αὐτὸν τὸν ἐνιαυτὸν, ἀλλὰ ἀπαιτεῖ παρευθὺς ἀποτάξασθαι τὸν προσιόντα, τοῦτο εἰς τὴν τοῦ ἡγουμένου κρίσιν ἀνατιθέμεθα, αὐτὰ δὲ ταῦτα καὶ εἰς τὸν διὰ τινὰ ἀσθένειαν ἐπειγόμενον τοῦ κουρευθῆναι καὶ τὸ μοναχικὸν ἐνδύσασθαι σχῆμα προαιρούμενον προτρεπόμεθα ἵνα μὴ φθάσας ὁ θάνατος πρὸ τοῦ ὠρισμένου καιροῦ ὄν ἐξεθέμεθα ἀπελθεῖν τοῦ βίου τούτου αὐτὸν μεταναστήσειε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Δεῖ τὸν προσερχόμενον κοσμικὸν τινὲ τῶν ἡγουμένων, εἴτε προσκαρτεροῦντα ἑξαμηνιαῖον χρόνον, εἴτε καὶ ἐνιαυτὸν ἀπαρεσκόμενον διὰ τινος προφάσεως καὶ εὐλογοφανεῖς αἰτίας τοῦ μὴ ὠφελεῖσθαι αὐτόν, εἰς ἕτερον παραδίδοσθαι αὐτὸν ὃν ἂν αὐτὸς ἐκλέξῃται μαρτυρούμενον δηλονότι καὶ παρ' ἄλλων προσώπων ἀνεπίληπτον εἶναι καὶ ἰκανὸν ψυχὰς ὠφελεῖν· μὴ ἐξεῖναι δὲ αὐτῷ ὑποχωρεῖν ἄνευ προτροπῆς καὶ εἰδήσεως καὶ προθέσεως τοῦ προηγουμένου, ἀλλὰ τῇ βουλῇ αὐτοῦ καὶ γνώμῃ παραδίδοσθαι εἰς ὃν ἂν ἡρετίσατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Εἴ τις μοναχὸς εὐλόγως ἀπαρέσκεται τῷ συνεδριάζειν τῷ ἡγουμένῳ αὐτοῦ διὰ τινος αἰτίας βλάβην προξενούσας τῇ ψυχῇ αὐτοῦ, εἰ καὶ

τάχα τὸ σχῆμα τὸ μοναδικὸν εἴληφεν, ἀλλ' οὖν εὐρίσκει ἕτερον ἡγούμενον, καὶ γνώμῃ καὶ βουλῇ καὶ προτροπῇ τοῦ ἡγουμένου πατρός παραδίδοται αὐτόν, μὴ ἐξιέναι δὲ τινι τῶν ἡγουμένων παρεγγυώμεθα ἑτέρου μαθητὴν δέξασθαι ἄνευ τῆς τοῦ ἡγουμένου αὐτοῦ εἰδήσεως· εἰδὲ τις φωραθεῖη ἀνδραποδίζειν τὸν τοιοῦτον μαθητὴν μὴ παραδίδοσθαι αὐτὸν τῷ τοιούτῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ

Εἴ τινι τῶν ἡγουμένων ἔτι περιόντι αἰρετὸν καταφανεῖη πωλεῖν ἢ χωρίζειν ἴδιον ἀγρὸν ἢ καὶ διαπέμπειν ἐν ᾧ βούλεται προσώπῳ ἢ καὶ μετὰ τὴν ἐντεῦθεν τοῦ βίου ἐκδημίαν, τὰ αὐτὰ διατάττεσθαι περὶ τῶν αὐτῷ διαφερόντων, ἐξιέναι αὐτῷ μετὰ πάσης ἀδείας τῇ ἰδίᾳ δεσποτεῖα καὶ ἐξουσία κεχρηῆσθαι προτρεπόμεθα καὶ μηδαμῶς κωλύεσθαι, εἰ δὲ πρὸς τὸν μαθητὴν αὐτοῦ θελήσει παραπέμψαι τὴν τοῦ τοιοῦτου ἀγροῦ δεσποτεῖαν καὶ κυριότητα, ἔξεστιν αὐτῷ καὶ τούτῳ διαπέμπεσθαι καὶ μὴ παρά τινος ἐμποδιζεσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Εἴ τις τῶν ἡγουμένων τοῦ ὄρους, μέλλων τελευτᾶν, καταλήψῃ τινὲ τῶν ἐπιτρόπων τῶν ἀγρῶν αὐτοῦ εἰς τὸ καλῶς καὶ θεαρέστως τὰ περὶ αὐτοῦ διοικεῖσθαι, καὶ οἰκονομήσασθαι, μὴ ἐξιέναι τινὲ αὐτῶν ἐξουσίαν ἔχειν προσκυροῦν τὸν τοῦ τελευτήσαντος ἀγρὸν, μήτε ἐν τῇ μεγάλῃ Λαύρᾳ μήτε ἐν ἐτέρῳ μήτε ἐν ἀλλοτρίῳ ἀγρῷ μήτε ἐν ἰδίῳ, ἀλλὰ πιπράσκεσθαι, ἢ χαρίζεσθαι εἰς ἀξιόλογον καὶ εὐλαβὲς πρόσωπον, εἴγε ἄρα φαίνεται μὴ ἔχειν ἀγρὸν ἕτερον· ὡσαύτως καὶ τὰ ἀποχαριστικῶς διδόμενά τισι κατὰ τὸν ρηθέντα ὄρον τηρεῖσθωσαν ἀπὸ τοῦ παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΩΟΝ

Ὅσοι ἀπὸ τῶν ἰδίων ἡγουμένων ἀποχωροῦντες οὐ προαιροῦνται εἰσελθεῖν ἐν ὑποταγῇ πατρός κατὰ τὸ παρ' ἡμῶν ἐκτεθὲν τυπικόν, ἀλλὰ

βούλονται θρασέως και άπαιδευτως τὸ ὄρος άπαν περιίεναι και μι-
σθαρνεῖν, οὔτοι άπαξ και δις και πολλάκις παραινείσθωσαν και ει μη
βούλονται πειθαρχεῖν τοῖς ἐπὶ τῷ συμφέροντι αὐτοῖς λέγουσιν, άκον-
τες και μη βουλόμενοι πνευματικοῖς πατρᾶσι παραδιδόσθωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Τοὺς τῶν έξομολογουμένων λογισμοὺς δεχομένους διατάττομεν μη
φανερῶν και θεατρίζειν τοὺς λογισμοὺς, και έκπομπεύειν αὐτούς, εἰδέ
τις φωραθείη τοῦτο ποιῶν, ὑποκείσθω τοῖς ἐπιτιμίαις τοῖς εἰς αὐτὸ
παρὰ τῶν πατέρων τεταγμένοις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Ὅσοι τῶν ὑποτακτικῶν πνευματικοὶ και άσκητικοὶ ἔφθασαν γεγο-
νέναι διὰ τῆς τῶν ἀρετῶν ἐργασίας, και οἱ ἡγούμενοι αὐτῶν κρίνουσιν
ικανοὺς εἶναι πρὸς τὸ τῆς ἡσυχίας ἀποδύσασθαι στάδιον, συνεπιτρέ-
πομεν και συνευδοκοῦμεν και ἡμεῖς τούτοις κατὰ μόνας καθῆσαι και
κατὰ τὴν ἀρέσκειαν και κρίσιν τῶν ἡγουμένων άσκεῖσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Περὶ τῶν εἰσερχομένων Ἱερέων άγνώστων εἰσηγητέον ὥστε μη ἔχειν
ἐξουσίαν αὐτοὺς ἱερουργεῖν, μήτε ἰδίᾳ, μήτε κοινῇ τῆς θείας κατατολ-
μᾶν λειτουργίας, ἐκτὸς συστατικοῦ γράμματος τῶν ἐπισκόπων αὐτῶν,
ἢ βεβαίας και ἀληθοῦς μαρτυρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Παρακινουῦμεν δὲ και τοῦτο· κατὰ τὸν καιρὸν τῆς άγίας τεσσαρα-
κοστῆς πάντας, τοὺς τε κατὰ μόνας άσκοῦντας και τοὺς ἐν τῷ κοινῷ,
ἐν ἡσυχίᾳ καθέζεσθαι, και μη παραβάλλειν ἑτέρῳ ἢ ἕτερον ἐκτὸς εὐ-
λόγου προφάσεως ἢ ἀνάγκης κατεπειγούσης ἢ και περι θεραπείας
τῶν πονηρῶν και αἰσchrῶν λογισμῶν, ἔτι μηδενὶ ἐργάζεσθαι ἐργατείας

ποιεῖν κατὰ ταύτας τὰς άγίας ἡμέρας, ἢ ἄλλο τί ποιεῖν ἐκτὸς πνευ-
ματικῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιτηδεύοντας ὀρασθαι· πρὸς τούτοις ἰχθύος
μετάληψις ἐν ταῖς άγίαις ταύταις ἡμέραις τὸ καθόλου μη ἐξέστω
ὑμῖν, ἐκτὸς τῆς σεβασμίας ἡμέρας τοῦ Εὐαγγελισμοῦ, και άσθeneίας
δεινῆς τινὸς ἐνοχλούσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ὅσοι τῶν μοναχῶν άγροὺς κτησάμενοι, πωλοῦσιν αὐτούς, εἶτα πάλιν
ἄλλους ὠνούμενοι αὐθις μεταπιπράσκουσι φιλαργυρίας ἔνεκα και
αἰσχροκερδείας, οὐ παραιτούμενοι καπηλικῶς ἐμπορεύεσθαι, τούτους
εἰργεσθαι τῆς τοιαύτης ψυχοβλαβοῦς ἐμπορίας· παντὶ τρόπῳ διεντελ-
λόμεθα, ἢ παντὸς ἐξελεύεσθαι τοῦ ὄρους, δηλαδὴ μη διορθουμένους
μετὰ μίαν και δευτέραν νουθεσίαν μηδὲ ἀπὸ τῆς πονηρᾶς ὁδοῦ ἐπι-
στρέφοντας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

Μηδενὶ συγχωρεῖσθαι τῶν ἀδελφῶν τοῦ ὄρους ἐξέρχεσθαι και ἀδελ-
φοποιήσεις ποιεῖν μετὰ κοσμικῶν, και εἰ προλαβόντως τινὲς τοιοῦτόν
τι κατεπράξαντο μηκέτι εἰς τοὺς οἴκους αὐτῶν ἀπιέτωσαν, ἢ συναρι-
στευέτωσαν, ἢ συνδειπνείτωσαν, ἢ ὅλως μετ' αὐτῶν συμποσιαζέτωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

Διὰ δὲ τὸν οἶνον ὀρίζομεν, και κοινῇ γνώμη προτρεπόμεθα, ὅτι
τοῦτο ἐφάνη ἀρεστόν τοῖς πᾶσι, νουθετοῦντες τὸ πῶς δεῖ γίνεσθαι, τοῦ
μη τολμᾶν τινὰς διαπερᾶν ἐκεῖθεν τοὺς μοναχοὺς οἶνον τοῖς κοσμικοῖς,
ὥστε ἐκ τούτου λαμβάνειν τοὺς κοσμικοὺς εὐκαιρίαν εἰσερχομένους συν-
αναστρέφεσθαι τοῖς κοσμικοῖς τοὺς μοναχοὺς, και τοῖς οἰκείας φθορᾶς
μεταδίδειν· εἰδέ τις περισσότερον οἶνον τῆς χρείας ποιεῖ, ανταλλα-
τέττω τοῖς μη ἔχουσι, και λαμβανέτω ὃ ἔχει χρείαν· και ἐπειδὴ τινὲς
τῶν μοναχῶν ἐνδεεῖς εἰσιν, (ὅτι οὐ πάντες ἀνελλειπεῖς εἰσιν ὅλων τῶν
ἀναγκαίων), οἱ τοιοῦτοι ἐναλλαγέτωσαν εἰ τύχῃσι κοσμικοὶ ἐντὸς τοῦ
ὄρους και τὰ χρεῖώδη αὐτῶν λαμβανέτωσαν, ἐξ ὧν ἐκεῖνοι ἔφερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Τοὺς νεωτέρους καὶ ἀγενείους καὶ εὐνούχους ἔνεκεν κουράς τῷ ὄρει προσφοιτῶντας παντελῶς μὲν παραδέχεσθαι παρεγγυώμεθα μετὰ πάσης ἀσφαλείας, εἰδέ τις ἀπαραίτητος καὶ ἀναγκαία ἐπισυμβαίνει περίστασις ἄνευ βουλῆς καὶ γνώμης καὶ σκέψεως τοῦ τε πρώτου καὶ τῶν ἡγουμένων ἀπάντων τοῦ ὄρους μηδὲν γίνεσθαι, μηδένα προσίσθαι, μηδὲ ἀποκείρειν· εἰδέ τις τῶν ἡγουμένων καταφρονήσας τῶν τυπωθέντων εἰσαγάγῃ εἰς τὸν ἀγρὸν αὐτοῦ, ἢ εἰς τὸ κελλίον εὐνοῦχον, ἢ παιδίον, καὶ παραγγελθεὶς ἄπαξ, καὶ δὶς, οὐ τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν ἐπιδέξαιτο, τοῦτον παντελῶς τοῦ ὄρους διώκεσθαι λυσιτελεῖν ἡγούμεθα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΖ'.

Ὅσοι τῶν ἀδελφῶν ἰδιῶται μὲν ὄντες τῷ λόγῳ, πνευματικοὶ δὲ τῇ γνώσει, ἔφθασαν γεγονέναι ἡγούμενοι, ἐχέτωσαν ἐπ' ἀδείας κουρεύοντες τινὰς τῶν προσιόντων αὐτοῖς, ὥσπερ καὶ οἱ λοιποὶ τῶν ἡγουμένων, καὶ μὴ εἰργέσθωσαν, ἔτι οὖν καὶ αὐτοὺς τοὺς ἡγουμένους μὲν γεγονότας, διὰ τὸ φθᾶσαι τὴν διακονίαν ἀρπᾶσαι ταύτην, μὴ δυναμένους δὲ μηδὲ αὐτοὺς κυβερνᾶν, τούτους ἐντελλόμεθα πνευματικοῖς παραβάλλειν πατρᾷσι, καὶ τῆς παρ' αὐτῶν ἀπολαύειν ὠφελείας διὰ τῆς τῶν λογισμῶν ἐξαγορεύσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΗ'.

Εἴ τις τῶν ἐν ὑποταγῇ εἴη τινὸς τῶν ἡγουμένων, εἴτα ἀπὸ ξένης παραβάλλει θελήσει καὶ γνώμῃ αὐτοῦ κελλίον οἰκοδομήσειν, μὴ ἀναπαυόμενος δὲ βουλευθῆ ἑκείθεν ὑπαναχωρῆσαι μὴ ἐνοχλούμενος παρὰ τοῦ ἡγουμένου αὐτοῦ (ἦτοι γέροντος), λαμβανέτω τὴν ἡμισίαν τῆς ἐξόδου τοῦ κελλίου αὐτοῦ, εἰδέ παρὰ τοῦ ἡγουμένου θλιβόμενος βούλεται μεταναστεῦσαι, λαμβάνειν τὴν ἐξοδὸν αὐτοῦ ἀνελλιπῶς παρεγγυώμεθα, εἴθ' οὕτως ὑπαναχωρεῖν· αὐτὰ δὲ ταῦτα περὶ χωραφίων καὶ ἀμπελώνων διορίζομεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΘ'.

Εἴ τις μοναχὸς εἰσελθὼν δουλεῦσαι τινὶ τῶν γερόντων ἢ ἡγουμένων ἐπὶ ἐστοιχημένῳ ἐνιαυτῷ, ἔσθωθεν δὲ τοῦ ὠρισμένου καιροῦ τούτου ὀλιγορήσας ὑπαναχωρήσειεν, ἐξέσται αὐτῷ λαμβάνειν τὸν μισθὸν τῆς δουλείας αὐτοῦ· εἰδέ καὶ κακουργία τινὶ χρώμενος ὁ ἡγούμενος καὶ μετὰ τὴν δουλείαν τετραμηνιαίου ἢ ἑξαμηνιαίου χρόνου πειραθείη θλίψαι αὐτὸν τὸν ἀδελφὸν ἐν τῷ καταδιώκειν αὐτὸν ἀμισθί, καὶ ἐξ ὀλοκλήρου λαμβάνειν τὸν μισθὸν αὐτοῦ προτρεπόμεθα· εἰδέ γε ἀντιδιατίθεται ὁ κατὰ πάθος ἀποστερῶν μὴ διδόναι μισθὸν τῷ δουλεύσαντι, ἐναγέτω κατ' αὐτοῦ τοῖς γέρουσι, καὶ ἀνυπερθέτως ἀπαιτήσθω ὁ μισθὸς αὐτοῦ παρ' αὐτῶν ἐξ ὀλοκλήρου, καὶ τῷ ἐγκαλοῦντι διδόσθω ὡσαύτως καὶ τοὺς ἀστοιχῆτους· καὶ τὸν ἐν ὑποταγῇ καὶ δουλεύοντα, διωκόμενον δὲ παρὰ τοῦ ἡγουμένου, εἴτε θλιβόμενον παρ' αὐτοῦ, ὑπαναχωροῦντα λαμβάνειν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν ρόγαν αὐτοῦ παρὰ τοῦ ἡγουμένου ἐντελλόμεθα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Κ'.

Τὰς λεγομένας ἀγγαρείας ἐκκοπήναι προσηκόντως ἡγησάμεθα τὰς παρὰ τῶν κελλιωτῶν πρὸς τοὺς ἡγουμένους γινομένας, ταύτας γὰρ κοσμικοῖς καὶ οὐ μοναχοῖς ἐστῶσι σύμβολα· εἰδέ τις ἐκοντὶ μὴ καταναγκάζοντός τινος εὐρεθεῖεν ἀφίχθαι καὶ βοηθησαί τινι, ἐν τῇ ἐξουσίᾳ τοῦ δουλεύοντος κρινέσθω τοῦτο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑ'.

Τῷ τὴν μέσσην ἐπιστάσιαν ἐγκεχειρισμένῳ οἰκονόμῳ διεντελλόμεθα ἔχειν ἐπ' ἀδείας, ἔργῳ ἄρα ἐφευρίσκειν τινὰς σκάνδαλα καὶ φιλονεικίας διεγείροντας, τούτους ἐξελαύνειν τῆς μέσης, καὶ γὰρ εἴτι παρ' αὐτῶν συμβαίνει ζιζάνιον γίνεσθαι καὶ μὴ τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν παρὰ τοῦ ἡγουμένου οἰκονόμου δέξεται, ἢ αἰτία εἰς αὐτὸν διαβήσεται, εἰ δὲ διὰ τινος δουλείας ἀναγκαίας εὐρεθεῖεν ἀποδημῆσαι τοῦ ὄρους, καταλιμπάνειν ἀντ' αὐτοῦ ἄνθρωπον ἰκανὸν κρείττονα πάντων διευθύνοντα

τοὺς μοναχοὺς πρὸς εἰρηναίαν κατάστασιν· εἰ δὲ καὶ ἔξω τῆς μέσης συμβαίνει σκάνδαλον κατὰ τοῦ ὅρους γεγονέναι, ὀφείλειν τὸν οἰκονόμον προτρεπόμεθα συμπεριλαμβάνειν τρεῖς ἢ τέσσαρας ἡγουμένους ἐκ τῶν πλησιαζόντων τῷ τόπῳ ἐν ᾧ τὸ σκάνδαλον ἐπισυμβέβηκε, καὶ δι' ἀκριβοῦς ἐρεύνης τὴν προσήκουσαν διόρθωσιν ἐπιχορηγῆσαι τῷ πράγματι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΒ'.

Ἐπεὶ οὖν πρὸ χρόνων τινῶν διὰ τὴν τῶν ἐθνῶν ἐπιδρομὴν εὐρέθη τὰ κτήνη τῆς μεγάλης Μονῆς Κολοβοῦ εἰς τὸ ὄρος εἰσελθόντα, εἰδήσει τῶν ἐν τῇ μεγάλῃ λαύρᾳ προτρεπόμεθα μηκέτι τοῦτο γίνεσθαι, ἐκτὸς ἀνάγκης ἢ πάλιν ἐπιδρομῆς ἐθνῶν, τὸ αὐτὸ δὲ καὶ παρὰ τῶν λοιπῶν μονῶν ἡγουμένων διαφυλάττεσθαι, ὥστε μὴ ἰδικῶς εἰσάγειν αὐτὰ· περὶ τῶν συνήθως ἐρχομένων κτηνῶν τῇ κοινῇ γνώμῃ τῶν γερόντων, εἰς τὴν αὐτῶν γνώμην καὶ προαίρεσιν ἀνατιθέμεθα, κἄντε προαιρῶνται ἐκκόψαι αὐτὰ τοῦ μὴ εἰσάγεσθαι, κἄντε μὴ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΓ'.

Διὰ δὲ τὰ ζεύγη ἐντελλόμεθα, μὴ ἔχειν τινὰ ζεύγη ἐκτὸς τῆς Μεγίστης Λαύρας ἐν μόνον ζύμης χρείας ἕνεκα καὶ διὰ τὸ πολυάνθρωπον εἶναι αὐτὴν καὶ μὴ δύνασθαι ἄνευ ζεύγους συνίστασθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΔ'.

Περὶ τῶν ἐν τῷ ὄρει κοπτομένων δαδίων παρὰ τῶν Μοναχῶν, βουλόμεθα μὴ ἔξω τοῦ ὄρους ἐκφέρειν καὶ πιπράσκειν αὐτὰ, ἀλλ' ἐν τῷ ὄρει πωλεῖσθαι· εἰ δὲ ἀναγκαῖα χρεῖα κατεπείγει καὶ εἰς κοσμικοὺς πιπρασκέσθωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΕ'.

Περὶ δὲ τῶν εἰσερχομένων οἰκοδόμων γνώμην διδάμεν μὴ συνέρχεσθαι αὐτοῖς παιδία χάριν τῆς συνεπιβολῆς καὶ συνδρομῆς τῆς πρὸς τὸ ἔργον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΣ'.

Περὶ δὲ τῆς προβολῆς τοῦ οἰκονόμου ἐντελλόμεθα ἵνα κατὰ τὴν σεβασμίαν ἑορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς ὑπεραγίας Θεοτόκου περὶ τὴν σύναξιν, ὅτε καὶ τὸν λόγον ὀφείλει ποιῆσαι τῆς ἐγχειρισθείσης αὐτῷ οἰκονομίας, εἰμὲν καλῶς εὐρίσκεται διατιθέμενος περὶ αὐτὴν καὶ εἴγε ἀρέσκονται ὅτε πρῶτος καὶ πάντες οἱ ἡγούμενοι, εἰς αὐτὸν μενέτω ἐν τῇ δικονίᾳ αὐτοῦ, εἰδὲ μὴ ἀρέσκονται ἐξέειν αὐτὸν τῆς τοιαύτης οἰκονομίας καὶ ἄλλον προβάλλεσθαι συγχωροῦμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΖ'.

Ἐπεὶ τῶν δύο συνάξεων ἐκκοπειῶν, ἐπάναγκες περιττεύειν ὅπερ ὀφείλειν εἰς παράκλησιν τῶν γερόντων ἐξοδιάζεσθαι καὶ ταῦτα μίγνυσθαι τῇ ρόγᾳ καὶ τοῖς μοναχοῖς διανέμεσθαι ἐντελλόμεθα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΗ'.

Περὶ δὲ τῆς προβολῆς τοῦ πρώτου τὸν ἐξ ἀρχῆς καὶ ἄνωθεν παρακολουθήσαντα τύπον φυλάττεσθαι προαιρούμεθα βέβαιον καὶ ἀμετακίνητον.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Τούτοις πᾶσι τοῖς τυπωθεῖσι καὶ ἐκτεθεῖσιν ἅπαντας τοὺς ἡγουμένους καὶ μοναχοὺς τοῦ ὄρους ἐμμένειν καὶ μηδαμῶς κατατολμᾶν τινὰ πρὸς ἀνατροπὴν χωρεῖν τῶν τοῦ τοιοῦτου τυπικοῦ κεφαλαίων συνεισηγησάμεθα, εἰδὲ τις φωραθεῖη παραφαῦλον θέμενος, ἅπερ κοινῇ γνώμῃ καὶ οὐ μόνον τῇ ἡμῶν ὀρμῇ τε καὶ ἐξουσίᾳ ἐκτέθηται καὶ τετύπεται, ὑποκείσθω τοῖς τῶν θείων κανόνων ἐπιτιμίαις, ὡς καταπατηκῶς τὴν ἰδίαν συνείδησιν καὶ ἀφορμὴν σκανδάλου καὶ βλάβης μεγίστης τοῖς πολλοῖς γενόμενος. Διώριστα ταῦτα καὶ τετύπεται κοινῇ γνώμῃ καὶ συναίνεσει πάντων τῶν τοῦ Ἁθῶ εὐλαβεστάτων ἡγουμένων παρὰ Εὐθυμίου μοναχοῦ τῆς τῶν Στουδίων εὐαγεστάτης Μονῆς, καὶ πρὸς τούτοις ἕνεκα τελειοτέραν ἀσφαλεστέραν τε καὶ παγίαν αὐτὰ

λαβεῖν τὴν βεβαίωσιν καὶ διαμονὴν ἐν τῇ κρίσει καὶ ἐπισκέψαι Ἰωάννου τοῦ φιλαγάθου κραταιοῦ τε καὶ εἰρηνοποιῦ βασιλέως ἡμῶν ἀνατέθῃται, καὶ ὡς παρὰ τῆς αὐτοῦ ἀηττήτου καὶ κραταιᾶς βασιλείας ζώσῃ φωνῇ διορισθέντων καὶ ἀποσταλέντων καὶ διὰ τιμίας καὶ ἀγίας κελεύσεως τῶν θείων βασιλικῶν γραμμᾶτων δεξαμένων ἡμῶν τὰ καθέκαστα ἐξετάσαι καὶ ἀπασαν δηλώσαι διαφορὰν εἰρηνοποιῆσαι καὶ τυπῶσαι ἅπαντα τὰ πραχθέντα, ὡς κανονικῶς προβάντα ἀποδέδεικται καὶ βασιλικῇ σφραγίδι ἐψησφάλισται ἐν ἔτει ςυπ'. Ἰωάννης ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ, πιστὸς βασιλεὺς καὶ αὐτοκράτωρ Ρωμαίων.

† Ἀθανάσιος μοναχὸς καὶ πρῶτος. † Ἀθανάσιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τῆς μεγίστης λαύρας. † Χριστοφόρος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Α. † Ἰάκωβος μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ ἡγούμενος. † Θωμᾶς μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ ἡγούμενος. † Ἰωάννης μοναχὸς καὶ πρεσβύτερος. † Καλλίνικος μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ ἡγούμενος. † Ἀνθιμος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἰωάννης μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἡλίας μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ ἡγούμενος. † Ἀρσένιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Δανιὴλ μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἰωάννης μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἀντώνιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Θεοδόσιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἀνδρέας μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Διονύσιος μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ ἡγούμενος. † Θωμᾶς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἰλαρίων μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Γεώργιος ζωγράφος. † Μεθόδιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Νίκανδρος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ζαχαρίας μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Θεόδουλος μοναχὸς καὶ Ἀβλελ. † Ἀθανάσιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Μιχαὴλ μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Γεώργιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Μιχαὴλ μοναχὸς πρεσβύτερος καὶ ἡγούμενος. † Λουκᾶς μοναχὸς καὶ οἰκονόμος. † Νικόδημος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἰωάννης μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Λουκᾶς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἰγνάτιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Στέφανος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Παῦλος μοναχὸς καὶ πρεσβύτερος ξηροποταμίτης. † Ἀνδρέας μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἀρσένιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Γαβριὴλ μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Δαμιανὸς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Βασίλειος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Νικηφόρος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Βασίλειος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Συμεὼν μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Μάρκος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Κοσμάς μοναχὸς καὶ Ἐκκλησιάρχης. † Θεόφιλος μοναχὸς

καὶ ἡγούμενος. † Νικόλαος μοναχὸς ἡγούμενος καὶ καλλιγράφος. † Γεώργιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Κοσμάς μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Δημήτριος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Λάζαρος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Συμεὼν μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Ἀντώνιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Θεόδουλος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. † Νικηφόρος μοναχὸς καὶ πρεσβύτερος. † Σάββας μοναχὸς καὶ ἡγούμενος καὶ Κουβουκλείσιος.

Τυπικὸν ἐπὶ αὐτοκράτορος Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου (ἔτ. 1046).

(Προοίμιον τῶν Πατέρων).

« Ἀνακτορικῆς τῷ ὄντι καὶ βασιλικωτάτης φρενὸς τὸ μὴ μόνον
» πολιτικῶν πραγμάτων ἐπιμέλειαν ἀκριβῆ ποιεῖσθαι καὶ στρατοῦ
» φροντίζειν καὶ ἔθνη τροποῦσθαι πολέμια καὶ ἐχθροὺς καταδουλοῦ-
» σθαι καὶ πόλεις πολυανθρώπους ὑπὸ τὴν ἰδίαν ἄγειν χεῖρα, ἀλλὰ
» καὶ τῶν θείων ἐξαιρέτως θεσμῶν καὶ Ἱερῶν κανόνων ἀντέχεσθαι
» καὶ τῶν τῷ Θεῷ ἀνακειμένων καὶ κόσμον φυγόντων καὶ ἐν ὄρει δι-
» αιτωμένων καὶ μόνον ἐχομένων Θεοῦ ἀρετῆς τε ἐπιμελουμένων καὶ
» μηδὲν πλέον ταύτης εἰδόντων πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν πρόνοιαν, ὡς μὴ
» μόνον ἐπηρειῶν καὶ ἄλλης πάσης κακώσεως ἀνωτέρους αὐτοὺς τη-
» ρεῖν καὶ φιλοτιμίας ἀμείβεσθαι βασιλικῆς, ὡς ἀληθῶς, καὶ πλου-
» σίας, ἀλλὰ καὶ τὰς τούτων παρατροπὰς τὰς ἐκ σατανικοῦ φθόνου,
» ἅτε ἀνθρώποις ἐπισυμβαινούσας ἐπιδιορθοῦσθαι καὶ τὸν σάλον τού-
» των ἰστᾶν καὶ τὰ διερρωγότα συνάπτειν καὶ πρὸς εἰρήνην καὶ ὁμό-
» νοιαν ἄγειν τὸν ἐξαιρέτον λαὸν καὶ περιούσιον κυρίου οἷα δὴ καὶ
» ἐπὶ τοῦ φιλοχρίστου καὶ εὐσεβεστάτου βασιλέως Κωνσταντίνου ἐξε-
» στι κατιδεῖν.

» Οἱ γὰρ μοναχοὶ τοῦ περιωνύμου ὄρους Ἄθω τῶν ἄλλων μᾶλ-
» λον σφοδρότερον κατὰ τοῦ κοινοῦ ἐχθροῦ καὶ πολεμίου ἄνωθεν τοῦ
» ἀνθρωπίνου γένους τὴν παράταξιν ἀεὶ ποιούμενοι, οὐδ' αὐτὸν ἔσχον
» ἀμελοῦντα ἢ κατολιγοροῦντα τοῦ ἀντιπολεμεῖν τούτοις καὶ ἀντι-
» μάχεσθαι, καὶ γὰρ ραθυμήσασιν καὶ ἀπονυστάξασιν ἐν τῷ καλῷ
» τούτῳ σπόρῳ τῆς τε εἰρήνης καὶ ἀγάπης καὶ ὁμονοίας τὰ τῆς

» μάχης καὶ ἔριδος καὶ διχοστασίας λανθανόντως ἐπέσπειρε ζιζάνια·
 » ἐπὶ πολὺ δὲ τοῦ τοιούτου προβάντος κακοῦ, τῇ βασιλικῇ προσῆλ-
 » θον οὗτοι μεγαλειότητι, ἐξαιτούμενοι τῶν ἐπηρτημένων κακῶν καὶ
 » τοῦ ἐξ αὐτῶν τικτομένου ψυχικοῦ κινδύνου δι' αὐτῆς λύσιν εὐρεῖν·
 » τοῦτο δὲ γενέσθαι ἐδέοντο δι' ἀποστολῆς τινὸς τῶν πεῖραν ἐχόντων
 » βίου μοναδικοῦ καὶ θείων θεσμῶν καὶ διορθώσεως καὶ θεραπείας τῶν
 » ἐπισυμβαινόντων ἐκ τοῦ πονηροῦ σκανδάλων, ὁ δὲ ρηθεὶς φιλόκρι-
 » στος Ἄναξ καὶ ἐδέξατο τούτους καὶ εὐμενῶς εἶδε καὶ οἰκειώσατο
 » τῶν λεγομένων καὶ προσήκατο τὴν αὐτῶν αἴτησιν καὶ ἀποστείλαι
 » οἷον αὐτοὶ ἐπεζήτησαν ὑπέσχετο μοναχόν, ὡς ἂν διόρθωσιν δι' αὐτοῦ
 » τὰ μὴ καλῶς γινόμενα δέξωνται καὶ κατάστασις τῷ ὄρει καὶ ὁμό-
 » νοια ἀληθῆς τοῖς ἐν αὐτῷ ἀσκουμένοις μοναχοῖς ἐπιβραβευθῆ. Διὰ
 » τοι τοῦτο καὶ σεβαστὴν καὶ τιμίαν τῆς αὐτοῦ βασιλείας γραφὴν πρὸς
 » τοὺς εὐτελεῖς ἡμᾶς ἐξαπέστειλεν, αὐταῖς λέξεσι διαλαμβάνουσαν τάδε.

Γραφή τοῦ βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου πρὸς Κοσμάν μοναχόν.

» Οἱ μοναχοὶ τῶν μονῶν τοῦ ἁγίου ὄρους πρὸ καιροῦ τινος ἐλθόν-
 » τες εἰς τὴν βασιλείαν μου ἐδεήθησαν, ὡς παρὰ τὴν δύναμιν τοῦ τυ-
 » πικοῦ αὐτῶν καὶ τῶν ἐναποκειμένων ἐν τῷ ὄρει χρυσοβούλλων κα-
 » θέλκονται εἰς κοσμικὰ κριτήρια δικαστήρια καὶ τῇ δυνάμει τούτων
 » προχειρίζονται καὶ ἡγούμενοι καὶ τ' ἄλλα πάντα γίνονται, ἡ δὲ
 » τῶν τυπικῶν δυνάμεις καὶ αἱ τῶν χρυσοβούλλων διατάξεις ἐν γράμ-
 » μασι μόνοις κεῖνται, καὶ ἐπεὶ καὶ νῦν ἀνεφύησαν τινὰ ζητήματα
 » μέσον αὐτῶν περὶ ἡγουμένων καὶ περὶ τινῶν ψυχικῶν αἰτημάτων,
 » δεῖν ἔκρινεν ἡ βασιλεία μου τὴν τιμὴν τῶν ὑποθέσεων ἐμπιστεῦσαι
 » ἀνδρὶ κατὰ Θεὸν βιοῦντι καὶ τῆς διορθώσεως τῶν ψυχικῶν παθῶν
 » πεῖραν ἔχοντι, ἵνα μὴ τὸ ποίμνιον Χριστοῦ πρὸς ἄλληλα στασιάζον
 » ἐπὶ πολὺ διαμῆνη.

» Κρεῖτον δὲ οὐδεὶς ἔσται ὁ μεταχειρισθησόμενος τὰ πράγματα, διὰ
 » ταῦτα κελεύει σοι, ἵνα κόπον ἔμμισθον ὑπομείνης καὶ ἐπέλθῃς ἐκεῖ-
 » σε καὶ ζητήσῃς τὸ τυπικόν καὶ τὴν τῶν χρυσοβούλλων διάταξιν,
 » ἔτι δὲ καὶ τὰ κινηθέντα πάντα παρ' αὐτῶν ἐρευνήσῃς καὶ τὴν θε-
 » ραπείαν πρόσφορον εἰσενέγκῃς, ἐν μηδενὶ προϊσταμένης σοι τῆς τοῦ

» κριτοῦ πράξεως· δηλώσεις δὲ καταλεπτῶς τὰ παρὰ τῆς ὁσιότητός
 » σου διακριθέντα, ἵνα καὶ ἡ βασιλεία μου διάγνωσιν ἔχουσα ἔκτοτε
 » τοὺς ἴσως ἀντιλέγειν ἐθέλοντας ἀποκρούηται· οὐδὲν γὰρ ἡ βασιλεία
 » μου νεώτερον καινίσθαι βούλεται ἐπὶ τῷ ἁγίῳ τούτῳ ὄρει, ἀλλὰ
 » τοὺς παλαιούς θεσμούς καὶ τύπους φυλαχθῆναι βούλεται, καὶ κατὰ
 » τὰς διατάξεις τῶν μακαριστῶν βασιλέων τὰ πάντα γίνεσθαι, καὶ τὰ
 » περὶ ψυχικῶν δὲ ἅπαντα αἰτημάτων σὺν ἀκριβείᾳ λυθῆναι τῇ σῆ
 » ἐπιστάσει καὶ δοκιμασίᾳ, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ πρώτου κατὰ
 » τὸν παλαιὸν τύπον γενέσθαι καὶ ἀποσταλῆναι εἰς τὴν βασιλείαν μου.

ΤΥΠΙΚΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

Παραγενόμενος ἐγὼ Κοσμάς ὁ ἐλάχιστος μοναχὸς ὁ Τζιντζιλούκης
 ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ ὄρει, ἅτε θεοφιλοῦς τῆς ἐπιταγῆς οὔσης καὶ εὐλό-
 γου καὶ δικαίας τῆς βασιλικῆς, θείας, συνεκαλεσάμην ἅπαντας τοὺς ἐν
 τῷ ὄρει ὑπάρχοντας εὐλαβεῖς μοναχοὺς καὶ καθηγουμένους τῶν ἐκα-
 τὸν ὀγδοήκοντα καὶ πλέον ὑπάρχοντας, τοῦ παραγενέσθαι πρὸς ἡμᾶς
 ἐν τῇ Καρυῶν Λαύρα ὡς ἔθος· οἱ καὶ συνηθροίσθησαν ἅμα τῷ μηνυ-
 θῆναι αὐτοὺς ἅπαντες· καὶ πολλὰ μὲν τῷ Θεῷ ἠὲ χαρίστησαν, οὐκ
 ὀλίγα δὲ καὶ ὑπὲρ τοῦ κραταιοῦ ὑπερηύξαντο, ὅτι ὑπὲρ τὸ τούτοις κα-
 ταθύμιον εἰς πέρας ἤγαγε καὶ ὁ λόγῳ ὑπέσχετο ἐπὶ τῶν ἔργων ἐκ-
 πεπλήρωκε συγκροτηθέντες οὖν ἡμεῖς τοῖς ρηθεῖσι καθηγουμένοις, καὶ
 ἐν τῷ πρώτῳ τοῦ ὄρους, καὶ τῶν μεταξὺ ἀμφοτέρων ἀκροασάμενοι,
 εὖρομεν μηδὲν ἄλλο τι ἢ ἐπήρειαν δαιμόνων ὑπάρχοντα τὰ παρ' αὐ-
 τῶν προτεινόμενα καὶ ἔριν ἀλόγιστον· ἐπεζητήσαμεν οὖν ἡμεῖς τὸ τοῦ
 ὄρους χρυσοβούλλιον τυπικόν, καὶ παρὰ τῶν μακαριστῶν βασιλέων
 χρυσοβούλλια ἠνέχθησαν ἅπαντα, καὶ εἰς ἐπήκοον πάντων ὑπανεγνώ-
 σθησαν· ἠρωτήθησαν δὲ καὶ τίνες οἱ τύποι οὓς διορθωθῆναι τῆς βασι-
 λικῆς ἐδέοντο μεγαλειότητος; καὶ πρόγε πάντων, ἔφησαν, τὴν ἐν τοῖς
 τυπικοῖς αὐτῶν προαποκειμένην ἀσφάλειαν, ἥτοι τὸ μὴ εὐνούχους ἢ
 ἀγενεῖους δέχεσθαι ἢ ἀποκεῖρην ἢ ἐν ἀγρῷ ἢ ἐν Μοναστηρίῳ κατέ-
 χειν τούτους, καταφρονηθῆναι παρὰ τινῶν καὶ δεῖσθαι πάντως τὸ τοι-
 οῦτον κακὸν διορθώσεως.

Εὐθὺς οὖν εἰς ἐκδίκησιν εἰς αὐτὸ τοῦτο κινήθεις καὶ διόρθωσιν τοῦ προσήκοντος, εὖρομεν ἅπαντας ἀπὸ τε μεγάλων καὶ μικρῶν εὐπειθήσαντας καὶ σὺν προθυμίᾳ πάσῃ ὑποσχομένους τοῦ ὅρους ἅπαντα τὰ τοιαῦτα πρόσωπα ἀπελάσαι· ἡ δὲ τούτων ἕξωσις κοινῇ γνώμῃ καὶ θελήσει τοῦ τε εὐλαβεστάτου μοναχοῦ ἡγουμένου τῆς Λαύρας καὶ Ἀθανασίου τοῦ εὐλαβεστάτου μοναχοῦ τῆς τῶν Ἰβήρων μονῆς καθηγουμένου καὶ ἡμῶν αὐτῶν κρίσει καὶ δοκιμασίᾳ ἐπιτέτραπται γενέσθαι παρά τε τῶν εὐλαβεστάτων μοναχῶν ἐπιτηρητῶν τοῦ ὅρους καὶ τῶν συναποσταλέντων τούτοις γερόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

Δεύτερον οὖν ἐπὶ τούτῳ ἐκίνουν κεφάλαιον, ὡς ὅτι πλοῖα τινὲς τῶν μεγάλων μοναχῶν καὶ ἡγουμένων κατασκευάσαντες, οἶνον καὶ τινα ἕτερα εἶδη ἐξωνούμενοι, εἰς τε τὴν βασιλεύουσαν καὶ ἑτέρας πόλεις ἀπέρχονται καὶ ἐμπορικῶς ταῦτα διαπιπράσκουσι· ζητήσαντες οὖν καὶ περὶ τούτου εἶγε τετύπεται τούτοις παρά τινος μετὰ τὴν τοῦ τυπικοῦ διάταξιν πλοῖα κεκτῆσθαι, εὖρομεν ἔγγραφον καὶ ἐνυπόγραφον τυπικὸν ὑπὸ τοῦ μακαρίτου βασιλέως Κυροῦ Βασιλείου, κοινῇ γνώμῃ τοῦ τηλικαῦτα πρώτου καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ ὄρει μοναχῶν προκαθημένων γεγενημένον, οὐ μόνον οὐκ ἐπιτρέπον, ἀλλὰ καὶ κωλύον μᾶλλον τὸν τοιοῦτον καπηλικὸν πορισμὸν καὶ ἀπέλασιν τὴν ἐκ τοῦ ὅρους τελείαν τιθέμενον τὸ ἐπιτίμιον τοῖς τοιοῦτόν τι κατατολμῶσι διαπράξασθαι, κεκτῆσθαι δὲ συγχωροῦν πλοιάρια μικρὰ καὶ μέχρι Θεσσαλονίκης καὶ τῶν ταύτης ἔνδον πολιχνίων τὸν περιττεύοντα οἶνον τοῖς μοναχοῖς ἀπεμπολεῖν παρεγγυώμενον εἶγε μὴ πλοῖα ἐξωθεν παραγένωνται, μὴ μὲν τοι ἐξ ἄλλων ὠνεῖσθαι καὶ εἰς ἄλλους πωλεῖν, ὅπερ φιλαργυρίας καὶ αἰσχροκερδείας ἐστὶν ἴδιον· ἡβουλήθη μὲν οὖν καὶ αὐτὸς ἀναγκᾶσαι τούτους τῷ αὐτῷ στοιχεῖν κανόνι, ἀλλ' ἔδοξε τὸ πρᾶγμα βαρὺ λίαν καὶ ἐπαχθές, διεβεβαιώσαντο γὰρ ὡς εἰμὴ πλοῖα κέκτηνται εἰς μετακομιδὴν τῶν τῆς Μονῆς χρεῶν καὶ διάπρασιν τῶν ὀπωρῶν καὶ τοῦ περισσεύοντός τισιν οἶνου, μηδὲ μίαν ἡμέραν ἐν τῷ ὄρει προσμεῖναι δύνανται, πολλῆς οὖν περὶ τούτου ζητήσεως γενομένης συνηρκέσθησαν ἅπαντες, ἵνα κέκτηται πλοιάρια μικρὰ εἰς χρεῖαν μόνην καὶ ὑπηρεσίαν ἐξαρκοῦντα αὐτοῖς, ἀπέρχεσθαι δὲ καὶ μέχρι Θεσσα-

λονίκης καὶ Αἴνου, καὶ τὰ περιττεύοντα τούτοις διδόντες οἱ μοναχοὶ ἀντιλαμβάνονται τὰ δέοντα, μὴ ἐξεῖναι δὲ τινι τούτων κατὰ τὰς σεβασμίας καὶ ἀγίας ἡμέρας τῆς ἀγίας καὶ μεγάλης Τεσσαρακοστῆς προόδους ποιεῖν καὶ ἕξω τοῦ ὅρους ἐξέρχεσθαι, ἀλλὰ περιμένειν τοῖς οἰκείοις μοναστηρίοις καὶ ἀπερισπάστως Θεῷ προσανέχειν καὶ ἑαυτοῖς· μήτε τὰ ἐκ τοῦ ὅρους, μήτε ἐξωθεν εἶδη τινὰ ἐξωνεῖσθαι, σιτόν φημι ἢ κριθὴν ἢ οἶνον ἢ ἔλαιον ἢ ἕτερόν τι τὸ οἰονοῦν καὶ ἐμπορικῶς ἀλλάχσας ὡς οἱ βιωτικοὶ πραγματεύεσθαι· εἶδὲ καὶ γέγονεν οἰκονομικῶς καὶ τετύπεται, ἀσφαλιζομένων δηλαδὴ τῶν τὰ τοιαῦτα μελλόντων κτήσασθαι πλοῖα πρὸς τε τὸν πρῶτον τοῦ ὅρους καὶ τὸ κοινόν, ὡς εἶγε τοῦ παρόντος τυπικοῦ καταφρονήσωσιν, ἵνα πιπράσκωνται τὰ τοιούτων πλοῖα παρά τε τοῦ πρώτου καὶ τοῦ κοινοῦ, καὶ τὸ τούτων τμήμα διδόνσθαι τῷ τοῦ ὅρους οἰκονόμῳ, ὡς ἂν εἰς κοινὴν χρῆσιν ἐξοδιάζηται· μηκέτι δὲ συγχωρεῖσθαι τὸν τοῦτο διαπραξάμενον ἕτερον πλοῖον κτᾶσθαι ἢ τοῦ ὅρους ἐξέρχεσθαι, ἵνα καὶ οἱ λοιποὶ, ἀποστολικῶς φάναι, φόβον ἐξῶσι· τὰ δὲ μεγάλα πλοῖα κέκριται παραπωλῆσαι τέλειον, ἐκτὸς τῶν φιλοτιμηθέντων ἔχειν, τὰ διὰ χρυσοβουλλίων σιγγιλίων τῶν μακαριστῶν βασιλέων ἡμῶν καὶ τῆς τοῦ Βατοπεδίου Μονῆς, οἷα καὶ ταύτης ἔκπαλαι τυπωθείσης πλοῖον κεκτῆσθαι δι' ἐγγράφου ἀρεσκείας καὶ θελήσεως τοῦ τηλικαῦτα πρώτου καὶ τῶν λοιπῶν τοῦ ὅρους καθηγουμένων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄.

Τρίτον δὲ προετείοντο κεφάλαιον λέγοντες, ὅτι πάντων τῶν τυπικῶν καὶ τῶν βασιλικῶν διαταγῶν προσταττόντων ἐπίσης μηδὲν ἐξεῖναι τινὰ τῶν μοναχῶν κτήνη ἢ ζεύγη βοικὰ κεκτῆσθαι, μήτε μὴν ἀπὸ ξένης χάριν νομῆς εἰς τὸ ὄρος εἰσερχεσθαι, εἰ μήτοι κατὰ θέλησιν τῶν Μοναχῶν τοῦτο γίνεσθαι· τανῦν δὲ πολλὰ τῶν Μοναστηρίων ἐκτίσαντο πρόβατα καὶ αἴγας, ἡ δὲ Λαύρα τοῦ κυροῦ Ἀθανασίου καὶ βόας· συνειδότες οὖν καὶ ἡμεῖς, ὡς εὐλόγως περὶ τούτου κινουσι καὶ καλῶς, πᾶσαν ἐθέμεθα σπουδὴν τοῦ ἀποκτήσασθαι ταῦτα, οἷς ἢ τούτων προσεγένετο κτήσις· καὶ δὴ, οἱ μὲν ἄλλοι πάντες σὺν προθυμίᾳ τὴν τούτων ἀπόκτησιν κατεδέξαντο, ὁ δὲ εὐλαβέστατος μοναχὸς Νεόφυτος ὡς ἀδύνατόν ἐστι τούτων ἄνευ τὸ πολὺ πλῆθος τῶν ἐν τῇ Λαύ-

ρα μοναχῶν καὶ ἀδυνάτων γερόντων τραφῆναι, παρεβάλετο εἰς εὐλογον δῆθεν μὴ παρ' αὐτοῦ τὴν τούτων γενέσθαι εἰς τὸ ὄρος εἰσαγωγὴν, ἀλλὰ πρὸ πενήκοντα χρόνων ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτοῦ ἡγουμενευσάντων, καταδέξασθαι δὲ τὸ γεγονός καὶ τοὺς τοῦ ὄρους καθηγουμένους ἡμῶν δὲ καὶ αὐθις ἰσχυρῶς ἐνισταμένων, τὴν τῶν προβάτων ἐξέωσιν κατεδέξαντο, ἀγελέας δὲ βοῶν κεκτῆσθαι ἐν τόπῳ ἰδιάζοντι καὶ ἀπωκισμένῳ εἰς παρηγορίαν τῶν ἀσθενῶν καὶ ταλαιπώρων γερόντων ἡτεῖτο· κατένευσαν εἰς τοῦτο καὶ οἱ τοῦ ὄρους καθηγούμενοι ἅπαντες, καὶ ὁ αὐτῶν πρῶτος ὁ προρρηθεὶς εὐλαβέστατος μοναχὸς Θεοφύλακτος· ἐφάνησαν καὶ ἡμᾶς δυσωποῦντες περὶ τούτου, καὶ δὴ ἰδόντες καὶ ἡμεῖς αὐτοί, ὡς ἀδύνατον ἐστὶν ὀκτακοσίους μοναχοὺς ἐκ μόνου ἰχθύος τρέφεσθαι, ὠκονομήσαμεν τῇ γνώμῃ τοῦ καθηγουμένου ἤξαντες καὶ τῇ τῶν γερόντων καὶ καθηγουμένων τοῦ ὄρους συγκατανεῦσαι ἀρεσκείᾳ, καὶ τετύπεται μήκοθεν πάντων τῶν Μοναστηρίων ὑπάρχειν τὰς ρηθείσας βοῦς ὡς ἀπὸ μιλίων εἴκοσι, καὶ παρὰ μοναχῶν αὐτὰς νέμεσθαι, καὶ μὴ τὸ σύνολον τοῖς μοναστηρίοις πλησιάζειν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ἐπειδὴ καὶ ζευγὸς ἐτυπώθη ἄνωθεν κεκτῆσθαι τὴν Λαύραν τοῦ Κυροῦ Ἀθανασίου εἰς ὑπηρεσίαν τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου τῶν ἀδελφῶν, τῶν δὲ εἰς ὀκτακοσίους ἀπὸ ἑκατὸν ἠύξήθησαν, ἤρρεσεν ἅπασι τοῖς ἐν τῷ ὄρει Μοναχοῖς καὶ ἕτερα ζεύγη τρία προστεθῆναι τῷ ἐνὶ· καὶ τῇ πάντων ἀρεσκείᾳ καὶ αὐτοὶ συναινέσαντες τυποῦμεν, κεκτῆσθαι τὰ τοιαῦτα ζεύγη εἰς ὑπηρεσίαν τῆς τῶν ἀδελφῶν ζύμης, ὡς εἴρηται· μὴ μὲν τοι τὸ σύνολον μετὰ τῶν τοιούτων ἀροτριᾶν ἢ σπόρον τῇ γῆ καταβάλλεσθαι· ὠκονομήσαμεν δὲ καὶ τὴν τοῦ Βατοπεδίου Μονὴν διὰ τὸ πολυάνθρωπον καὶ αὐτὴν ὑπάρχειν, ἐν ζευγὸς εἶναι εἰς ὑπηρεσίαν τῆς ζύμης τοῦ ἄρτου τῶν ἀδελφῶν, ὡς ἀρεσθέντων ἐν τούτῳ τοῦ τε πρώτου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπάντων γερόντων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἀλλὰ καὶ περὶ πλοίων ὠκονομήται παρὰ πάντων, ἵνα κέκτηται ἡ Μονὴ τῶν Ἀμαλφηνῶν διὰ τὸ μηδὲ ὅλως δύνασθαι ταύτην ἄλλως συνί-

στασθαι, μὴ μὲν τοι δὲ εἰς ἐμπορίαν τοῦτο κεχρηῆσθαι, ἀλλ' εἰσέρχεσθαι δι' αὐτοῦ εἰς τὴν βασιλεύουσαν, καὶ εἰσάγειν εἴτι ἐκ τῆς κατ' αὐτοὺς Μονῆς βούλονται καὶ παρὰ τῶν φιλοχρίστων διακονεῖσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ'.

Ἐπειδὴ καὶ τινες τῶν παρ' ἡμῶν περὶ τούτου ἐνήγαγον, ὡς ὅτι ξύλον ἐργάσιμον καὶ σανίδας καὶ δάδας καὶ πίσσαν ἐξάγουσι τινὲς τῶν Μοναχῶν ἐκ τοῦ ὄρους διὰ πλοίων καὶ ἀποπέμπουσι ταῦτα τοῖς κατὰ κόσμον, κεκώλυται δὲ τοῦτο καὶ παρὰ τοῦ παλαιοῦ τυπικοῦ, ἐπισκώπτομεν μὴ δεῖν τινὰ τοῦ λοιποῦ τὸ τοιοῦτον διαπράττειν, ἀλλὰ τοῖς ἔνδον τοῦ ὄρους ταῦτα ἀπεμπολεῖν εἰς ἰδίαν τῶν μοναστηρίων αὐτῶν χρείαν· εἶδέ τις φωραθεῖν τοῦτο διαπραξάμενος, ζημιωθήσεται καὶ αὐτὴν τὴν ναῦν, ὃν τρόπον εἰρήκαμεν ἄνωθεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Περὶ δὲ τοῦ Μοναχὸν ἀπὸ Μοναστήριον ἐξέρχεσθαι καὶ ὑφ' ἑτέρου δέχεσθαι δεξιώτερον ὁ οὐρανοφάντωρ Βασιλεῖος διετάξατο· ἐκώλυσε δὲ τοῦτο μὴ γίνεσθαι κατὰ τὸ τοῦ ὄρους τυπικόν, μὴ ἐξεῖναι δηλαδὴ διαλαμβάνον ἄνευ εἰδήσεως καὶ θελήσεως τῶν ἡγουμένων δέχεσθαι ἀδελφὸν ἀπὸ μοναστήριον ἐξεληθόντα ὑφ' ἑτέρας ἀδελφότητος, εἰ μὴ τοῦτον ὁ τῆς αὐτοῦ μονῆς προεστὼς παραδῶ ταύτην θελήσει οἰκείᾳ καὶ συναινέσει τῆς ὑπ' αὐτῷ ἀδελφότητος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'.

Ἦλθε δὲ εἰς τὰς ἡμετέρας ἀκοὰς καὶ τοῦτο, μᾶλλον δὲ ἐπὶ τῶν πραγμάτων αὐτῶν εὐρομεν, ὡς κατατολμῶσι τινὲς τὰς διατάξεις τῶν ἀποικομένων ἡγουμένων ἀνατρέπειν καὶ ἀκυροῦν· καὶ ἐν οἷς ἐκεῖνοι διορίζονται ἐπιδιατάττεσθαι, καὶ εἰσάγειν ἡγουμένους, καὶ ἐξάγειν, καὶ τᾶλλα πάντα ἀπερισκέπτως ποιεῖν· τυποῦμεν καὶ περὶ τούτου, τῷ παλαιῷ τυπικῷ συνωδᾶ ποιῶντες, ἵνα βέβαιοι συντηρῶνται καὶ ἀμετακίνητοι τῶν μεθισταμένων αἱ διατάξεις, καὶ κατὰ τὴν περίληψιν τῶν ἐκείνων γινομένων διαθηκῶν πάντα γίνεσθαι καὶ συνεργεῖσθαι, εἶδέ

τινες πειραθεῖεν παρὰ ταῦτά τι διαπράξασθαι, τὸ μὲν πραχθέν παρ' αὐτῶν μενέτω ἄργον καὶ ἀνόνητον, οὗτοι δὲ τοῖς τῶν κανόνων ἐπιτιμίαις ὑποκείσθωσαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ'.

Ἐγνωσται δὲ τῇ ταπεινώσει ἡμῶν, ὡς καὶ δωρεὰς τινὲς ἀγρῶν καὶ μοναστηρίων καὶ πράσεις αὐτῶν καὶ ἀνταλλαγὰς ποιῶντες καὶ ἐν ταύταις τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἰδιοχείρως διαχαράττοντες καὶ πολλοὺς ἄλλους προσκαλούμενοι μάρτυρας τῶν γεγονότων, καὶ τούτων ὁμοίως ἐκείνοις συγκαταπηγνύντων τὰ ἴδια σίγνα ἰδιοχείρως, εἰς μετὰ μὲλον μετὰ ταῦτα χωροῦσι καὶ τῶν γινομένων ἀνατροπὴν, θρασέως, φεῦ, καὶ τολμηρῶς τοῦ τοιοῦτου καταφρονοῦσι πράγματος, κἀντεῦθεν πρῶτον μὲν τὴν τοῖς χριστιανοῖς ἀρμόζουσαν ἀθετοῦντες πίστιν, ἔπειτα δὲ καὶ τὴν ἰδίαν καταπατοῦντες συνείδησιν· διὰ τοι τοῦτο, ἀρεσκεία τοῦ εὐλαβεστάτου πρῶτου καὶ τῶν λοιπῶν πάντων καθηγουμένων, τετύπεται παρ' ἡμῶν ἵνα τοῦ λοιποῦ ὁ τοῦ τοιοῦτου καταφρονῶν πράγματος καὶ αὐτῆς ἐκπίπτειν τῆς ἡγουμενείας καὶ ἕτερος ἀντ' αὐτοῦ ἐκ τῆς αὐτῆς Μονῆς προχειρίζεσθαι καὶ τὰ παρ' αὐτοῦ γεγονότα ἐπὶ τῆς προτέρας μένειν ἀσφαλείας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'.

Περὶ δὲ κοπῆς ξύλων ἐγκαλοῦσίν τινες μοναχοί, ὅτι οἱ ὑπερέχοντες τῶν ἄλλων καὶ ὑπερισχύοντες κωλύουσιν αὐτοὺς τοῦ κόπτειν· ὅθεν περὶ ξύλων καύσεως μαγειρείου καὶ φούρνου ἀρτοποιίας τε τετύπεται καὶ περὶ τούτου ἵνα λαμβάνωσιν ὅθεν βούλονται, τὰ δὲ εἰς οἰκοδομάς, ἐν μὲν τῷ κοινῷ τόπῳ τούτους κόπτειν ἔξεστιν ἀκωλύτως, ἐν δὲ τοῖς ὀρίοις ἐνὸς ἐκάστου τῶν Μονῶν δι' εἰδήσεως καὶ ἀδείας τοῦτε ἡγουμένου καὶ μοναχῶν τῆς μονῆς κόπτειν, ὅσα μόνον τούτοις ἐπιτέτραπται, ἐν δὲ τοῖς ἐλευθέροις τόποις, κόπτειν ἀκωλύτως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

Πολλοὶ μὲν τῶν μοναχῶν ἐνεκάλουν, ὡς ἦν μὲν ποτε πόλυσ ὁ τοῦ

κοινοῦ τόπος, καὶ διαρκῶν εἰς τὴν χρείαν αὐτῶν, διὰ δὲ τοὺς κατὰ καιροὺς πρῶτους καὶ μερικὰς φιλίας ἢ καὶ ἄλλυτα μετὰ τινων μοναχῶν καὶ καθηγουμένων ὀλιγοστῶν ἢ καὶ πλειόνων δωρεῖσθαι τοῦτον ἐν οἷς ἂν ἐβούλοντο, καὶ ὀλιγοθῆναι μὲν τὸν ἐπίκοινον τόπον, στενοχωρεῖσθαι δ' ἐντεῦθεν τὰ μοναστήρια καὶ κελλία. Καὶ δὴ τῇ πάντων κρίσει καὶ ἀρεσκείᾳ τετύπεται μὴ ἐξεῖναι τοῦ λοιποῦ μηδενὶ τῶν μελλόντων ἐν τῇ τοιαύτῃ ἀνιέναι ἀρχῇ ἐκ τῶν κοινῶν τοπίων δωρεῖσθαι τινὶ ἢ ἀπεμπολεῖν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

Τὴν δὲ Λαύραν τῶν Καρεῶν, φασίν, ἀντὶ Λαύρας ἐμπόριον γενέσθαι, ὥστε καὶ αὐτὰ τὰ ἀπηγορευμένα μοναχοῖς πιπράσκεσθαι ἐν αὐτῇ· διὸ καὶ ἐκρίναμεν καὶ ἐτυπώσαμεν τῇ ἀρεσκείᾳ πάντων μένειν ταύτην κατὰ τὸν παλαιὸν τύπον, καὶ ἐν οἷς ἂν εὐρίσκωνται τὰ ἀπηγορευμένα ταῦτα (αἰδοῦμαι γὰρ λέγειν κατ' ὄνομα αὐτὰ) ἐκδιώκειν τούτους τέλεον ἐκ τῆς τοιαύτης Λαύρας Καρεῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

Ἐπειδὴ πολὺς ὁ θρύλλος ἦν, διὰ τὸ λέγειν σχεδὸν ἅπαντας ὅτι μετὰ πολλῶν ὑπουργῶν οἱ τῶν μεγίστων μονῶν Λαύρας ἡγούμενοι ἐν ταῖς συνάξεσι παραγενόμενοι πολλῶν κακῶν αἴτιοι τῷ ἀθροίσματι τῶν γερόντων καὶ καθηγουμένων καὶ τῇ τούτων συναγωγῇ γίνονται, ὡς ἐντεῦθεν ἔσωθεν μὲν φόβους, ἔξωθεν δὲ μάχας ἀποτίκτεσθαι, ἀλλὰ καὶ αὐτοῖς τοῖς κρίνουσι καὶ δικάζουσι τοῦ κοινοῦ κινούμενοι τὰ πρὸς διόρθωσιν ἐμπόδιον οὐ μικρὸν τὸ τοιοῦτον καθίσταται, διὰ τὸ ἕκαστον τῶν ὑπουργῶν ὃ ἐὰν θέλη θρασέως καὶ ἀυθαδῶς λέγειν καὶ πρὸς τοὺς κρίνοντας διαμάχεσθαι· προσεῖπον δὲ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τῷ τῆς Λαύρας καθηγουμένῳ τὸ πᾶν, ὃ δὲ τοιοῦτος εὐλαβέστατος μοναχὸς Νεόφυτος καὶ καθηγούμενος τῆς τοιαύτης τοῦ κυροῦ Ἀθανασίου Λαύρας, καὶ εἰς τὰ ἄλλα μὲν πάντα καταπεισθεὶς διὰ φιλάγαθον πρόθεσιν, τῇ ἡμετέρᾳ ταπεινότητι ὀφθεῖς, καὶ ἐν τούτῳ δὲ τῶν ἄλλων πάντων φανεὶς καταπειθέστερος, ἀρκεῖσθαι ἔλεγεν εἰς τὴν τοῦ παλαιοῦ τυπικοῦ διάταξιν, αὐτὸν μὲν μετὰ δύο ὑπουργῶν παραγίνεσθαι, μετὰ

SISMANOGLIO
MEGARO

τριῶν δὲ τὸν πρῶτον, τοὺς δὲ λοιποὺς ἄνευ ὑπουργῶν ἅπαντας, οὕτω γὰρ τὸ χρυσοβούλλιον τυπικὸν διὰ τὸ ὀλιγᾶν τότε τὸ ὄρος εἶναι διακελεύεται· οἱ δὲ τῶν λοιπῶν μοναστηρίων καθηγούμενοι τοῦτο ἀκούσαντες ἐδυσχέρανον, καὶ ἀδύνατον εἶναι ἐνίσταντο ἄνευ ὑπουργῶν τῶν τῷ γῆρας τούτων καὶ τῇ ἀσθενείᾳ ὑπηρετεῖν ὀφειλόντων ἐν ταῖς συνάξεσι παραγίνεσθαι· διὰ τοι τοῦτο συναθροισθέντες πάντες ἤτήσαντο τυπωθῆναι, τὸν μὲν κατὰ καιρὸν πρῶτον μετὰ τριῶν ὑπουργῶν παραγίνεσθαι, τὸν δὲ τῆς εὐαγεστάτης Λαύρας τοῦ Κυροῦ Ἀθανασίου μετὰ ἕξ, τὸν δὲ τοῦ Βατοπεδίου μετὰ τεσσάρων, ὡσαύτως καὶ τὸν ἡγούμενον τῆς τῶν Ἰβήρων Μονῆς, τοὺς δὲ λοιποὺς ἅπαντας μετὰ ἑνός· εἶναι δὲ τοὺς τοιοῦτους ὑπουργοὺς ἅπαντας ἐν τοῖς τῶν Μοναστηρίων Κελλίοις, καὶ μὴ τῇ συνάξει παραγίνεσθαι ἢ παραβάλλειν ὄλως, μηδὲ συναναμίγνυσθαι τοῖς κρίνουσι γέρουσι καὶ εἰς ὄχλησιν τούτους καὶ περικοπὴν γίνεσθαι, εἰ δὲ θέλει ἓνα ἢ δύο ὁ τῆς Λαύρας τοῦ Κυροῦ Ἀθανασίου καθηγούμενος παρίστασθαι αὐτῷ, ὡσαύτως καὶ ὁ πρῶτος καὶ ὁ τοῦ Βατοπεδίου καὶ τῶν Ἰβήρων ἀνὰ ἓνα παρίστασθαι, παριστάσθωσαν μὲν, μὴ μὲν τοι τὸ σύνολον λαλείτωσαν· ὁ δὲ βουλόμενος λαλεῖν καὶ μὴ θέλων σιωπᾶν, ἐκβαλλέσθω καὶ ἄκων τοῦ τῶν πατέρων συλλόγου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄.

Ἐπὶ τούτοις οὖν πᾶσι καὶ τοῦτο τετύπεται τῇ ἀρεσκείᾳ τῶν πάντων, ἵνα αἱ ἀξιολόγοι ὑποθέσεις ἅπασαι ἐν ταῖς καθολικαῖς κρίνωται συνάξεσιν, αὐτοῦ τε τοῦ πρώτου προκαθημένοι καὶ συγκαθεζομένων τούτῳ τοῦτε εὐλαβεστάτου καθηγουμένου τῆς Λαύρας τοῦ κυροῦ Ἀθανασίου καὶ τῶν λοιπῶν προκρίτων ἡγουμένων, εἴγε δηλονότι τῷ ὄρει περίεσι καὶ τῇ συνάξει, καὶ πάντων τῶν εὐλαβεστάτων γερόντων συμπαρόντων καὶ συγκρινόντων μετὰ φόβου Θεοῦ καὶ ἀληθείας προσωποληψίας ἀπάσης ἐκτός ἢ δωροληψίας καὶ μερικῆς φιλίας καὶ προσπαθείας καὶ ἄλλου πάθους παντός, ἡγουν φθόνου, ἐριδος, μνησικαχίας, καὶ πάντα δὲ δοκιμαζέσθω τὰ προκείμενα καὶ ἐκβαλλέσθω τὰ κινούμενα· οἱ δὲ τινες μικρὰς καὶ εὐτελεῖς ὑποθέσεις ἔχοντες τῷ πρώτῳ προσελθέτωσαν ἵνα συμπεριλαμβάνη ὁ τοιοῦτος πρῶτος πέντε ἢ δέκα ἡγουμένους καὶ μετὰ τούτων ἀπέρχεσθαι καὶ τὴν τῶν

ἐσφαλμένων ποιεῖσθαι διόρθωσιν· μὴ ἐξέστω δὲ τῷ πρώτῳ τοὺς αὐτοὺς συμπεριλαμβάνειν, ἀλλ' ἐν ταύτῃ μὲν τῇ ὑποθέσει τούτους, ἐν ἑτέρᾳ δὲ ἄλλους, ἵνα μὴ ὑπόνοια καὶ σκάνδαλα ἐν τῷ Κοινῷ ἐκφύωνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄.

Ὁ δὲ ἔδει τῶν ἄλλων τύπων προτεθῆναι ὡς πάντων ἀναγκαιότερον, τοῦτο ἔσχατον οἱ τιμιώτατοι γέροντες ἅπαντες ἐπὶ τῆς συνάξεως ἐξεφώνησαν, ὅτι περ τινὲς τῶν Μοναχῶν καὶ ἡγουμένων, εἴτε ἀπλότητι, εἴτε κουφότητι, εἴτε κανόνων ἀπειρίᾳ, ἀγόμενοι, παῖδας οὕτω τοῦ εἰκοστοῦ χρόνου ἐπιβάντας, οὐ μόνον διακόνους, ἀλλὰ καὶ πρεσβυτέρους χειροτονεῖν· ἄλλοι δὲ καὶ ἡγουμένους τῆς αὐτῆς ἡλικίας ὄντας, διὰ τινὰ ἀγχιστείαν ἢ καὶ ἄκαιρον προσπάθειαν, ὡς μὴ θέμις, καταλιμπάνουσιν ἐν διαθήκαις. Ταύτην οὖν τὴν ἄθεσμον καὶ παράλογον πράξιν (ἵνα μὴ εἴπω λύμην καὶ φθορὰν καὶ τῶν θείων καὶ ἱερῶν κανόνων ἀνατροπὴν) ἐκ ριζῶν ἀνασπῶντες, ὀρίζομεν καὶ τυποῦμεν εἰκοσι καὶ πέντε μὲν χρόνων χειροτονεῖσθαι διάκονον κατὰ τοὺς θείους θεσμούς, τριάκοντα δὲ πρεσβύτερον, τοῦ αὐτοῦ δὲ χρόνου ἡγούμενον ἐν διαθήκαις καταλιμπάνειν.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Οὗτοι μὲν οἱ θεσμοὶ καὶ τύποι ψυχωφελεῖς οὐκ ἐξουσιαστικῶς, οὔτε μὴν αὐθεντικῶς, οὔτε ἀβουλεύτως ἢ ἀπερισκέπτως, ἀλλὰ θελήσει καὶ ἀρεσκείᾳ ἁπάντων τῶν τοῦ ὄρους εὐλαβεστάτων Μοναχῶν καὶ ἡγουμένων ἐτυπώθησαν καὶ ἐπράχθησαν παρ' ἐμοῦ Κοσμᾶ εὐτελοῦς μοναχοῦ τοῦ τζιντζιλούκη, κατὰ θείαν καὶ βασιλικὴν προσταγὴν, καὶ ὑπεγράφησαν παρὰ τῶν ἀξιολογωτέρων γερόντων τοῦ ὄρους Ἄθω, καὶ τοῖς μοναχοῖς ἐπεδόθησαν ἀντιλήψει τοῦ κραταιοῦ καὶ ἀγίου ἡμῶν βασιλέως· οὓς τινες τύπους καὶ θεσμούς, ὡς ἐξ ἀποστολῆς βασιλικῆς παρ' ἡμῶν ἐκτεθέντας, ἀπαραθραύστως τηρεῖν ὀφείλουσιν ἅπαντες οἱ ἐν τῷ ἁγίῳ τούτῳ ὄρει μοναχοί, ὁ δὲ παραβαίνων τούτους καὶ τῇ τῶν θείων κανόνων δίκῃ ὑποπεσεῖται καὶ τῆς Ἀνακτορικῆς ἀγανακτήσεως πειραθήσεται, ὀφείλουσι δὲ τὸ παρὸν τυπικὸν καὶ τῷ κραταιῷ Ἀνακτι καὶ ἁγίῳ ἡμῶν βασιλεῖ ἐπιφανῆσαι, ἵνα διὰ τῆς αὐτοῦ φιλοχρί-

στου καὶ εὐσεβοῦς βασιλείας ἢ κυριότης τούτῳ καὶ βεβαίωσις ἐπιβρα-
βευθῆ, καθὰ δὴ καὶ ἐν τῷ ἐκτεθέντι παρὰ Εὐθυμίου τοῦ εὐλαβεστάτου
μοναχοῦ καὶ καθηγουμένου τῆς τῶν Στουδίων μονῆς τοῦ ἐξ ἐπιτα-
γῆς βασιλικῆς εἰς κατάστασιν τοῦ ὄρους ἀποσταλέντος τυπικῶ γέ-
γονεν.

Οὓς τινὰς τύπους καὶ ἡμεῖς βεβαιούμεν καὶ ἐπικυροῦμεν καὶ ἀπα-
ρασαλεύτους εἰς αἰῶνας συντηρεῖσθαι βουλόμεθα.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ἰνδικτιῶνος δ' . σφνδ' .

† Θεοφύλακτος μοναχὸς καὶ πρῶτος. † Νεόφυτος μοναχὸς ἡγού-
μενος τῆς Λαύρας. † Ἀθανάσιος μοναχὸς ἡγούμενος βατοπεδίου. †
Γεώργιος μοναχὸς ἡγούμενος Ἰβήρων. † Ἰωάννης μοναχὸς καὶ πρε-
σβύτερος τοῦ Ζυγοῦ. † Κύριλλος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος μονῆς ἐσφιγ-
μένου. † Ἰλαρίων μοναχὸς ἡγούμενος Μονῆς τοῦ ἀγίου Νικηφόρου.
† Ἰωάννης μοναχὸς ἡγούμενος μονῆς τοῦ Κάσπακος. † Ἡλίας μο-
ναχὸς ἡγούμενος Μονῆς Ἐηροποτάμου. † Πέτρος εὐτελὴς μοναχὸς καὶ
ἡγούμενος Μονῆς τοῦ Κυροῦ Ἀθανασίου. † Θεόδουλος μοναχὸς ἡγού-
μενος Δοχειαρίου. † Λουκᾶς μοναχὸς ἡγούμενος Μονῆς τῆς Θεοτόκου.
† Ἀθανάσιος μοναχὸς ἡγούμενος τοῦ κῦρ Σισώη. † Συμεὼν μοναχὸς
καὶ ἡγούμενος μονῆς Καλλιάρας. † Ἱερεμίας μοναχὸς καὶ πρεσβύτε-
ρος. . . . † Μάρκος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος. . . . † Ἰωάννης μονα-
χὸς καὶ ἡγούμενος Μονῆς τοῦ Φακινοῦ. † Βαρθολομαῖος μοναχὸς καὶ
ἡγούμενος Μονῆς τοῦ Σωτήρος. † Ἀντώνιος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος
Μονῆς τοῦ ἀγίου Εὐστρατίου. † Ἰάκωβος μοναχὸς Μονῆς τῆς ὑπερ-
αγίας Θεοτόκου. † Νικηφόρος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Βερροιώ-
του. † Λέοντος μοναχὸς καὶ ἡγούμενος τοῦ Φαλακροῦ. † Θεόδωρος
μοναχὸς ἡγούμενος τοῦ Καλέστρου. † Μιχαὴλ μοναχὸς ἡγούμενος τοῦ
Ἀρχιστρατήγου. † Κοσμάς μοναχὸς ἡγούμενος τοῦ φιλαδέλφου. †
Γεράσιμος μοναχὸς ἡγούμενος τῶν ἀγίων Ἀναργύρων. † Βαρθολο-
μαῖος μοναχὸς ἡγούμενος τοῦ ἀγίου Νικολάου. † Νικηφόρος μοναχὸς
ἡγούμενος πρεσβύτερος τοῦ ἀγίου. . . . † Ἀρσένιος μοναχὸς ἡγού-
μενος τοῦ ἀγίου Πέτρου.

(Ἐπικυροῦνται διὰ τοῦ ἐπομένου παρὰ πόδας χρυσοβουλίου τοῦ
βασιλέως, δι' ἀσφάλειαν τῶν γεγονυιῶν πράξεων).

Χρυσόβουλλον τοῦ ἀοιδέμου βασιλέως Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου οὗ ἡ ἀρχὴ διεφθαρμένη.

Ὁ
εἰς τὸ αὐτὸ στασιάζοντες καὶ τὴν φίλην εἰρήνην¹ κατέ-
χοντος καὶ τοὺς κατὰ τὸ ὄρος θεσμοὺς καὶ κανόνας ἡθετηκότος καὶ
διὰ πάσης ἐντολῆς ἐπιλεησμένου καὶ κοσμικοῖς ἀνδράσι διατεῖν τὰ
κατ' αὐτοὺς ἐπιτρέποντος· καὶ ἄς. τὴν τάξιν· ὡς γὰρ ἡ σὰρξ
ὑποτέτακται τῷ πνεύματι, καὶ ὡς τινι βασιλεῖ καθυπήκειν τέτακται,
οὕτω δὴ μᾶλλον τοὺς καταπεφρονηκότας κόσμου καὶ τῶν ἐν κόσμῳ
καὶ τῷ Θεῷ μόνῳ ζῆν ἐλομένους προτετάχθαι δεῖ τῶν ἄλλων καὶ δι-
καστὰς αὐτοῖς καθίστασθαι περὶ ψυχικῶν αἰτιαμάτων· καὶ πολλῆς ἐν-
τεῦθεν ἀνά τὸ ὄρος ἀνατροπῆς τῶν πραγμάτων γεγενημένης, περιελ-
γήσαντες, ὡς εἰκός, ἐπὶ τούτοις, εἰ καὶ χρώα καὶ πόνοις ἀσκητικοῖς
τῶν ἄλλων διαφέροντες, καὶ περιπαθῶς ἐσχηκότες ἐφ' οἷς ἐώρων, πάν-
τας μὲν θεσμοὺς ἀθετουμένους, ἐκθέσμους δὲ τινὰς πράξεις καὶ ἀσυνή-
θεις τολμωμένας, καὶ τὴν μὲν τάξιν καὶ εὐταξίαν ἀπεληλαμένην, τὴν
δ' ἀτάξιν εἰσαγομένην, οὐκ ἠρέμησαν, οὐδὲ ἠσύχασαν, ὡσπερ ἀγα-
πῶντες ἐπὶ τοῖς πεπραγμένοις, ἀλλὰ τῷ περὶ καλὰ ζήλω διαθερμαι-
νόμενοι, στέλλουσί τινὰς εἰς τὸ ἡμέτερον κράτος δεηθησομένους περὶ
τῆς ἀγούσης φορᾶς τὰ τοῦ ὄρους πάντα καὶ συγχεούσης· καὶ οἱ συμ-
πεμφθέντες διαγγέλλουσι μὲν ὅσα δὴ καὶ συμβέβηκεν ἐπὶ τὸ χεῖρον
ὀσημέραι αὖξοντά τε καὶ προχωροῦντα, καὶ ἡμῶν μὴ παρόψεσθαι κα-
θικετεύοντες οὕτω κακῶς πάσχοντας, μηδὲ τὸ πολυάνδριον ἐκεῖνο ὄρος
καὶ τὸ ἅγιον ποιμνιον ἐκ μικροῦ καὶ ἐλαχίστου εἰς ὃ νῦν ὁρᾶται προ-
ελθόν τε καὶ νεύσει Θεοῦ πλατυνθέν, ἐᾶσαι πάλιν τοῖς τοῦ πονηροῦ
σπέρμασι καὶ ταῖς ἐπινοίαις ἐλαττωθῆναι τε καὶ ἐπὶ ὄρη καὶ βουνοὺς
διασπαρῆναι καὶ θρήνων πάσχειν ἄξια· οὐκοῦν οὐδὲ παρίδομεν αὐ-
τούς, ἀλλ' ἐφ' οἷς διηγῆσαντο δηχθέντες τὴν καρδίαν καὶ τὸ ὄλον
τοῦ πονηροῦ δράμα ὑπειληφότες εἶναι, ἔγκοτα ἄει ἔχοντος πρὸς τὸ
τῶν ἀνθρώπων γένος καὶ ταῖς ἀγαθαῖς βασκαίνοντος πράξεσι καὶ

¹ Παρὰ Σωφρονίῳ Καλλιγᾶ φέρεται «εἰς τὴν φίλην εἰρήνην ἀπὸ σερμίου κατέχον-
τες». Τὸ «ἀπὸ σερμίου» εἶνε ἀκατάληπτον κακῶς ἀναγνωσθέν, διὸ παρέλιπον αὐτό.

διαφθονομένου, ταχυνήν τε ἅμα καὶ ποθεινήν τὴν ἴασιν αὐτοῖς ὑπενέγκαμεν καὶ τὴν θεραπείαν τοῦ νοσοῦντος ἐτεχνευσάμεθα· ἐνετείλαμεν Κοσμά τῷ εὐλαβεστάτῳ Μοναχῷ τῷ κατὰ τοὺς τζιντζιλουκίους, ἀνδρὶ καλῶς μὲν τοὺς ἀσκητικούς πόνους διηγωνισμένῳ, καλῶς δὲ καὶ τὴν πνευματικὴν ἐξησκημένῳ καὶ διακυβερνᾶν εἰδότι ψυχάς, καταλαβεῖν τὸ ἅγιον ὄρος ἐπισκέψασθαι τε τὸ νοσοῦν καὶ ἰάσασθαι, καὶ ζητῆσαι μὲν πᾶσαν ἀρχαίαν καὶ συνήθειαν καὶ τύπον καὶ θεσμούς τῶν πατέρων, καὶ τὰς ἐπισυμβαίνουσας αὐτοῖς τῶν βασιλικῶν χρυσοβούλλων πράξεις ἐπιβραβευθῆναι, καὶ κοινῇ γνώμη καὶ συνδιασκέψει τῶν ἐχόντων τὴν ἡγουμενίαν ἐκάστης Λαύρας καὶ τῶν πρεσβυτέρων ὑπὲρ τοὺς ἄλλους καὶ τῶν ἐπιστημονικωτέρων περὶ τὴν μοναδικὴν πολιτείαν καὶ διαγωγὴν ἀποδοῦναι τῷ ὄρει τὴν παλαιὰν πολιτείαν καὶ πάντα τὰ τῶν πατέρων συντηρηθῆναι διατάγματα· τὰ δὲ καινοτομηθέντα καὶ ἀσυνήθη, καὶ μήτε τοῖς ἐκείνων ὄροις καὶ κανόσι συμβαίνοντα καὶ τοῖς νῦν μοναχοῖς αἴτια σκανδάλων συμβαίνοντα καὶ τυγχάνοντα, καὶ μηδὲν πρὸς ἀποδοχὴν τούτοις ἢ καὶ τοῖς πλείοσιν αὐτῶν ὄντα, ἀποδοκιμάσαι τε καὶ ἀκυρῶσαι καὶ τοῦ κατὰ τοῦ ὄρους ἀπελᾶσαι πολιτεύματος. Καὶ ταῦτα μὲν ἡμεῖς ἐπισκεψάμενοι, ὁ δὲ εὐλαβεστάτος μοναχὸς εἰς τὸ ὄρος ἀφίκετο, καὶ συνελθόντων τῶν ἐκατέρων τῶν μερῶν ἡγουμένων καὶ ἄλλων οὐκ ὀλίγων Μοναχῶν, ἐζήτησε πάντα ὧν ἕνεκα πρὸς ἀλλήλους ἐστασίαζε, ἐπῆλθε τε καὶ τὸ τοῦ ὄρους Τυπικὸν καὶ κανόνες τῶν πατέρων, καὶ ἄριστα πάντα καὶ κατὰ λόγον ποιμαντικῶς διψήσατο· τὰ τε γὰρ ἀμεληθέντα τῶν πρώτων διαταγμάτων ἀνεκαίνισέ τε καὶ μένειν καὶ ἐνεργεῖν καὶ αὐθις παρεσκεύασε, καὶ τὰ καινισθέντα ἔπη καὶ φθαρέντα τῷ καλῷ τοῦ ὄρους πληρώματι καὶ μὴ πρῶτον γινωσκόμενα ὡς ἄλλότρια τοῦ ἔθνους τῶν πατέρων ἐβδελύξατό τε καὶ ἀπεδοκίμασε, καὶ ὅσα σκανδάλων αἴτια καὶ ἔριδος καὶ μάχης τοῖς ὀρεσιτρόφοις ἀνδράσιν ὑπῆρχεν ἐπεσκεψάτο τε καὶ διορθώσατο καὶ πᾶσι τὸν προσήκοντα τύπον καὶ τάξιν ἀποδέδωκε, καὶ οὐδὲν καταλέλοιπεν ἀδιατύπτων· καὶ εἴ τινα γὰρ ἢ τῶν καιρῶν εἰσήνεγκε χρεία, διὰ τὸ πληθυνθῆναι τινὰς τῶν Λαυρῶν καὶ εἰς πληθυσμὸν ἐπιδοῦναι, εἴτε καὶ δι' ἄλλην αἰτίαν, καὶ οὐ περιεῖληπται ταῦτα τοῖς τοῦ ὄρους κανόσι, καὶ τούτων φροντίδα ἔθετο καὶ κοινῇ συνδιασκέψει τὸ προσήκον καὶ ἐπὶ τούτοις διεπράξατο· καὶ πάντων ἐγγράφως δέδωκε τοὺς τύπους ὡς καὶ τὰς οἰκονομίας, ἀποδε-

χθέντας μὲν παρ' ὅλων τῶν ἐν τῷ ὄρει, βεβαιωθέντας δὲ ταῖς ὑπογραφαῖς τῶν προκρίτων ἡγουμένων.

Ἐπειδὴ δὲ καὶ τῇ βασιλικῇ ἡμῶν ἐνεφανίσθη τὸ τοιοῦτον Τυπικὸν ἐξουσία καὶ καλῶς ἔχειν ἐπὶ πᾶσιν ἔδοξε, τοῦτο μὲν τῇ σφραγίδι ἐσφραγίσαμεν καὶ κατὰ τὰς συνάξεις ἐκάστης μεμβράνης τὸ διὰ κινναβάρως κανικλώματι ἐκυρώσαμεν, ἵνα μηδὲν μηδέποτε περὶ αὐτὸ κακουρηθεῖη. Θεσπίζομεν δὲ διὰ τοῦ παρόντος Χρυσοβουλίου λόγου εἰς τοὺς ἐξῆς ἅπαντας καὶ διηνεκεῖς χρόνους, πάντα τὰ εἰρημένα ἐν τῷ εἰρημένῳ Τυπικῷ διατεταγμένα ἀπαράθραυστα συντηρεῖσθαι καὶ ἀναλλοιώτα καὶ πᾶσιν ὑπαγορευόμεν τὴν τῶν κανονικῶν ἐπιτιμιῶν ἐπαγωγὴν καὶ τὴν ἐκ τοῦ βασιλικοῦ νόμου παιδείαν.

Τούτου γὰρ χάριν καὶ ὁ παρὼν Χρυσοβούλλιος λόγος τῆς βασιλείας μου ἐγένετο, ὅς καὶ ἐπεβραβεύθη τοῖς δηλωθεῖσι πατρᾶσι τοῖς ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ ἀσκουμένοις, εἰς βεβαίαν καὶ διηνεκῆ ἀποφασιστικὴν ἀσφάλειαν.

Ἀπολυθὲν κατὰ μῆνα Ἰούνιον τῆς νῦν ἐντυχούσης Ἰνδικτιῶνος δ'.

Ἐν ᾧ καὶ τὸ ἡμέτερον εὐσεβὲς καὶ θεοπρόβλητον ὑπεσημῆνατο κράτος εἴη.

† Κωνσταντῖνος ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ πιστὸς βασιλεὺς καὶ Αὐτοκράτωρ Ρωμαίων.

Ὁρος καὶ τύπος τοῦ ὄρους Ἁθῶ γενόμενος ἐπὶ τῆς βασιλείας Μανουὴλ τοῦ Παλαιολόγου¹.

Τιμιώτατοι πατέρες, οἱ τὴν Ἀγγελικὴν πολιτείαν διάγοντες ἐν τῷ ἁγίῳ ὄρει τοῦ Ἁθῶ, οἱ ἐν ταῖς Μοναῖς οἰκοῦντες καὶ οἱ ἐν ἡσυχίᾳ ὄντες, πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Θεὸν καὶ ἐν τῷ νόμῳ αὐτοῦ πορευόμενοι, χάρις, ἔλεος, καὶ εἰρήνη ἀπὸ Θεοῦ εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν. Γνωστὸν ὑμῖν ἔστω πῶς ἐν τῇ ἁγίᾳ Συνόδῳ ἐδήλωσεν ἡμῖν ὁ πανοσιώτατος πρῶτος κὺρ Δομέτιος ἱερομόναχος, ὃν πρὸ καιροῦ ἐλθόντα ἔχει-

¹ Τὸ Τυπικὸν τοῦτο παρέλιπον νὰ ἀνεγέγκω ἐν σελ. 152. Συνετάχθη ἔτει 1393 ἕνεκα νέων διαταρᾶσεων καὶ ἀταξιῶν ἐν Ἁθῶ ὧν ἀφορμὴ κυρίως ὑπῆρχαν αἱ πρωτοκαθεδρῖαι (Πρὸβλ. καὶ Γεδεῶν «ὁ Ἁθῶς» σελ. 115 καὶ ἐπ.).

ροτονήσαμεν, πρῶτος παντὸς τοῦ ἁγίου ὄρους, καὶ ὁ Καθηγούμενος τῆς ἁγίας βασιλικῆς Λαύρας κύριος Γρηγόριος, καὶ ἀνήγγειλαν ὅτι πῶς τινες τῶν αὐτόθι μονῶν ἀνατρέπουσι τὸν τύπον, ὃν ἔθεντο οἱ ἅγιοι πατέρες μετὰ φρικώδους καὶ ἀλύτου ἀφορισμοῦ τοῦ τηρεῖν πάντας ἀπαράθραυστον τοὺς ἐκείσε οἰκοῦντας ἐν τῷ προειρημένῳ ὄρει, καθὼς καὶ τὰ Σιγγίλλια τῶν αἰοιδίμων βασιλέων καὶ θείων Συνόδων διαλαμβάνουσι κρατεῖν καὶ οἰκεῖν ἐν αὐτοῖς μετὰ φόβου πολλοῦ καὶ τρόμου· νῦν δὲ ὡς ἔγνωμεν ἐτραχηλιάσατε κατὰ τοῦ ἰδίου Δεσπότη, ὡς ὁ πάλαι ἐωσφόρος, καὶ ἠδαφιάσατε τὰ ὄρια τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ὑμῶν ὀπλομαχεῖτε μετὰ σφοδρότητος· καὶ μετὰ τὴν παράβασιν τῶν ἁγίων θεσμῶν οὐκ ἐκορέσθη ὁ ταλαίπωρος ὑμῶν βίος, ἀλλ' ὠρμήθητε κινούμενοι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ τῶν ψυχῶν ὑμῶν ἀρπάζειν τὰ ἀλλότρια καὶ προσηλοῦσθαι τῇ ἱεροσουλᾷ βαβαί! τολμῶντες ἀφρῖν ἀθέσμως ἀπὸ τῶν ὀρίων καὶ νομίμων τῆς τοῦ πρωτάτου Ἐκκλησίας· τινὲς δὲ ἐξ αὐτῶν υἱοὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς γεέννης κληρονόμοι ἠπάτησαν ἡμᾶς καὶ γραφὰς ἔλαβον πρὸς τὴν ἀπώλειαν τῶν ψυχῶν αὐτῶν· διὰ τοῦτο ἡ βασιλεία μου καὶ βασιλικὴ πρόσταξις καὶ πατριαρχικὴ ἔστειλεν αὐτοῦ τὸν πανιερώτατον Μητροπολίτην Θεσσαλονίκης κύρ Δανιὴλ σὺν τῷ πρώτῳ καὶ ἡγουμένῳ τῆς Λαύρας, ὅπως γένηται αὐτοῦ σύναξις ὡς θέμις τῶν ἐγκρίτων λογάδων, καὶ διαιρηθῇ τὸ σύνορον τοῦ πρωτάτου καὶ τὰ δικαιώματα πάντα, ὡς διετάξαμεν αὐτῷ Συνοδικῶς. Οἱ δὲ εὐρεθέντες τότε ἐν τῇ Συνόδῳ ἀρχιερεῖς εἰσὶν οὗτοι· Μάξιμος ὑπέρτιμος Ἐφέσου, Γεννάδιος Ἡρακλείας, Μακάριος Κυζίκου, Ἀχίλλειος Κερασσοῦντος, Μιχαὴλ Νικομηδείας, Γεώργιος Νικαίας, Γαβριὴλ Θεσσαλονίκης, Κλήμης Μονεμβασίας, Ἰλαρίων Τραπεζοῦντος, Συμεὼν Λαρίσσης, Νικόλαος Σερρών, Κυπριανὸς Τυάων, Μητροφάνης Φιλιππουπόλεως, Ἰωσήφ Μιτυλήνης, Ἀθανάσιος Αἴνου, Μακάριος Διδυμοτείχου, Μιχαὴλ Ἀναστασιουπόλεως, Ἀθανάσιος Μελενίκου, Δανιὴλ Βερροίας, Νεόφυτος Λακεδαιμονίας, Συμεὼν Μαρωνείας, Παΐσιος Μεσημβρίας, Παῦλος Φιλαδελφείας, Ἰωὴλ Μελιτινῆς, Ἀντώνιος Σμύρνης, Νικόδημος Ζηκχίας, καὶ ὁ Ἀβιδῶν Προκόπιος. Ταῦτα δὲ φαιμέν μετὰ ἀλύτου δεσμοῦ, εἰμὴ οὐκ ἐπιστρέψωσιν εἰς τὸν ἀπ' ἀρχῆς τύπον καὶ νομοθεσίαν τῶν ἁγίων πατέρων, καὶ ὡς διαχωρίζουσιν οἱ ἀφ' ἡμῶν ἀπεσταλμένοι σὺν τοῖς εἴκοσιν ἁγίοις πατρᾶσι κατὰ τὸν παλαιὸν νόμον καὶ ὄρον οἰκοῦντες εἰς αἰῶνας· εἰδὲ τις ἀντερεῖ τῶν

θείων πατέρων τῶν θεσμῶν καὶ τῶν ἡμετέρων, ἔστω ἀφωρισμένος παρὰ τῶν τῆ'. Θεοφόρων πατέρων τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου καὶ τῶν λοιπῶν ἁγίων Συνόδων καὶ ἐξ ἡμῶν πάντων, καὶ ἔσονται προπορευόμενοι καὶ προκόπτοντες ὡς οἱ υἱοὶ τοῦ Χάμ καὶ τὰ σκηνώματα αὐτῶν ἐπαυξόμενα ὡς ὁ πύργος τῆς Χαλάνης, ἐκ τούτων δὲ καὶ ἀποίσειται τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ ἀπὸ τὴν μονὴν καὶ γενεὰν ἐκείνην, ἐὰν μὴ ἐπιστραφῶσιν εἰς τὸν ἀρχαῖον τύπον· ὅσοι δὲ ἐπιστρέψωσι καὶ ὑπακούσωσι τῶν πατέρων τὸν θεσμόν καὶ τὸν ἡμέτερον, πλατύνου Κύριος αὐτοὺς ὡς τοῦ Ἰάφεθ τὴν γενεὰν καὶ κληρονομήσουσι τὴν ἠτοιμασμένην βασιλείαν ἀπὸ καταβολῆς κόσμου καὶ ἡ τοῦ Θεοῦ χάρις καὶ τὸ ἔλεος εἴη μετ' αὐτῶν, ἀμήν.

Φθασάντων ἡμῶν τοίνυν εἰς ἅγιον ὄρος κατὰ τὴν πρόσταξιν τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως καὶ τῆς ἁγίας Συνόδου, εὐθύς συνήχθησαν οἱ ἔγκριτοι καὶ λογάδες τοῦ ἁγίου ὄρους εἰς τὸ πρωτάτον, ὡς ἔθος, καὶ ἐπεδώκαμεν τὸν θεσμόν τοῦ βασιλέως καὶ τῆς ἁγίας Συνόδου· ἐδέξαντο δὲ αὐτὰ μετὰ πολλοῦ φόβου καὶ εὐχαριστίας. Καὶ πρῶτον μὲν εὐρομεν ἀταξίαν καὶ ἀλληλομαχίαν περὶ τῶν πρωτοκαθεδριῶν τῆς συνάξεως αὐτῶν, καὶ οὕτω διετάξαμεν αὐτοὺς ὡς εὐρομεν ἀρχαῖον τύπον· πλὴν μονῶν πολλὰ ἠρημώθησαν ὑπὸ τῶν Σαρακηνῶν καὶ ἔνεκεν τούτου καὶ ἡ τάξις αὐτῶν παρῆλθεν, ἕτερα δὲ ἐδομήθησαν ὑπὸ τῶν πιστῶν· καὶ οὕτως ἐκελεύσαμεν καθέζεσθαι ὁ πρῶτος καὶ ὁ Λαύρας ἐπίσης διὰ τὴν χειροτονίαν τοῦ Πατριάρχου, ἔχοντες καὶ βακτηρίας αὐτῶν μόνοι ὡς ἀρχηγοί· ἐκατέρωθεν δὲ τούτων ὁ τοῦ Βατοπεδίου καὶ ὁ Ἰβήρων, ὁ Χιλανδαρινοῦ καὶ Ἐηροποτάμου, ὁ Καρακάλλου καὶ ὁ Ἀλυπίου, ὁ Ξενοφῶντος καὶ ὁ Ἐσφιγμένου, ὁ Ζωγράφου καὶ Δοχειαρίου, ὁ Βασιλείου Μονῆς καὶ ὁ Φιλοθέου, ὁ Παντοκράτορος καὶ ὁ Ρώσων, ὁ Κωνσταντίου μονῆς καὶ ὁ τοῦ Χαβρίτωνος ὁ τοῦ ἁγίου Παύλου καὶ καὶ ὁ τοῦ ἁγίου Διονυσίου, ὁ Ραβδούχου, καὶ ὁ Σαραβαρίου, ὁ τοῦ ἁγίου Γρηγορίου καὶ ὁ τοῦ ἁγίου Σίμωνος Πέτρας, ὁ τοῦ ἁγίου Σάββα καὶ ὁ τοῦ Μακρυ.

Ἐκ τῶν αὐτῶν ἐκλεγέσθωσαν τὸν ἐγκριτότερον καὶ πνευματικώτερον, καὶ ποιησάτωσαν πρῶτον εἰς τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἔθος καὶ παλαιὰ παράδοσις, καὶ αὐτὸς τοὺς ἡγουμένους τῶν μοναστηρίων χειροτονεῖτω, ἐκτὸς τῆς Λαύρας, οὗτος γὰρ μόνος χειροτονεῖται ὑπὸ τοῦ Πατριάρχου, χρὴ δὲ σέβεσθαι τὸν πρῶτον καὶ

ὑπῆκειν ὡς εἰς αὐτὸν τὸν οὐράνιον πατέρα τοίνυν καὶ ἐξουσίαν ἔχειν ὁ πρῶτος καὶ λαμβάνειν παρ' ἐκάστου μοναστηρίου, ἀπὸ μὲν τῶν μεγάλων μοναστηρίων τὸν καθέκαστον μῆνα μουζούρια δύο σίτου ἢ ἄλευρον καὶ κριθὴν ἓν, ἥτοι μουζούρια τρία, ἀπὸ δὲ τῶν ἐλάσσων μονῶν δύο μουζούρια τὸν μῆνα ὄσπρια καὶ ἄλλας χρείας κατὰ τὴν ἐκάστου δύναμιν.

Εἰς δὲ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ πρωτάτου δώδεκα Ἐκκλησιαστικοὶ οὐδαμῶς ἐκλειπέτωσαν· ὁ Λαύρας καὶ ὁ Βατοπαιδίου δύο τοῦ δεξιοῦ χοροῦ· ὁ Ἰβηρ καὶ Χιλανδαρινὸς δύο τοῦ ἀριστεροῦ χοροῦ· τὰ δὲ ἕτερα μοναστήρια τοὺς ὀκτὼ χοροὺς παρέχειν τε αὐτοῖς ἀνά ἓν μουζούριον τὸν καθέκαστον μῆνα καὶ πόδες ἐλαίου, κηροῦ, θυμιάματος τὸ ἄρκοῦν· καὶ ταῦτα τάττομεν μετὰ ἀλύτου δεσμοῦ ἀφορισμοῦ μὴ ὑστερεῖσθαι ἢ τοῦ πρωτάτου Ἐκκλησία τούτων ὅλως καὶ μὴ περιφρονεῖσθαι τὴν σύναξιν τοῦ ἁγίου ὄρους. Ἄλλοι οἱ ἡγούμενοι οἱ πνευματικοὶ ἄνδρες παρήτωσαν πρὸς τὸ διορθῶσαι καὶ εἰρηνεῦναι τὰ πάντα· εἶτα ὑπὸ ἄλλων ποιείτωσαν τὰς δουλείας ἐντὸς καὶ ἐκτὸς ὁμοίως κατὰ τὸν τρόπον τοῦ πρώτου ἐκλεγέτωσαν καὶ ἓνα εἰς ἐπίσκοπον, καὶ ὑπ' αὐτοῦ χειροτονεῖσθαι τοὺς ἱερεῖς καὶ διακόνους· ἄνευ τοιγαροῦν ἐτῶν εἰκοσιπέντε μὴ εἰσερχέσθω εἰς διακόνου βαθμόν, εἰς δὲ τριάκοντα πρεσβύτερον· εἰδὲ ἐλάττω τῶν εἰρημένων χρόνων, ὁ χειροτονῶν σὺν τῷ χειροτονοῦντι καθαιρεῖσθω κατὰ τοὺς θεῖους νόμους. Ὅσα δὲ Σταυροπήγια μοναστήρια ὑπάρχουσι τοῦ ἁγίου ὄρους τὸ ὄνομα τοῦ Πατριάρχου ἀναφέρειν καὶ μόνον· εἰς δὲ τὸν τοῦ τόπου ἐπίσκοπον χειροτονεῖτωσαν· μήτε τοῦ Πατριάρχου ἑξαρχον, μήτε ἄλλου τινὸς ἐξουσίαν ἔχειν εἰς τὸ ἅγιον ὄρος ἄνευ ἐρωτήσεως καὶ θέλημα τοῦ πρώτου μηδενὸς μοναστηρίου ποιείτω χειροτονίαν ἄνευ γράμματος καὶ συγχωρήσεως τοῦ πρώτου.

Περὶ κοσμικῶν

Λαϊκοὶ δὲ προσποιεῖτωσαν καὶ αὐτοὶ ἔτη τρία, εἶτα ἢ ἀποχειρέσθωσαν ἢ ἐξωθείσθωσαν ἔξω τοῦ ὄρους· εἰδὲ μὴ ἔστωσαν καὶ αὐτοὶ ὑπὸ ἐπιτίμιον· θηλυκὰ ζῶα μηδεὶς εἰσαγαγέτω ἐντὸς τοῦ ὄρους, μηδὲ λαϊκοῖς ἀφιέναι ὅλως νέμεσθαι θηλυκὰ ἢ ἀρσενικὰ ζῶα· ὄρος καὶ νόμος τῶν ἀμφοτέρων ἔστω ἕως τῆς μεγάλης βίγλας, περαιτέρω δὲ μὴ προ-

βῆναι· εἰδὲ τις τούτων καταφρονήσῃ, ἔστω καὶ αὐτὸς ὑπὸ ἐπιτίμιον.

Ὁ πρῶτος ἐὰν ποιήσῃ παραίτησιν τοῦ προτερήματος ἢ παρὰ τοῦ Πατριάρχου ἐκβληθῇ ὡς οὐ ἀρμοζών, μὴ ἔχειν ἐξουσίαν λαβεῖν τὸ παράπαν, εἰμὴ μόνον ἃ εἶχε πρὸ τοῦ ἐλθεῖν, καὶ τὰ ἄμφια αὐτοῦ· ἐὰν δὲ λάβῃ τί, ἔστω ὑπὸ ἀνάθεμα ὡς ἱερόσυλος. Μηδεὶς τῶν μοναστηρίων ἔχειν μετόχιον ἢ σύνορον ἐν Καρυαῖς τὸ παράπαν, εἰδὲ τις φωραθῆι τοῦτο ποιῆσαι, ἔστω καὶ αὐτὸς ὑπὸ τὰς ἀράς τοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς συνόδου αὐτοῦ· εἰδὲ καὶ παρασιωπήσῃ ὁ Πρῶτος καὶ ἡ σύναξις περὶ τούτου, ἔστωσαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὸ ἐπιτίμιον τῶν προειρημένων, ἐὰν μὴ καὶ αὐτοὶ ἀντερῶσιν ἢ τῷ Πατριάρχῃ ἀναγγείλωσιν.

Διάταξις Κελλίων

Ὁφείλουσι τὰ Κελλία ἅπαντα τὰ ἐν ταῖς Καρυαῖς κατ' ἔτος πέντε δουλείας ποιεῖν εἰς τὸν πρῶτον, εἰς τὸν καιρὸν τῶν ἀμπελίων, εἰς τὸ ξυλοκοπεῖον καὶ εἰς τὸ χορτοκοπεῖον, δίδειν τε κατ' ἔτος εὐλογίαν τῷ πρώτῳ ἐκ τοῦ ἐλαίου καὶ ἐκ τῶν λεπτοκαρύων, οἱ μὲν πλείω, οἱ δὲ ἐλάττω, καὶ μηδὲν κελλίων περιορίζειν σύνορον ἢ ὕδωρ, εἰμὴ μόνην τὴν περιοχὴν καὶ νομὴν αὐτοῦ· μηδὲν τῶν κελλίων κόπτειν ξύλα ἄνευ ἐρωτήσεως καὶ συγχωρήσεως τοῦ πρώτου ἐκτὸς πυροξύλων. Ὁ πύργος τοῦ ἁγίου Σάββα διὰ τὸ συχνάκις ἐρωτᾶν καὶ πειράζειν τὸν πρῶτον, συγχωροῦμεν εἰς τὸν ἄνωθεν λόφον κόπτειν ξύλα μόνον, περαιτέρω δὲ μὴ προβαίνειν ἄνευ τοῦ θελήματος τοῦ πρώτου· εἰδὲ καταφρονήσωσιν, ἔστωσαν ὑπὸ ἀνάθεμα, καὶ ὁ λόφος ἀρθήσεται ἀπ' αὐτῶν μετ' αἰσχύνης· ὁ δὲ γέρον τοῦ αὐτοῦ πύργου κατὰ πάντα τῷ πρώτῳ δεῖ πείθεσθαι, ὡς καὶ τὰ ἄλλα καθίσματα· μηδὲ (γηραιὰν μετὰ;) τὴν αὐτοῦ μονὴν οὐδὲ μίαν ἔχειν τοῦ γέροντος, εἰμὴ μόνον τὴν τροφὴν αὐτοῦ πορίζεσθαι, ὡς ὁ κτίτωρ ἐνετείλατο περὶ αὐτοῦ, καὶ ἕτερα μοναστήρια ἔχουσι.

Σύνορον τοῦ πρωτάτου ὀρίων

Περὶ δὲ τῶν Καρυῶν τὸ σύνορον ἄρχεται ἀπὸ τῆς Κρήνης τοῦ βασιλικῆ ὕδατος ρέοντος εἰς τὸ κάταντες μέχρι τοῦ Ἀλυπίου τοῦ μεγάλου ρύακος, εἶτα στρέφεται αὐτὸν τὸν ρύακα ἄνω μέχρι συμπλη-

ρώσεως αὐτοῦ εἰς τὸ χεῖλος τοῦ μεγάλου ρύακος τοῦ Παντοκράτορος (πρὸς τὸ δύειν βλέπον) εἰς τὸ Κελλίον τοῦ μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τὸ λεγόμενον τοῦ φανερωμένου, ὃ ἐστὶν εἰς τὸ σύνορον τοῦ πρωτάτου, διασκελίζον τοῦ ρύακος τὸ χεῖλος τοῦ βάθους· καὶ αὖθις τὸν αὐτὸν ρύακα ὄρθιον, μήτε κλίνειν δεξιὰ, μήτε ἀριστερά, μέχρι τῆς συμπληρώσεως, καὶ τὴν κορυφὴν τοῦ ὄρους, εἶτα στρέφεται πρὸς τὴν τοῦ Ἁθω κορυφὴν ἕως εἰς τὸ σταυροδρόμιον τὴν πρὸς Ἐηροποτάμου ὁδόν, ἐν ἣ καὶ Σταυρὸς ἴσταται, καὶ κλίνει πρὸς βορρᾶν, καὶ τὴν ὁδὸν παραλαμβάνει τῶν Καρυῶν, καὶ ἀπέρχεται τὴν αὐτὴν ὁδόν, καὶ συγκλίνει τὸ σύνορον ἐνθα καὶ ἤρξατο.

Καὶ ταῦτα περὶ τῶν Καρυῶν

Τὰ δὲ τῆς Σκήτεως κελλία ἅπαντα ὀφείλουσι τὸν πρῶτον κατ' ἔτος ἕκαστος ἑκατὸν σανίδας ποιεῖν μόνον· εἰς δὲ τὰ κελλία τοῦ Φακηνοῦ καὶ πέριξ ἐκεῖσε ἅπαντα ὀφείλουσι καὶ αὐτὰ πέντε δουλείας ποιεῖν τῷ πρώτῳ, ἐκεῖσε εἰς τὸν πύργον, καὶ καθαίρειν τὸν αὐλακα εἰς τὸν αἰγιαλὸν τοῦ πλοίου, καὶ εἰς τὸ δρέψαι τὸν ἐλαιῶνα, καὶ εἰς τὴν κατασκευὴν αὐτῶν, δίδειν τε καὶ αὐτοὶ τὸ ὀφειλόμενον τοῦ πρώτου ἐκ τοῦ οἴνου καὶ ἐλαίου.

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τῶν ὀρίων καὶ τῶν νομίμων τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας τοῦ πρωτάτου ἐγένετο τύπος.

Δεῖν ἔγνωμεν οὖν συνελθόντες κοινῶς καθ' ἕκαστον τῶν ἐξ ἀρχῆς διδομένων εἰς τὸ πρωτάτον παρ' ἑκάστου μοναστηρίου ἀμεταθέτως καὶ ἀπαρασαλεύτως· ἡ Λαύρα διὰ τὰ πάντα φιλοκάλυγα ἐν νόμισμα μετὰ μανδυλίου· — ὁ Βατοπεδίου διὰ τοῦ χαλκέως καὶ Τριπολίθου καὶ τοῦ Τροχαλᾶ οἶνον μέτρα κε' καὶ ἔλαιον λίτρας τσαύτας· — ὁ Ἴθερ οἶνον μέτρα δέκα καὶ ἔλαιον λίτρας τσαύτας· — ὁ Χιλανταρίου οἶνον μέτρα ζ'. καὶ ἔλαιον λίτρας τσαύτας, καὶ ἐν νόμισμα μετὰ μανδυλίου, διὰ τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ ἁγίου Γεωργίου· — ὁ Ἐηροποταμινὸς οἶνον μέτρα ζ'. καὶ ἔλαιον λίτρας τόσας· — τοῦ Καρακάλλου ὡσαύτως· — τοῦ Φιλοθέου οἶνον δ'. καὶ ἔλαιον λίτρας τσαύτας· — τοῦ ἐσφιγμένου ὡσαύτως καὶ διὰ τὴν Γιοβάντζα ἐν νόμισμα· — τοῦ Ἁλυπίου οἶνον μέτρα ζ'. καὶ ἔλαιον λίτρας ε'. — τοῦ Ξενοφώντος οἶνον μέτρα ε'. καὶ λίτρας ὁμοίως καὶ διὰ τοῦ προφήτου Δανιὴλ ἐν νόμισμα.

— ὁ Ζωγράφου οἶνον μέτρα ς'. καὶ ἔλαιον λίτρας τσαύτας· — τοῦ Δοχειαρίου οἶνον μέτρα δ'. καὶ ἔλαιον λίτρας δ'. καὶ διὰ τὸν ἄγγρον τοῦ Καλλιγράφου ἐν νόμισμα· — ὁ Ρώσων οἶνον μέτρα ε'. καὶ ἔλαιον λίτρας ε'. — ὁ Παντοκράτωρ διὰ τοῦ Φαλακροῦ καὶ τοῦ ἁγίου Αὐξεντίου οἶνον μέτρα ζ'. καὶ ἔλαιον ὡσαύτως· — ἡ τοῦ Βασιλείου Μονὴ οἶνον μέτρα δ'. καὶ ἔλαιον λίτρας τσοσούτων· — ἡ Μονὴ τοῦ ἁγίου Χαρίτωνος οἶνον μέτρα ιβ'. καὶ ἔλαιον λίτρας δ'. — ὁ ἅγιος Παῦλος ἐν νόμισμα καὶ διὰ τοῦ ἁγίου Ὀνουφρίου οἶνον μέτρα ζ'. — ὁ ἅγιος Γρηγόριος ἐν νόμισμα· ἡ Πέτρα τοῦ Σίμωνος ὡσαύτως· — τοῦ Σαράβαρι οἶνον μέτρα ε'. καὶ ἔλαιον, ὁμοίως καὶ ὁ Καρίων· — τοῦ Κατζάη οἶνον μέτρα ζ'. καὶ ἔλαιον λίτρας γ'. — ὁ Ἀναπατζίας ὁμοίως τοῦ Ραβδούχου οἶνον μέτρα ιδ'. ἔλαιον λίτρας ζ'. — ὁ ἅγιος Σάββας, οἶνον μέτρα ιβ'. καὶ ἔλαιον λίτρας γ'. — τοῦ Μακροῦ οἶνον μέτρα ιγ'. ἔλαιον λίτρας ε'. καὶ λεπτοκάρυα πινάκια δ'. διὰ τοῦ ἁγίου τὰ λειβάδια καὶ τὸν ἐκεῖσε τόπον ὀφείλουσι κατ' ἔτος δύο νομίσματα παρέχειν ἢ μονὴ τοῦ Χιλανταρίου καὶ τοῦ Ζωγράφου.

Ταῦτα πάντα βουλόμεθα ἔχειν τὸ ἀμετάθετον· ὁ δὲ ἀνατρέπων, ἔστω ἀφωρισμένος καὶ κατηραμένος παρὰ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου καὶ τῆς Συνόδου καὶ τῶν ἁγίων πατέρων.

Ταῦτα ἐγένετο κατὰ μῆνα Μάϊον Ἰνδικτικῶνος ας'. ἔτει 6901 ἐπὶ τῆς βασιλείας τοῦ εὐσεβεστάτου βασιλέως Μανουήλ καὶ τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Ἀντωνίου.

ΤΟΥ ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΥ¹

Πατριαρχικὴ ἐπιστολὴ καὶ συνοδικὴ πρὸς τὸν Οὐγγροβλαχίας ἀκυροῦσα τὴν διαθήκην τοῦ ποτε Πωγωνιανῆς Μαλαχίου ὡς παράνομον.

Καλλίνικος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

¹ Συλλ. Κανονικῶν διατάξεων ὑπὸ Μ. Ι. Γεδεῶν σελ. 94.

Ἰερώτατε μητροπολίτα Οὐγγροβλαχίας, ὑπέριτε καὶ ἔξαρχε Πλαγῶν, ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργέ, χάρις εἶη σου τῇ ἱερότητι καὶ εἰρήνῃ ἀπὸ Θεοῦ. Ἐνταῦθα ἐνεχειρίσθη ἡμῖν τὸ πεμφθὲν παρὰ τῆς ἀρχιερωσύνης σου ἴσον τῆς διαθήκης τοῦ θανόντωντος ἀρχιεπισκόπου Πωγωνιανῆς Μαλαχίου, καὶ εἶδομεν τὰ ἐν αὐτῷ γεγραμμένα· δεῖ οὖν ἅπαντας γινώσκειν ὡς ἐκείνη, ὑπολαμβανομένη τισὶ τάχα διαθήκη, οὔτε διαθήκη ἐστίν, οὔτε ἐνέργειαν ἔχει διαθήκης· ὅταν γὰρ ἡ διαθήκη γένηται κατὰ τὰς παραγγελίας τῶν ἱερῶν νόμων, καὶ τοὺς παρ' αὐτῶν δεδομένους κανόνας καὶ τύπους, τότε ὑπάρχει ἀληθῆς διαθήκη καὶ τὴν ἰδίαν ἔχει ἐνέργειαν· φασὶ τοιγαροῦν οἱ θεοὶ νόμοι ρητῶς, ὅτι ὁ διατιθέμενος ὀφείλει ἔχειν ἐξουσίαν τοῦ διατίθεσθαι καὶ κατὰ νόμους διατίθεσθαι· ἄρα ὁ μὴ κατὰ νόμους διατιθέμενος, οὐ διατίθεται· οὔτε διαθήκη ἐστίν ἢ παρ' αὐτοῦ τελεσθεῖσα, οὔτε δύναμιν ἔχει οὔτε ἐνέργειαν· καὶ πάλιν φασὶ, τότε τὰ ἐν τῇ διαθήκῃ ἀποτελέσματα τὸ εἶναι ἔχουσιν, ὅτε καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνεπίφογον ἔχουσι· φησὶ γὰρ τὸ τέλος ἀνταποκρίνεται τῇ ἀρχῇ, ἐξ ἧς κατάρχεται καὶ τῆς αὐτῆς ὑπάρχει φύσεως, ἕξεως τε καὶ δυνάμεως, καὶ ἀληθὲς ἐστὶ τὸ λεγόμενον τῆς κακῆς ἀρχῆς καὶ τὸ τέλος κάκιστον, καὶ οὐ μὴν μόνον τὸ τέλος φημί, ἀλλ' ἐξ ὀλοκλήρου ὡς εἰπεῖν τὸ σύνολον, καθὼς πού καὶ ὁ οὐρανοφάντωρ ἀποφαινόμενος φησὶν· οὐ ἡ ἀρχὴ ἀδόκιμος καὶ τὸ πᾶν ἀβέβαιον, διὸ καὶ κατὰ διαφόρους καιροὺς οἱ φιλευσεβεῖς νόμοι τὰς κακοτρόπως παρὰ κανόνας τε καὶ ἔξω τῶν διωρισμένων τύπων γινόμενας διαθήκας ἀνατρέπουσιν ἀποτόμως καὶ ρηγνύουσι, καὶ ἀκυροῦσι διόλου καὶ ἀπορραπίζουσιν, ὅτι δὲ ἡ φαινομένη αὕτη διαθήκη τοῦ ποτὲ Πωγωνιανῆς Μαλαχίου, κατεγνωσμένη ἐστὶ καὶ ἀσύστατος διαμπάξι, ματαιία τε καὶ εἰς οὐδὲν λογιζομένη, δῆλόν ἐστι καὶ ἀναμφίβολον τοῖς νοῦν ἔχουσιν. Ἐπειδὴ οὐ γέγονε κατὰ τὴν [διευθέτησιν] τῶν ἱερῶν νόμων, καθὼς φαίνονται παρὰ ταῖς σεπταῖς νομοθεσίαις κείμενα τὰ περιστατικὰ κατ' εἶδος καὶ κατ' ὄνομα, ἐκεῖνα δι' ὧν κατασκευάζεται ἡ ἀληθῆς καὶ νόμιμος διαθήκη, ἐκείνη δὲ γεγонуῖα πάντως ὡς οὐδὲ γεγонуῖα λογίζεται· τὰ γὰρ συστατικὰ παντὸς τινὸς πράγματος εἰσαγόμενα μὲν συνεισάγουσι τὸ εἶδος, ἀναιρούμενα δὲ συναναιροῦσιν ἐκεῖνα ἀναμφιβόλως· οὐ γέγονε δὲ φημί κατὰ νόμους ἢ ψευδοσχεδιασθεῖσα ἐκείνη διαθήκη τοῦ Μαλαχίου, ὅτι οἱ θεοὶ νόμοι πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τοῦτο διαγορεύουσι μεθ' ὅσης ἀσφαλείας, ὅπως ὅταν ὁ δια-

τιθέμενος παραβλάβῃ τὸν γνήσιον καὶ καθολικὸν αὐτοῦ κληρονόμον, καὶ μὴ μνησθῇ ἐκείνου εἰς τὴν διαθήκην, καὶ μὴ γράψῃ περὶ ἐκείνου ὅπως λάβῃ τὸ κατὰ νόμους ἀνήκον αὐτῷ μερίδιον, ἄκυρος μὲν ἢ διαθήκη ὡς ἀσύστατος, καὶ παρέχουσιν ἄδειαν τῷ κληρονόμῳ διαρρηξάει τὴν τοιαύτην διαθήκην, καὶ ὡς ἀχρεῖαν ἀπορρίψαι· κληρονόμος οὖν καθολικῷ τρόπῳ καὶ δικαιοδοσίᾳ κρείττονι τῶν τελευτώντων ἀρχιερέων ὑπάρχει ἢ καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλη Ἐκκλησία ὡς κεφαλὴ καὶ κορωνίς, δέσποινα τε κυρίως καὶ πλουτοδότις, καὶ ἐν δαψιλεῖα χορηγὸς ἀπαξάπάντων πνευματικῶν καὶ σωματικῶν ἀγαθῶν πᾶσι τοῖς τροφίμοις αὐτοῖς, ὅσοι κατὰ διαφόρους βαθμοὺς καὶ τάξεις ὑποτελοῦσιν αὐτῇ καὶ ἐξ αὐτῆς περιθάλλονται, ἐξ ἧς καὶ οἱ τελευτήσαντες ἀρχιερεῖς ἔλαβον καὶ τὸν πνευματικὸν καὶ τὸν σωματικὸν πλοῦτον, τὴν ἀρχιερατικὴν ἀξίαν φημί καὶ τὰς ἐπαρχίας, ἐξ ὧν καὶ ἐδοξάσθησαν καὶ ἐπλουτίσθησαν· ἐκεῖνος γὰρ ὁ καλὸς Μαλαχίας πόθεν ἔλαβε τὸν πλοῦτον καὶ τὰ χρήματα ταῦτα, ἄπερ ὡς ιδιόκτητα διανέμει ἐνθεν κἀκείθεν; οὔτε ἀπὸ κληρονομίας τῶν γονέων αὐτοῦ δήποθεν ἐκτήσατο, οὔτε ἐξ ἰδίας ἐμπορίας συνῆξεν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἐκκλησιαστικῶν εἰσοδημάτων πεπλούτηκεν· εἶτα τὴν πλουτοδοτίδα καὶ εὐεργετίδα αὐτοῦ καὶ δέσποιναν ἀγνωμόνως ἀποστραφεῖς οὐδόλως ἐμνήσθη εἰς τὴν ψευδοδιαθήκην αὐτοῦ, ἀλλὰ ἀπόκληρον τὴν κυρίως κληρονόμον ἀπέδειξε· διὸ κατὰ τοὺς θείους νόμους οὐκ ἐστὶ διαθήκη, οὐκ ἐστὶ τὸ ἀπονεννημένον αὐτοῦ γράμμα καὶ ἀσύστατον, ἀλλὰ λῆρὸς τις μακρὸς καὶ ματαιολογία, σαθρὸν τὸ θεμέλιον ἐσχηκῶς· καὶ γὰρ οἱ θεοὶ νόμοι φησὶ διοριζόμενοι τὴν διαθήκην, διαθήκη ἐστὶ δικαία βούλησις, ὧν τις θέλει μετὰ θάνατον αὐτοῦ γενέσθαι, ὥστε δῆλόν ἐστιν ὅτι τὸ θεμέλιον τῆς διαθήκης ἢ δικαία βούλησις ὑπάρχει· ἄρα ὅπου ἢ βούλησις οὐκ ἐστὶ δικαία, οὔτε διαθήκη ἐστὶ· ποῦ γοῦν φαίνεται ἢ δικαία βούλησις τοῦ Μαλαχίου ἐν τῷ ψευδογράμματι ἐκείνῳ, ὅπου γε αὐτὸς ἀδικεῖ προφανῶς τὴν Μεγάλῃν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν κληρονόμον οὔσαν καθολικὴν, καὶ ποιεῖ ταύτην ἀπόκληρον μετὰ πολλῆς ἀπονοίας καὶ ἀχαριστίας ὁ δειλαῖος, καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς τάξεως καταφρονεῖ, ἥτις ἄνωθεν ἐπικρατεῖ καὶ ἀδιακόπως ἐνεργεῖται, ἥπερ καὶ ἡ κραταιὰ βασιλεία ἐπιθεβαιοῖ διὰ τοῦ βασιλικοῦ αὐτῆς μπερατίου· ἀλλ' οὐδὲ τῆς ἱερᾶς ἐπισκοπῆς ἐφρόντισεν αὐτὸς ὁ κύριος Μαλαχίας, οὔτε κἂν μικρὸν λεγᾶτον ἀφῆκεν αὐτῇ, ἐξ ὧν ἀπέλαυεν αὐτῶν ἐκείνης προσόδων, καὶ

ἐπλουτίσθη καὶ χρεώστης ὑπάρχει τῆς καταλλήλου ἀνταμοιβῆς, ἀλλ' ὡσανεὶ τε ἀλλότριος, ὅστις οὐδέποτε εἶδεν ἐκείνην, οὔτε ψυχροῦ ὕδατος ἐξ ἐκείνης ποτήριον ἔπιεν, οὕτως ἀπὸ τῆς αὐτοῦ μηνύμας εἰς βάθος σκότους ἀπέριψεν ἐκείνην. Τούτου χάριν γράφομεν καὶ ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἐκείνη μὲν ἡ φαινομένη καὶ φανταζομένη παρά τισι διαθήκη τοῦ ἀρχιεπισκόπου Πωγωνιανῆς Μαλαχίου ἄκυρος ὑπάρχη διόλου, καὶ ἀνίσχυρος, καὶ οὐδὲν λογιζομένη, ὡς παράλογος, καὶ ἀσύστατος, καὶ παρά τοῖς ἱεροῖς νόμοις διαβεβλημένη, καὶ ἐπίμωμος, καὶ ἐπίψογος, ἡ δὲ ἀρχιερωσύνη σου φροντίσης τῆς ὑποθέσεως ὡς μελεδωνὸς καὶ ἐπιστάτης διὰ προτροπῆς ἡμετέρας συνοδικῆς, ὅπως τὰ μὲν ἀρχιερατικὰ ἄμφια ἐκείνου τοῦ Μαλαχίου καὶ τὰ χρυσόβουλλα ἐγχειρισθῶσι τῷ νῦν ἀρχιεπισκόπῳ Πωγωνιανῆς ἐπὶ τῷ ἀποκομισθῆναι δι' αὐτοῦ εἰς τὴν ἀρχιεπισκοπὴν, τὰ δὲ ἄλλα χρήματα καὶ κτήματα ἐκείνου καὶ τὰ σεπέτια πέμψητε τὴν ταχίστην ἐνταῦθα πρὸς τὴν καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἐξ ἀποφάσεως, ἐπὶ τῷ διοικηθῆναι ἐκκλησιαστικῶς κατὰ τὴν τάξιν τῆς Ἐκκλησίας· ὅσοι δὲ ἂν φανῶσιν ἐνάντιοι τῇ ἐκκλησιαστικῇ ταύτῃ ἀποφάσει ἀφωρισμένοι εἴησαν (κτλ. ὡς συνήθως).

ΣΗΜ. Γεδεών. Πιθανῶς τῷ 1700 ἢ 1701 ἐξεδόθη, καθ' ἣν κείται τάξιν ἐν τῷ κώδικι τοῦ Κρι- τίου ἢ ἐπιστολῇ αὐτῇ, ἐξ οὗ καὶ μετεγράφη.

ΑΔΗΛΟΥ ΠΑΤΡΙΑΡΧΟΥ¹

Μοναστηριακῶν ἡ περιουσία ἀνήκει εἰς τὰ μοναστήρια, καὶ δὲν τοὺς κληρονομοῦσιν οἱ συγγενεῖς των.

Οἱ θεῖοι καὶ οἱ ἱεροὶ κανόνες τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, ὅσους οἱ πνευματέμφοροι πατέρες ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐνηχοῦμενοι Πνεύματος κα- νονικῶς διετάξαντο καὶ ἐθέσπισαν καὶ μάλιστα διὰ ὑποθέσεις ἐκκλη- σιαστικὰς καὶ κυβερνήσεις ἱερῶν σκηνωμάτων καὶ σεπτῶν μοναστηρίων,

¹ Μ. Ι. Γεδεών αὐτόθι σελ. 180.

ἐν οἷς ἀκαταπαύστως ὑμνεῖται καὶ δοξάζεται ὁ Θεός, ἀναγκαιῶς ὑπὸ τῶν εὐσεβῶν καὶ ὀρθοδόξων χριστιανῶν πρέπει νὰ φυλλάττωνται ἀπα- ρασάλευτοι καὶ ἀμετακίνητοι εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα· διὰ τοῦτο καὶ ὅσοι φυλάττουσιν ἀκριβῶς τὰ κανονικὰ παραγγέλματα, καὶ μένουσιν ἔσω τῶν ὄρων τῆς εὐσεβείας, ἐκείνοι ἔχουσιν ἔπαινον καὶ μισθὸν παρὰ Θεοῦ, καὶ ὅστις ἤθελε τολμήσει νὰ ἀθετήσῃ καὶ νὰ ἀνατρέψῃ τι τού- των, ὁ τοιοῦτος ὡς ἀντίθεος καὶ ἀντίχριστος ὑποπίπτει τῇ ἐκκλησια- στικῇ παιδείᾳ, καὶ ταῖς ἀραῖς τῶν πατέρων ὑπεύθυνος γίνεται. Ἐπειδὴ λοιπὸν καὶ τανῦν ὡς ἔγνωμεν, καὶ ἐπληροφορήθημεν ἀπὸ ἀναφορᾶς τῶν ἐν διαφοροῖς μοναστηρίοις καὶ σεπτοῖς οἴκοις πατέρων καὶ μοναχῶν, μία νεοφανῆς ἀδικία καὶ παρανομία ἀνήκουστος ἄρχισε νὰ ἐνεργῆται ἀναιδῶς ὑπὸ τινων χριστιανῶν μὲν κατὰ τὸ ὄνομα, τὰ δὲ ἔργα των πάσης δυσεβείας πλήρη, ἐπειδὴ καὶ ἂν ἤθελε συνέβῃ νὰ ἀποθάνῃ κα- νένας μοναστηριακὸς καλόγηρος καὶ μοναχός, ὅπου ἐπροσηλώθη καὶ ἔβανε τὴν μετάνοιάν του εἰς κανένα ἱερὸν μοναστήριον μετὰ τὸν θά- νατόν του σηκώνονται οἱ συγγενεῖς του καὶ ζητοῦσι κληρονομίαν ἀπὸ τὴν περιουσίαν τοῦ ἀποθανόντος καλογήρου, καὶ κατατρέχουσιν ἐξω- τερικῶς τὰ ἱερὰ μοναστήρια καὶ τοὺς ἐνασκουμένους ἐν αὐτοῖς πατέ- ρας, καὶ προξενοῦσιν εἰς αὐτοὺς ζημίαν καὶ βλάβην καὶ ἐνόχλησιν οὐ μετρίαν, τὸ ὅποῖον τόλμημα καὶ ἐπιχείρημά τους, ὅτι εἶνε παρανομώ- τατον καὶ ἀσεβέστατον φαίνεται σαφέστατα ἀπὸ τοὺς ἱεροὺς κανόνας τῆς ἀγίας τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίας, καὶ μάλιστα ἀπὸ τὸν ἕκτον κανόνα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀγίας συνόδου, ὁ ὁποῖος λέγει ρητῶς, ὅτι οἱ μοναχοὶ οὐδὲν ἴδιον ὀφείλουσιν ἔχειν, πάντα δὲ τὰ αὐτῶν προσκλη- ροῦνται τῷ μοναστηρίῳ· ὅπου θὲ νὰ εἰπῆ, οἱ καλόγηροι δὲν ἔχουσιν κανένα ἰδικόν τους πρᾶγμα διότι αὐτοὶ λογίζονται ἀποθαμένοι εἰς τὴν παροῦσαν ζωὴν, καὶ καθὼς οἱ νεκροὶ δὲν ἔχουσι τι ἴδιον, ἔτζη καὶ οἱ μοναχοί, εἴ τι δὲ καὶ ἂν εἶχον, ἢ καὶ ἀπόκτησαν μετὰ τὸ μονᾶσαι, ἐκεῖνα πάντα τῷ μοναστηρίῳ ἐγγίζουσι καὶ ὄχι εἰς τοὺς συγγενεῖς τους, διὰ τοῦτο καὶ παρακάτω λέγει ὁ κανὼν, ὅτι μετὰ τὸ μονᾶσαι τῶν προσόντων αὐτοῖς ἀπάντων τὸ μοναστήριον ἔχει τὴν κυριότητα, καὶ οὐδὲν περὶ τῶν οἰκείων φροντίζειν ἢ διατάσσεσθαι τούτοις παρακεχώ- ρηται· ἢ γουν ἀφόντας μονάσουν οἱ καλόγηροι εἰς ἓν μοναστήριον καὶ βάλουν τὴν μετάνοιάν τους, δὲν ἐξουσιάζουσι πλέον τὰ ὑπάρχοντά τους, ἀλλ' οὐδὲ εἰς τὸν θάνατόν τους ἔχουσιν ἄδειαν νὰ κάμουν δια-

SISMANOGLIO MEGARO

θήκην, καὶ νὰ τὰ διαμοιράζουσι, ἢ εἰς συγγενεῖς, ἢ εἰς ἄλλον τινά. Ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνα πλέον γίνονται ἴδια τοῦ μοναστηρίου, καὶ ὄχι ἑδικά τους. Τοιαύτης λοιπὸν οὔσης τῆς ἀποφάσεως τῶν θείων κανόνων, ὡς εἴπομεν, καὶ φυλαττομένης ἄνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς μέχρι τοῦδε ἀμετακινήτου τὸ σύνολον, καὶ τῇ μακρᾷ συνηθείᾳ βεβαιωθείσης, δὲν ἤξεύρομεν τίνι τρόπῳ ἐπιχειροῦσι τώρα τινὲς χριστιανοὶ νὰ ζητοῦσι κληρονομίαν ἀπὸ τοὺς θνήσκοντας μοναστηριακοὺς καλογήρους ἐπὶ προφάσει συγγενείας, καὶ νὰ ἀντιφέρωνται τοῖς θείοις κανόσι καὶ τῇ μακρᾷ καὶ ἀνέκαθεν συνηθείᾳ, καὶ τολμῶσιν ἓνα παρανομώτατον ἐπιχείρημα, ὅπου ἐξ αἰῶνος δὲν ἠκούσθη ποτέ, χωρὶς νὰ ἔχωσι κανένα δίκαιον, ἐπειδὴ καὶ ἐκεῖνα ὅπου ἀποκτῶσιν οἱ μοναστηριακοὶ καλόγηροι εἶναι ἐλεημοσύναι τῶν χριστιανῶν καὶ ἀφιερῶματα, τὰ ὅποια ἐπ' ὀνόματι τοῦ μοναστηρίου συνάγουσι καὶ τοῦ μοναστηρίου λογίζονται ἴδια. Ποῖος λοιπὸν νοῦν ἔχων, καὶ φόβον Θεοῦ χριστιανός, τολμᾷ νὰ ζητᾷ, καὶ νὰ ἀρπάζῃ τὰ ἀφιερῶματα τῶν ἱερῶν οἰκῶν καὶ νὰ γίνηται ἱερόσυλος, καὶ κλέπτῃς, καὶ ἄρπαξ ἱερῶν καὶ ἀφιερωμάτων. Ὅθεν εἰς ἀναίρεσιν τῶν τοιούτων ἀτοπημάτων συνδιασκεψάμενοι κοινῶς, γνώμη τε καὶ εἰδήσει τοῦ μακαριωτάτου καὶ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων, γράφοντες, ἀποφαινόμεθα, ἵνα τὸ ἀπὸ τοῦδε ὅστις, χριστιανὸς ὢν, ἤθελε τολμήσει νὰ ζητᾷ ἀπὸ περιουσίαν μοναστηριακοῦ καλογήρου, βαλόντος τὴν μετάνοιαν αὐτοῦ εἰς κανένα ἱερὸν καὶ σεβάσιμον μοναστήριον, εἴτε τοῦ παναγίου καὶ ζωοδόχου Τάφου, εἴτε τοῦ Ἁγίου Ὁρους, ἢ καὶ πάντων τῶν ἀπανταχοῦ εὑρισκομένων, καὶ μετὰ θάνατον ἐκεῖνου, ὡς συγγενῆς δῆθεν καὶ κληρονόμος, καὶ ἐπιχειριζόμενος τρόποις ἄλλοτρίοις ἤθελε κατατρέξει κανένα ἱερὸν μοναστήριον καὶ τοὺς ἐν αὐτοῖς προϊσταμένους καὶ ἐνασκουμένους πατέρας, καὶ ζημίαν τινὰ καὶ βλάβην προξενήσῃ εἰς αὐτὰ οἰωδῆτινι τρόπῳ καὶ ἐνόχλησιν οἰανοῦν, καὶ ὅσοι δὲ συνεργοῦσι καὶ συμβοηθοῦσι τοῖς τοιούτοις καὶ τοὺς διεγείρουσι σατανικῶς εἰς τὸ νὰ ἐπιχειρίζωνται τοιαῦτα, ὡς ἀγγεῖα καὶ ὄργανα τοῦ σατανᾶ, ὁ τοιοῦτος ὡς ἀπεναντίας τοῖς ἱεροῖς κανόσι καὶ νόμοις φερόμενος, καὶ ὡς ἱερόσυλος καὶ ὡς κλέπτῃς καὶ ἄρπαξ τῶν θείων ἀφιερωμάτων, ὅποιας ἂν εἴῃ τάξεως καὶ ὁποῖου βαθμοῦ, ἀφωρισμένος εἴη (ἔπονται αἱ συνήθειαι ἀραί).

ΣΗΜ. Γεδεών. Μετεγγραφή ἀπὸ τοῦ Κώδικος τοῦ Κριτίου σελ. 137-139.

ΝΕΟΦΥΤΟΥ ΤΟΥ ΑΠΟ ΜΑΡΩΝΕΙΑΣ

Ἴσον ἀπαράλλακτον τοῦ ἐκδοθέντος πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος περὶ τῆς κατ' ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν διατηρήσεως τῆς προγεγονυίας διαθήκης τοῦ μακαρίτου Δέρκων κυροῦ Ἀνανίου καὶ διορθώσεως τῶν ἀναφανέντων μετὰ ταῦτα χρεῶν ἐκεῖνου.

Νεόφυτος ἐλέφ Θεοῦ ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως Νέας Ρώμης καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.

Διὰ τοῦ παρόντος ἡμετέρου πατριαρχικοῦ καὶ συνοδικοῦ γράμματος γίνεται δῆλον, ὅτι ἐνεφανίσθη καὶ ἤδη ἐνώπιον ἡμῶν συνοδικῶς ἢ ἐνυπόγραφος, ἐνσφράγιστός τε καὶ ἐμμάρτυρος διαθήκη τοῦ μακαρίτου συναδέλφου ἡμῶν Δέρκων κυροῦ Ἀνανίου, ἦν τινα ὑπὸ ἐπιτρόποις ἐποιήσατο πρὸ τοῦ ἀπελθεῖν εἰς Θεραπεῖα, ἔτι δ' ἐνταῦθα τὰς διατριβὰς ποιούμενος, κατ' ἀρχὰς τῆς ἀσθενείας αὐτοῦ σώας ἔχων τὰς φρένας καὶ ὑγιᾶ τὸν λογισμὸν, ἐν ἧ φανερῶν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος τὴν τε χρηματικὴν αὐτοῦ περιουσίαν, καὶ τὴν εἰς ἱερὰ ἄμφια, καὶ τὴν εἰς ὀσπητιακὴν αὐτοῦ ἀποσκευὴν, τὴν μὲν χρηματικὴν συμποσομένην εἰς ποσότητα γρ. ὀκτῶ χιλιάδων καὶ πεντακοσίων δι' αὐλικῶν ὁμολογιῶν, τὴν δὲ εἰς ἱερὰ ἄμφια καὶ ὀσπητιακὴν ἀποσκευὴν διατιμωμένην ἐπὶ τρισὶ χιλιάσι καὶ ἑκατὸν γροσίοις, συμποσομένην σύμπασαν τὴν τε χρηματικὴν αὐτοῦ περιουσίαν καὶ τὴν εἰς ἱερὰ ἄμφια καὶ ὀσπητιακὴν ἀποσκευὴν εἰς γρόσια ἑνδεκα χιλιάδας καὶ ἑξακόσια. Ταῦτα οὖν δηλοποιῶν ὁ μὲν μακαρίτης ἐκεῖνος ἐν τῇ ρηθείᾳ διαθήκῃ αὐτοῦ, ἐπομένως διατιθέμενος διορίζει καὶ ἐπαφήσιν εἰς μὲν τὸ κοινὸν τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλῃς Ἐκκλησίας γρόσια χίλια, τῇ δὲ ἡμῶν πανμετριότητι γρόσια πεντακόσια, εἰς δὲ τὸ παγκάριον τοῦ καθ' ἡμᾶς πανσέπτου πατριαρχικοῦ ναοῦ γρόσια ἑκατόν, εἰς δὲ τὸ παγκάριον τῆς ἐν Θεραπείᾳ ἐκκλησίας τοῦ ἁγίου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου γρόσια ἑκατόν, εἰς δὲ τὸν πανάγιον Τάφον γρόσια διακόσια, εἰς τὸ μοναστήριον

τοῦ Σινᾶ γρόσια πενήκοντα, καὶ εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Μεγάλου Σπηλαιίου κατὰ τὴν Πελοπόννησον γρόσια πενήκοντα, ταῦτα πάντα καλῶς διαταξάμενος ἐπαφίησιν ἕνεκα ψυχικοῦ αὐτοῦ μνημοσύνου· τῷ δὲ αὐταδέλφῳ αὐτοῦ κύρ Εὐσταθίῳ καὶ τῇ νύμφῃ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν γρόσια τέσσαρας χιλιάδας λόγῳ κληρονομίας καταλείπει· ἔτι δὲ καὶ τῇ ἀποδημοῦσῃ ἀδελφῇ αὐτοῦ Ἀσίμῳ καὶ τοῖς δυοῖς τέκνοις αὐτῆς γρόσια χίλια, τῷ δὲ πρωτοσυγκέλλῳ αὐτοῦ Ἰωσήφ γρόσια χίλια ὀκτακόσια χρεωστούμενα αὐτῷ ἀπὸ δανείων· τοῖς ἀνθρώποις αὐτοῦ ἕνεκεν μισθοῦ τῆς δουλεύσεως αὐτῶν γρόσια χίλια· τοῖς ἰατροῖς καὶ εἰς ἰατρικὰ αὐτοῦ γρόσια τριακόσια· ἔτι δὲ καὶ χίλια πεντακόσια γρόσια εἰς χρονικὰ αὐτοῦ μνημόσυνα. Ταῦτα μὲν οὖν διορίζων ἀνεφάνη ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἐν τῇ ρηθείῃσῃ διαθήκῃ αὐτοῦ ρητῶς περιεχούσῃ ποσοτικῶς τε καὶ ὀνομαστικῶς τὰ ἀνωτέρω ἀπαριθμηθέντα· ἀλλ' ἤδη μετὰ τὴν πρὸς Κύριον ἐκδημίαν αὐτοῦ ἀπεδείχθη ἐπὶ συνόδου ἐνώπιον τῆς ἡμῶν μετριότητος δι' ἀποδείξεων ἔτι χρέος τοῦ μακαρίτου ἐκείνου συμποσούμενον εἰς γρόσια ἕξ χιλιάδας καὶ τριακόσια πενήκοντα ἐν καὶ ἡμισυ, μηδὲν περιεχόμενον ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ μακαρίτου ἐκείνου· δηλονότι χίλια γρόσια μετὰ τὰ τῶν μελάχιδων κατὰ τὸν προγεγενημένον κοινῇ γνώμῃ καὶ συνοδικῇ διασκέψει διορισμόν, δύο χιλιάδας καὶ ἑκατὸν πενήκοντα γρόσια εὐρεθέντα χρεωστούμενα μηνιαῖα διάφορα τῆς ἀγιωτάτης μητροπόλεως Δέρκων· χίλια γρόσια τὰ εἰς ἀποπλήρωσιν τοῦ οὐπερ συνήγαγεν ὁ μακαρίτης εἰσοδήματος τοῦ τρέχοντος ἔτους ἕξ ἀκόσια ὀκτῶ γρόσια· διακόσια εἰκοσιτρία γρόσια χρεωστούμενα πρὸς ἰατροὺς καὶ εἰς ἰατρικὰ, πλείω ἀποδειχθέντα τῶν ὧν διώρισεν ὁ μακαρίτης ἐκεῖνος ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ, ὡς εἴρηται, τριακοσίων γροσίων· τετρακόσια εἰκοσιοκτῶ γρόσια ὀφειλόμενα καὶ ταῦτα διὰ ρέσμι τῆς περιουσίας τοῦ μακαρίτου ἐκείνου καὶ εἰς ἕξ ὄδα δύο κασῆμ χοτζετλαρῆ· τριακόσια εἰκοσιοκτῶ γρόσια τὰ εἰς ἕξ ὄδα τῆς κηδείας καὶ κηροδοσίας τοῦ ἐνταφιασμοῦ αὐτοῦ· καὶ ἑπτακόσια ἕξ ἑκοντα τέσσαρα γρόσια εἰς ἄλλα διάφορα ἕξ ὄδα κατὰ τὸ ἐμφανισθὲν κατάστιχον. Τοσοῦτον μὲν οὖν χρέος ἀπεδείχθη ἐπὶ συνόδου, μηδὲν ἐν τῇ ρηθείσῃ διαθήκῃ περιεχόμενον, ὅπερ καὶ ἐμποδῶν προσίστατο ἡμῖν πρὸς πρᾶξιν καὶ ἐνέργειαν τῶν ἐν τῇ ἐκείνῃ τῇ διαθήκῃ διοριζομένων, οὐδέ γε ἄλλη ἦν περιουσία ἐκείνου, ἵνα καὶ ἐξ ἐκείνης ἀποπληρωθῇ καὶ τὸ ἀποδειχθὲν ἤδη τοῦτο χρέος. Διὰ ταῦτα οὖν ταῖς γνώμαις ταλαντευόμε-

νοι καὶ μήτε τὴν διαθήκην τοῦ μακαρίτου ἐκείνου ἄκυρον παριδεῖν, μήτε τῶν δικαίων τούτων παραμελῆσαι ἀνεχόμενοι, τελευταῖον γνώμη κοινῇ καὶ συνοδικῇ διαγνώσει, τῇ συναινέσει ἅμα καὶ τῶν συμπαρόντων κληρονόμων τοῦ μακαρίτου ἐκείνου, καὶ τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ διοριζομένων ἐπιτρόπων, ἔγνωμεν τὴν μέσσην ταμεῖν καὶ ἐκ τῆς διαθήκης τὰ μὲν ὅλως ἀφελεῖν, τὰ δὲ περιελεῖν καὶ ἐλαττώσαι, οὐχ ὡς ἀκυροῦντές τε ἐκείνην, ἀλλ' ἵνα ἀπολειφθῇ ἀνάλογός τις ποσότης εἰς ἀποπλήρωσιν τῶν ἀποδεδειγμένων τούτων νεοφανῶν χρεῶν τοῦ μακαρίτου ἐκείνου· καὶ δὴ, κατὰ κοινὴν γνώμην, γράφοντες ἀποφαινόμεθα συνοδικῶς μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων ἀρχιερέων καὶ ὑπερτίμων τῶν ἐν ἀγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἵνα ἐκ τῆς εἰρημένης διαθήκης τοῦ μακαρίτου συναδέλφου ἡμῶν Δέρκων κυροῦ Ἀνανίου, τὰ μὲν τῶν τεσσάρων χιλιάδων γρόσια, τὰ διοριζόμενα λόγῳ κληρονομίας τῷ ρηθέντι αὐταδέλφῳ αὐτοῦ κύρ Εὐσταθίῳ καὶ τῇ νύμφῃ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῶν, παντελῶς ἀφαιρεθῶσι καὶ μηδὲν παραλάβωσιν ἐκεῖνοι λόγῳ κληρονομίας· τὰ δὲ διοριζόμενα τῇ ἀδελφῇ αὐτοῦ Ἀσίμῳ καὶ τοῖς τέκνοις αὐτῆς χίλια γρόσια ἔγνωμεν, ἅτε μὴ συμπαρούσῃ ἐν τῇ διανομῇ ταύτῃ, μὴ ὅλως ἀφελεῖν, ἀλλὰ περιελεῖν τὰ ἡμίση, πεντακόσια γρόσια, καὶ μένοντα τὰ λοιπὰ πεντακόσια γρόσια καὶ φυλλατόμενα ἀσφαλῶς ἐγχειρισθῆναι ἢ τῇ ἰδίᾳ ἐλθούσῃ ἐνταῦθα, ἢ τῷ διορισθέντι παρ' αὐτῆς ἐπιτρόπῳ καὶ βεκίλῃ· ὁμοίως δὲ καὶ ἐκ τῶν χιλίων πεντακοσίων γροσίων τῶν διοριζομένων εἰς τὰ χρονικὰ αὐτοῦ μνημόσυνα, ὅπως ἀφαιρεθῶσι τὰ ἡμίση ἑπτακόσια πενήκοντα γρόσια, μείνωσι δὲ μόνον τὰ λοιπὰ ἑπτακόσια πενήκοντα εἰς ἐκτέλεσιν ἐκείνων· ἐκ δὲ τῶν διοριζομένων εἰς ἄλλα μέρη, ἐκ μὲν τῶν χιλίων γροσίων τῶν εἰς τὸ κοινὸν ἀφαιρεθῶσι τὰ διακόσια πενήκοντα γρόσια, τῇ συναινέσει καὶ τῶν τιμιωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ τῆς καθ' ἡμᾶς τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας καὶ δοθῶσιν εἰς τὸ κοινὸν μόνον τὰ ἑπτακόσια πενήκοντα γρόσια· ἐκ δὲ τῶν πεντακοσίων γροσίων τῶν τῇ ἡμῶν μετριότητι ἐπαφιεμένων ἀφαιρεθῶσι τὰ διακόσια γρόσια καὶ λάβωμεν μόνον τὰ τριακόσια· ἐκ δὲ τῶν πεντακοσίων γροσίων τῶν διοριζομένων εἰς τὰ μοναστήρια τοῦ Ἁγίου Τάφου, τοῦ Σιναιίου ὄρους, καὶ τοῦ κατὰ τὴν Πελοπόννησον Μεγάλου Σπηλαιίου, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰ παγκάρια, ἀφαιρεθῶσι μὲν ἐξ αὐτῶν τὰ διακόσια γρόσια, διανεμηθῶσι δὲ εἰς αὐτὰ μόνον τὰ τριακόσια· ἐκ δὲ τῶν χι-

λίων γροσίων τῶν διοριζομένων λόγῳ μισθοῦ τοῖς ἀνθρώποις τοῦ μακαρίτου ἐκείνου, ἀφαιρεθῶσι τὰ ἡμίση, πεντακόσια γρόσια, καὶ διανεμηθῶσιν αὐτοῖς μόνον τὰ πεντακόσια· καὶ οὕτως ἐπειδὴν ἀποπληρωθῆ ἅπαν τὸ χρέος τοῦ μακαρίτου ἐκείνου, τό τε ἐν τῇ διαθήκῃ καὶ τὸ ἐκτὸς τῆς διαθήκης, ἐξαιρουμένων τῶν ἑκατὸν πενήκοντα γροσίων τῶν χαρισθέντων ἐκ τῆς ποσότητος τῶν χρεωστουμένων μηνιαίων διαφορῶν τῆς ἐπαρχίας Δέρκων, καὶ ἀποδοθῆ τοῦτο, τὰ καταλειπόμενα τεσσαράκοντα ὀκτῶ καὶ ἡμισυ γρόσια συνεξοδευθῶσιν εἰς τὰ ψυχικὰ χρονικὰ μνημόσυνα τοῦ μακαρίτου ἐκείνου, διὰ χειρὸς τῶν ἐν τῇ διαθήκῃ αὐτοῦ διοριζομένων ἐπιτρόπων καὶ βασίδων. Ταῦτα οὖν ἀπεφάνθη συνοδικῶς, **οὐχὶ ἕνα ἀκυρώσωμεν τὴν διαθήκην, ἀλλ' ἕνα μάλιστα χαριζόμενοι τῇ μνήμῃ τοῦ ἀδελφοῦ μὴ παρίδωμεν ἐκεῖνον κατὰ χρεων**· ὅπου γε ἡ τοῦ δικαίου ἀπαίτησις ἐκεῖ παρορατέα καὶ τὰ λεγόμενα καὶ τὰ λόγῳ κληρονομίας κατὰ πάντα δικαίου λόγον. Ἐπὶ τούτοις γοῦν ἅπασιν ἐγένετο καὶ τὸ παρὸν ἡμέτερον πατριαρχικὸν καὶ συνοδικὸν ἀποδεικτικὸν γράμμα καὶ ἐδόθη τοῖς ἐν τῇ διαθήκῃ τοῦ μακαρίτου διοριζομένοις ἐπιτρόποις καὶ τοῖς ἐνταῦθα ἐν τῇ βασιλευούσῃ κληρονόμοις αὐτοῦ εἰς διηνεκῆ ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

Ἐν ἔτει σωτηριῶ αψγα'. Ἐν μηνὶ Μαίῳ Ἰνδικτιῶνος Θ'.

† ὁ Καισαρείας Γρηγόριος. — † ὁ Ἐφέσου Σαμουὴλ. — † ὁ Ἡρακλείας Μεθόδιος. — † ὁ Κυζίκου Ἀγάπιος. — † ὁ Νικομηδείας Μελέτιος. — † ὁ Χαλκηδόνος Ἱερεμίας. — † ὁ Τορονόβου Καλλίνικος. — † ὁ Προύσης Ἀνθιμος. — † ὁ Λαρίσσης Μελέτιος. — † ὁ Ξάνθης Ναθαναὴλ.

ΣΗΜ. Γεδεών. Ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 7 πατριαρχικοῦ κώδικος.

Βεζυρικὴ ἐγκύκλιος τῆς 23 Σεβὰλ 1291 (20 νοεμβρίου 1874) (1).

Ἐπειδὴ τὸ Ρωμαϊκὸν Πατριαρχεῖον ἀνήγγειλε διὰ τακριρίου, ὅτι εἰς τινὰ μέρη τὰ ἱερά δικαστήρια ἐπεμβαίνουσι παρὰ τὸ νιζάμιον εἰς ὑποθέσεις θρησκευτικὰς, οἷον διαθήκας, προικοσύμφωνα καὶ συνοικέσια, καὶ ἐξητήσατο τὴν ἔκδοσιν ἐγκυκλίου γράμματος ἀπαγορεύοντος τὰς τοιαύτας ἀνοικείους ἐπεμβάσεις, καὶ ἐπειδὴ, ὅσον μὲν ἀφορᾷ τὰς καθαρῶς προικῶας καὶ συζυγικὰς διαφορὰς, εἰς ταύτας δὲν πρέπει νὰ ἐπεμβαίνῃ ἄλλος τις καθόσον ἡ διαίτησις αὐτῶν ἀνήκει ἀνέκαθεν εἰς τοὺς πνευματικοὺς ἀρχηγούς, ὅσον δ' ἀφορᾷ τὰς διαθήκας, καθωρίσθησαν ἐν τῇ ὑπὸ ἡμερομηνίαν 7 Σεφὲρ τοῦ 78 ἔτους περὶ τῶν χριστιανικῶν διαθηκῶν ἐκδοθεῖση ἐγκυκλίῳ οἱ ὅροι, καθ' οὓς αὐταὶ θέλουσι θεωρεῖσθαι ἔγκυροι ἢ ὄχι, καὶ κατὰ συνέπειαν δέον, ὅπως καὶ ὡς πρὸς τὸ ἀντικείμενον τοῦτο διατηρῶνται οἱ ὅροι οὗτοι, καὶ ἐπειδὴ τόσον ὡς πρὸς τὰ ἀντικείμενα ταῦτα, ὅσον καὶ διότι τὸ εἰρημένον οὐσοῦλι ἐγένετο ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ μὴ ἀπαντῶσι δυσκολίας οἱ χριστιανοὶ ὡς πρὸς τὰς θρησκευτικὰς ὑποθέσεις των, θὰ συνεπαγάγῃ εὐθύνην μίαν κακὴν χρῆσιν αὐτοῦ, ἥτοι ἤθελε παραβλάπτει τὰ καθεστῶτα νιζάμια, διὰ ταῦτα γράφοντες διὰ τῆς παρουσίας ἀξιουμένων τὴν ὑμετέραν ἐξοχότητα, ὅπως δώσῃ τὰς δεούσας διαταγὰς, οἷς δεῖ, ὥστε νὰ μὴ συμβαίνωσι τὸν τεῦθεν τοιαῦτα καταχρήσεις.

(1) Μ. Καραβοκυροῦ «Κώδιξ» σελ. 155.

Ἐναφορὰ τῶν μοναχῶν μεγίστης Λαύρας Ἐθῶν πρὸς τὸν Κυβερνήτην ἐν ἔτει 1830 πρὸς προστασίαν τῶν ἐν Ἐλλάδι μετοχιῶν. (Ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν).

Θεοσοφώτατε Κυβερνήτα καὶ εὐσπλαχνικότατε Κύριε!

Τὴν ὑμετέραν μεγαλοφυστάτην ἐξοχότητα ταπεινῶς προσκυνοῦμεν ἐκ βαθέων ψυχῆς ἐν αὐτῇ εὐχόμενοι.

Ποία ὑπῆρχεν ἡ κατάστασις τῶν τοῦ Ἐθῶν μοναστηρίων τόσον πρὸ ταύτης τῆς ἐποχῆς, ὅσον καὶ ἐπ' αὐτῆς μέχρι τοῦ νῦν ἐν τοῖς χρόνοις τῆς ἐλευθερίας τρέχουσα, νομίζομεν μὴ εἶναι ἀδήλους εἰς τὴν σεβαστὴν αὐτῆς ἐξοχότητα· ὅμως μὲν τοι σημειοῦμεν ἐν συντόμῳ μικρὸν πρὸς εὐδηλοτέραν κατάληψιν τῆς παρουσίας αὐτῶν ἀθλιότητος· πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως ἐκ τῶν ἀνέκαθεν χρόνων τῶν αἰοιδίμων ἔτι καὶ ὀρθοδόξων Βασιλέων, ὁ πόρος αὐτῶν ἦν ἐκ διαφόρων μετοχιῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ δικαίων, ἅπερ πάντα κατὰ καιροὺς ἀνέθεντο οἱ ὀρθόδοξοι καὶ αἰοιδίμοι χριστιανοὶ Βασιλεῖς, προικίζοντες αὐτὰ διὰ τῶν ῥηθέντων πρὸς κυβέρνησιν καὶ στερέωσιν ἀναγκαίων, καὶ δι' ἄλλων παντοίων ἀφιερωμάτων τε καὶ ἱερῶν ἀναθημάτων· κατὰ διαδοχὴν τόσον οἱ προγενέστεροι αὐτῶν, ὅσον καὶ οἱ μεταγενέστεροι ἐπίσης ἐπικυροῦντες ἀσφαλῶς δι' ἰδίων χρυσοβούλλων, ἵνα εἰσχεῖ διαφυλάττωνται ἀναφαίρετα ἀπὸ τῆς δεσποτείας αὐτῶν τῶν μοναστηρίων, καὶ οὕτω κατὰ τὴν ὄντως βασιλικὴν αὐτῶν πρόνοιαν μέχρι ταύτης τῆς ἐποχῆς τὰ πλεῖστα διετηρήθησαν ἐλέω Θεοῦ ἀδιάσειστα καὶ ἀναπόσπαστα εἰς πᾶσαν περιστατικὴν ἀλλοίωσιν τῶν καιρῶν. Εἰς ταύτην ὅμως τὴν ἐποχὴν, οἷς οἶδεν ὁ Θεὸς κρίμασι, συρρέυσασαι πανταχόθεν περιστάσεις φοβεραὶ καὶ κακουχίαι ἀλλεπάλληλοι ἐξωθέν τε καὶ ἔσωθεν, ἐξωθεν μὲν ἀπεστέρησαν ἡμᾶς πάντων τῶν ἀνωτέρω ῥηθέντων δικαίων καὶ τόπων, ἐξ ὧν ἐπορίζόμεθα τὰ πρὸς διατήρησιν, τόσον τῶν μοναστηρίων, ὅσον καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς κατοικούντων ἀναγκαῖα, ἔσωθεν δὲ εἰς τοσοῦτον ἐξέθλιψαν ἡμᾶς δι' ἀσχολάστων καὶ ἀφρεύκτων δοσιμάτων καὶ ἐτέρων ἐξόδων, ὥστε ἐσχάτη ἐπισχεθέντες ἀμηχανία, μάλιστα οἱ ἐν τῇ εὐαγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου κατοικοῦντες,

τῶν ὁποίων ἡ θλίψις καὶ ἡ στενοχωρία ἐπικατέστη ἔτι πλέον κατὰ τὸν λόγον τῶν κεφαλιακῶν δοσιμάτων τῶν ἐν αὐτῇ καὶ τῶν περὶ αὐτὴν οἰκούντων καὶ ἐνασκουμένων πατέρων, ἔγνωμεν προσδραμεῖν εἰς τὴν φιλάνθρωπον πρόνοιαν τῆς Θεοφρουροῦ τοῦ αὐτῆς ἐξοχότητος, οὐχ ὡς ζητήσοντες παρ' αὐτῆς ὀχληρῶς ἔλεος χρηματικόν, ἀλλ' ἵνα παρακαλέσωμεν, ἐὰν ἔτι ἡ κυριότης τῶν παρὰ τῶν αἰοιδίμων Βασιλέων δοθέντων τῇ ἱερᾷ ἡμῶν Μονῇ Χρυσοβούλλων ἰσχύη, καὶ οὐ κατήρηται ἐκ τῶν σεβασμίων μὲν, ἀγνώστων δὲ παρ' ἡμῖν θεσπιμάτων τῆς σεβαστῆς Διοικήσεως τῆς Ἑλλάδος, καὶ δυνάμεθα παραλαβεῖν ὡς οἰκεῖα τὰ τε κατὰ τόπον μετόχια καὶ ἐκκλησίας καὶ τὰ δίκαια, τῶν ὁποίων ὡς κυρίους ἡμᾶς ἀποφαίνονται τὰ τε ρηθέντα χρυσοβούλλα τῶν Βασιλέων καὶ τὰ κατὰ καιροὺς πατριαρχικὰ συγγίλια· παρακαλοῦμεν ἱκετεύοντες θερμῶς τῇ αὐτῆς ἐξοχότητι, ἵνα διὰ τινος σεβαστῆς αὐτῆς διαταγῆς διορίσῃ τοὺς φέροντας τὸ παρὸν ἡμῶν σεβασμίους πατέρας καὶ κατὰ πνεῦμα ἡμῶν ἀδελφούς, τὸν τε προηγούμενον Ναθαναήλ, τὸν Ἐκκλησιάρχην Παρθένιον, καὶ Χατζῆ Παρθένιον, πληρεξουσίους ἐπιτρόπους ἐκ μέρους τῆς εὐαγοῦς ἡμῶν Μονῆς, ἐπὶ πᾶσι τοῖς μετοχίοις καὶ δικαίοις καὶ Ἐκκλησίαις, τοῖς κατὰ τόπους ἐκεῖσε εὐρισκομένοις· ὥστε πορισάμενοι ἐξ αὐτῶν τὴν θεραπείαν τῶν χαλεπῶν ἡμῶν θλίψεων καὶ τῶν ἀνυποίστων συμφορῶν, ἡμεῖς μὲν ἀποσεισάμενοι τὸν βαρὺν ζυγὸν τῶν πολυμερίμων περισπασμῶν, ἡσυχάζομεν ἀμερίμως, ὡς ἀπαιτεῖ τὸ ἀπαραίτητον χρέος τῆς μοναδικῆς ἡμετέρας Πολιτείας, ἱκετεύοντες τῷ Θεῷ διὰ παντὸς ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τῆς αὐτῆς ἐξοχότητος, ὁ δὲ Θεὸς καταγράψῃ τὸ αὐτῆς σεβαστὸν ὄνομα, ὁμοῦ μὲ ἀειμνήστων κτητόρων τῆς μονῆς Βασιλέων, ἐν βιβλίῳ ζωῆς.

αὐλ'. μαρτίου ιε.

Τῆς ὑμετέρας μεγαλοφυστάτης ἐξοχότητος
ἱκέται πρὸς Θεὸν διάπυροι καὶ δοῦλοι ταπεινοί.

Οἱ ἐν τῇ ἱερᾷ μεγίστῃ Λαύρᾳ τοῦ Ἁθῶν ἐνασκούμενοι Πατέρες.

Ἐκθεσις Κυρίλλου ἐπισκόπου Σάμου πρὸς τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος περὶ τῆς ἐν Σάμῳ καταστάσεως τῆς ἐκκλησίας ἐν ἔτει 1830 (Ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῶν Ἐκκλησιαστικῶν).

Πρὸς τὴν ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίου Παιδεύσεως Γραμματείαν τῆς Σ. Κυβερνήσεως!

Ἐκπληρῶν τὸ 7^{ον} ἄρθρον τῶν ὑπ' ἀριθ. 13 ὁδηγιῶν τῆς Γραμματείας ταύτης, διευθύνω πρὸς αὐτὴν τὸν ὀνομαστικὸν κατάλογον τῶν ἐπὶ τῆς παροικίας μου Σάμου Ἱερέων, Ἱερομονάχων καὶ Μοναχῶν.

Ὁ κατάλογος οὗτος κατεγράφη δι' ἐπὶ τούτῳ περιελθόντος πάσας τὰς Κωμοπόλεις καὶ χωρία τοῦ Ἀρχιδιακόνου τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, ἐπιφορτισθέντος συνάμα καὶ τὴν κοινοποίησιν καὶ ἐπ' ἐκκλησίας ἀνάγνωσιν τῶν ὑπ' ἀριθ. 14 καὶ 15 Ἐγκυκλίων τῆς Σ. Κυβερνήσεως καὶ τῆς Γραμματείας, καθὼς καὶ τὴν διανομὴν τοῦ παραιναιτικοῦ πρὸς τὸν Κλῆρον λόγου, καὶ τὴν ἐκ μέρους τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς ἀνάπτυξιν αὐτοῦ τοῦ λόγου καὶ διάταξιν πρὸς τὸν Κλῆρον, θεμελιωμένην ἐπὶ τῶν ὁδηγιῶν τῆς Γραμματείας, καθὼς καὶ τὴν προσοχὴν περὶ τῆς καθαριότητος τῶν Ἱερῶν Ναῶν.

Ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐπὶ τοῦ καταλόγου στήλῃ τῶν παρατηρήσεων σημειοῦται πρὸς τισιν ἄλλοις ἀξίσις σημειώσεως, καὶ ἡ διαγωγὴ ἐκάστου, ὅσων δὲ ἡ διαγωγὴ καὶ πολιτεία εἶναι ἐπὶ μᾶλλον καλὴ καὶ εὐπόλητος καὶ ὅσων ἐστὶ μᾶλλον κακὴ καὶ δυσάγωγος εἰς διόρθωσιν, σημειοῦται ῥητῶς ἐφ' ὅσων ἀποσιωπᾶται, ἐννοεῖται τὸ κοινὸν καὶ μέτριον τῆς ὑπολήψεως αὐτῶν καὶ πολιτείας.

Ἡ περιφορὰ τῶν μοναστῶν εἰς τὰς Κωμοπόλεις καὶ χωρία ἐμετριάσθη ὅσον ἡδύνατο διὰ τῆς δοθείσης πρὸς τοὺς Ἡγουμένους περὶ τούτου διατάξεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, καὶ διὰ τοῦ δοθέντος πρὸς τὰς Ἀστυνομίας μέτρου τοῦ νὰ μὴ γίνωνται δεκτοὶ εἰς τὰς Κωμοπόλεις καὶ χωρία οἱ ἄνευ ἐγγράφου ἀδείας τοῦ ἡγουμένου τῶν ἐρχόμενοι μονασταί.

Ἐκ τῶν Ἱερομονάχων καὶ μοναχῶν διατριβόντων ἀνωφελῶς εἰς τὰς Κωμοπόλεις καὶ χωρία, ὅσοι εὐπειθεῖς ὑπήκουσαν νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὰς

Μονάς, καὶ κοινωνήσωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὰ καθήκοντα τῶν μοναστῶν· οἱ δὲ τοῦ ἐναντίου χαρακτῆρος εἰσέτι δὲν ὑπήκουσαν· ἀλλ' ἐλπίζω καὶ τούτου τὴν ἐπιτυχίαν εἰς τὴν συνέργειαν καὶ δραστηριότητα τοῦ ἐκτάκτου ἐπιτρόπου τῶν Ἀνατολικῶν Σποράδων.

Ὅσον περὶ τῆς καταστάσεως ἐν γένει τοῦ ἱερατείου καὶ τῶν ἐκκλησιῶν τῆς παροικίας μου ἀναφέρω ὡς ἐν συντόμῳ τὰ ἐξῆς. Τὸ ἱερατεῖον ὑπάρχει σχεδὸν ὅλον ὑπὸ ἀμάθειαν, λυπηρὸν ἀποτέλεσμα τοῦ πολυχρονίου ζυγοῦ τῆς τυραννίας καὶ τῆς ἐπακολούθου πτωχείας! Ἐκ τῆς ἀμαθείας σκοτισμένον, δὲν γνωρίζει τὰ καθήκοντά του, ἐκ δὲ τῆς ἀπορίας τῶν ἀναγκαιῶν καταθλιβόμενον, παραμελεῖ τὰ πρὸς τὸν Ναὸν Ἱερὰ χρέη του, καταφεῦγον εἰς ἀνοικεῖους τοῦ ἱεροῦ ἐπαγγέλματός του ἐπιχειρήσεις δι' ἀπόλαυσιν τῶν πρὸς ζωάρκειαν. Ἐπιθυμητὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν θέλει ἐκπληρωθῆ ἡ ἐπαγγελθεῖσα εὐχὴ τῆς Σ. Κυβερνήσεως τὸ νὰ παραμυθῆσῃ τὰς χρεῖας τοῦ Κλήρου εἰς ἐπάρκειαν τῶν ἀναγκαιῶν αὐτοῦ.

Περὶ τῶν ἱερῶν Καταστημάτων θεωρῶ περιττὸν νὰ δώσω πληροφορίαν τινά, ἐν ᾧ αἱ περὶ αὐτῶν λεπτομερεῖς πληροφορίαι ἐδόθησαν μέχρι τοῦδε εἰς τὴν Σ. Κυβέρνησιν ἀπὸ τὸν ἐκτακτὸν ἐπίτροπον τῶν Ἀνατολικῶν Σποράδων, τοῦτο μόνον προσθέτω ὅτι φθόνος τοῦ μισοκλήλου διέκοψε τὴν ἐπὶ τῶν ἱερῶν Καταστημάτων ἐνέργειαν τῶν μέτρων τοῦ ἐκτάκτου ἐπιτρόπου, καὶ ἐπέφερε τὴν νέκρωσιν τῶν κοινῶν Σχολείων τῆς Σάμου, ἂν ὅχι ὅλων, μ' ὅλον τοῦτο αἰσθανόμενοι οἱ Σάμιοι τὴν ἀνάγκην τῶν φώτων, δὲν ἔλειψαν διὰ τῆς συνεργείας καὶ ζήλου τοῦ ἐκτάκτου ἐπιτρόπου νὰ συστήσωσι δι' ἰδίας τῶν συνδρομητῶν ἀλληλοδιδασκτικὰ καὶ ἑλληνικὰ προσωρινὰ Σχολεῖα.

Ὁ κατάλογος τῆς Ἱκαρίας διὰ τὸν καιρὸν τοῦ χειμῶνος δὲν ἐγένεν εἰσέτι· θέλει δὲ γίνει κατὰ τὸν αὐτὸν τῆς Σάμου τρόπον.

ὑποσημειοῦμαι μὲ τὸ ἀνήκον σέβας
τῇ 27 Μαρτίου 1830.
Ἐν Βαθεῖ Σάμου.

ΣΑΜΟΥ ΚΥΡΙΛΛΟΣ

Ἀναφορὰ μητροπολίτου Παροναξίας πρὸς τὸν Κυβερνήτην τῆς Ἑλλάδος (Ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν).

**Τὴν ἀξιοσέβαστὴν μοι αὐτῆς ἐξοχότητα
ταπεινῶς ἐν κυρίῳ εὐχόμενος ὡς εἰκὸς προσκυνῶ.**

Ἐξοχώτατε!

Ἐδέχθην τὴν ὑπὸ τῆς ὁποίας μ' ἐτιμήσατε ὑπ' ἀριθ. 183 ἐπιστολήν σας, εἰς ἣν σπεύδω νὰ κάμω τὴν ἀνήκουσαν ἀπάντησιν.

Σὰς καθυπέβαλα πρὸ καιροῦ τὰ δικαιώματά μου εἰς τὴν Μητρόπολιν ταύτην κληρονομικὸν κτῆμα τῶν κατὰ καιρὸν Ἀρχιερέων Παροναξίας, τὴν ὁποίαν ἐπὶ ἀναρχίας μὲ καθυστέρησαν οἱ Διοικηταὶ καὶ Στρατιῶται τῆς ἐκτελεστικῆς δυνάμεως. Σὰς ἐφάνέρωσα τὴν παρούσαν κατάστασίν της ὅτι κινδυνεύει νὰ καταστῆ παντάπασι ἀχρηστος, διὰ τὰς καταχρήσεις τῶν ἀρπασάντων, παρακαλῶν νὰ μ' ἀποδοθῇ διὰ διαταγῆς σας τὸ κανονικὸν τοῦτο κτῆμα μου· ἐπίσημος Διαταγὴ πρὸς τὸν προσωρινὸν Διοικητὴν ὑπ' ἀριθ. 182 καὶ ἐπιστολὴ πρὸς ἐμὲ ὑπ' ἀριθ. 183 διέταττε νὰ κενωθῇ ἀμέσως ἡ Μητρόπολις αὕτη, νὰ ἀνακαινισθῇ μ' ἐξοδα ἴδιά μου καὶ τῆς κοινότητος, καὶ καθ' ὑπόσχονται ν' ἀναπληρώσῃτε τὰ ἐλλείποντα, ἐὰν δὲν ἐξαρκέσουν τὰ χρηματικὰ τῶν δύο μερῶν ἐξοδα.

Ἐξοχώτατε! ὅταν πρὸ δέκα χρόνων παρέλαβον τὴν Μητρόπολιν Παροναξίας, συμπαρέλαβον καὶ ὑπέρογκα χρέη, συμποσούμενα περὶ τὰς 80 χιλιάδας γροσίων· αἱ καιρικαὶ ἀνωμαλίας δὲν μ' ἐσυγχώρησαν ὅχι τὰ χρέη μου νὰ πληρώσω, ἀλλὰ μοὶ προὔξενησαν καὶ τὴν εἰρημένην ζημίαν σημαντικὴν πρὸς ἐμέ. Μόλις σήμερον προσπορίζομαι τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἐκτρεφόμενος ἀναλόγως τοῦ χαρακτῆρος μου, καὶ ἐκτὸς τῶν ἄλλων ὅσα κάμω ἐξόδων, ἐκτὸς ὅτι ἐξ ἰδίων ἠγόρασα ὅσα ἐχρειάζοντο κινητὰ, πληρώνω συγχρόνως 600 γρόσια κατ' ἔτος διὰ κατοικίαν μου· ἀπ' ὅλα ταῦτα συμπεράνατε ἂν μὲ περιττεύῃ τι διὰ νὰ συνεισφέρω εἰς ἀνακαινίσιν τοῦ κτήματός μου, τὸ ὅποιον εὐχαρίστως ἤθελα κάμει χωρὶς νὰ παρενοχλῶ μὲ ζητήματα τοιαῦτα τὴν Σ. Κυ-

βέρνησιν, ἀλλ' ὅμως ἤθελεν εἶσθαι ἀδικία δι' ἐμὲ μεγίστη, ἐὰν ἀντὶ νὰ λάβω τοσοῦτων ἐτῶν ἐνοίκια, ὑποχρεωθῶ νὰ καταβάλω ἐκ τοῦ ὑστερήματος πρὸς ἐπανόρθωσιν κτήματός μου, τὸ ὅποιον αἱ τοπικαὶ ἀρχαὶ παραλαβοῦσαι μὲ βίαν τὸ κατέστησαν ἐρείπια εἰς κατάστασιν ἀξιοδάκρυτον.

Ὅλα ταῦτα καθυποβάλλω ὑπὸ τὴν ἐπίκρισιν τῆς Υ. Ε. καὶ παρακαλῶ ἀφοῦ θεωρήσετε πλέον ἐσκεμμένως τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, νὰ ἐκδώσετε ἀπόφασιν ἀνάλογον τῆς ὑπολήψεως καὶ δικαιοσύνης σας. Δὲν θέλει δὲ παύσει νὰ κατευθύνῃ πρὸς τὸν ὕψιστον τὰς εὐχὰς του

ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας ἐξοχότητος.

Ἐκ Νάξου τὴν Φεβρουαρίου 1830.

Ὁ ταπεινὸς Μητροπολίτης Παροναξίας
ΙΕΡΟΘΕΟΣ

Ἐγγραφα ἀφορῶντα τὰ μοναστήρια τῆς Σίφνου ἐν ἔτει 1830 (Ἐκ τῶν ἀρχείων τοῦ ὑπουργείου τῶν ἐκκλησιαστικῶν).

Ἑλληνικὴ Πολιτεία

Ὁ Διοικητὴς Σίφνου κ.τ.λ.

Πρὸς τὴν Ἀστυνομίαν τῆς νήσου Σίφνου.

Πληροφορούμενον τὸ Διοικητήριον παρὰ πολλῶν εὐπολήπτων καὶ τιμιῶν πολιτῶν, ὅτι κακοήθεις τινες ἀσυστόλως καὶ ἀναισχύντως φέρονται πρὸς τὰ γυναικεῖα Ἱερά καταγώγια, τινὲς δὲ πάλιν ἐκ τῶν μοναζουσῶν γυναικῶν διατρίβουν ὥρας καὶ ἡμέρας κατὰ τὰ μοναστήρια τῶν μοναχῶν, καὶ κατὰ διάφορα ἄλλα μέρη, ἐναντίον τῆς ἐπαγγελλομένης διαγωγῆς των, καὶ τῆς ἀπαιτουμένης εἰς αὐτὰς κοσμιότητος, πράττουσαι ἄσχημα καὶ ἄσεμνα¹.

Διὰ τοῦτο προσκαλεῖσαι, Κύριε, νὰ ἐπαγρυπνήσῃς, καὶ ἂν οὕτως ἔχη ν' ἀναφέρῃς ἀμέσως πρὸς τὸ Διοικητήριον, χωρὶς ἄλλην περὶ τούτου πράξιν σου.

Ἐν Σίφνῳ τῇ 21 Μαρτίου 1830.

Ὁ Διοικητὴς Σίφνου κτλ.

I. ΠΙΤΑΡΗΣ

¹ Εἶνε περίεργον ὅτι ὅμοιαι ἀκαταστασίαι καὶ κατὰ τὰ τέλη τοῦ παρελθόντος αἰῶνος ἐν Σίφνῳ συνέβαινον, ὡς ἐξάγεται ἐκ γράμματος τοῦ πατριάρχου Γρηγορίου (1797) (Γεδεῶν Κανονικαὶ Διατάξεις σελ. 304).

Σχέδιον ἰδιαιτέρας διατάξεως τῶν δύο γυναικειῶν Μοναστηρίων τῶν κατὰ τὴν Νῆσον Σίφνον

α') Θέλει εἶναι ἡ θύρα τοῦ Μοναστηρίου κλεισμένη πάντοτε, καὶ τὰ κλειδιά θέλει κρέμανται εἰς τὸ Ἱγουμενεῖον ὅταν ἔλθῃ τις πρὸς ἐπίσκεψιν συγγενοῦς τινος καλογραίας, οἷον ἀδελφὸς ἢ πατήρ, ἢ ἄλλος τις τῶν ἐμπορευομένων μετ' αὐτῶν, εἰς προσδιωρισμένην πάντοτε ὥραν, δηλ. μίαν ὥραν πρὸ τῆς μεσημβρίας, ἕως μίαν μετὰ καὶ ὅχι ἄλλοτε κατ' οὐδένα λόγον καὶ πρόφασιν, καὶ δίδεται ἡ εἶδησις εἰς τὴν Ἱγουμενίην, καὶ ἀφοῦ ἡ ἴδια, ἢ ἄλλη τις ὑπὲρ αὐτὴν συγχωρήσῃ τὴν εἴσοδον, μέχρι προσδιωρισμένῳ τόπῳ πλησίον τῆς θύρας, καὶ πληροφορηθεῖσα περὶ τῆς δικαιολογημένης αἰτίας, φέρει τὴν ζητουμένην μετὰ τὴν ἀπαιτουμένην σεμνότητα, καὶ ἀφ' οὗ ὑπὲρ ὧν της πάντοτε τελειώσει ὅσον ἦτον χρεῖα, ἀναχωρεῖ εὐθὺς ὁ προσελθὼν καὶ κλείεται πάλιν ἡ θύρα.

β') Ὅταν θέλει ἐξέρχωνται διὰ συλλογὴν λαχάνων, ἢ ἄλλων παρομοίων χρεῶν των, δὲν θέλουν εἶσθαι ὀλιγώτεροι τῶν πέντε καὶ πάντοτε συνοδευόμεναι μετὰ μίαν ἢ μετὰ δύο τῶν πρεσβυτέρων, καὶ ταῦτα πάντα μετὰ τὴν ἄδειαν τῆς Ἱγουμενίης, διὰ νὰ ἦναι αὕτη πλέον προσεκτικὴ διὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτῶν.

γ') Νὰ μὴν ἐξέρχεται οὐδεμίαν πρὸς ἐπίσκεψιν συγγενοῦς, ἐκτὸς γονέων, ἀδελφῶν, ἢ ἄλλου ἐπέχοντος τόπον παρομοίων συγγενῶν καὶ τοῦτο δύο φοραῖς κατὰ μῆνα (καὶ προσωρινῶς).

Ἡ νέα θέλει συνοδεύεται πάντοτε μετὰ μίαν τῶν πρεσβυτέρων, ἥτις κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν συνοδευομένη, χρεωστεῖ νὰ ἐπανέρχεται πρὸς τὸ κελλίον της, σεμνοφοροῦσα καὶ χαρακτηριστικόν τι φέρουσα τοῦ μοναχικοῦ τάγματος.

δ') Ἄν τινὰς ἐκ τῶν πολλὰ οἰκείων συγγενῶν ἀσθενῇ καὶ κινδυνεύῃ, νὰ ἡμπορῇ νὰ διαμείνῃ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας πλησίον του καὶ μετὰ τὴν ἐλπίζομένην ἀνάρρωσιν τοῦ ἀσθενοῦς, μετὰ τὴν ἀποβίωσιν του νὰ ἐπανέρχεται εἰς τὸ Μοναστήριον, δίδουσα ἐν ταύτῳ λόγον τῶν πρακτικῶν της πρὸς τὴν Ἱγουμενίην.

ε') Νὰ ἐκλεχθῶσιν ἐξ πρεσβύτεραις ἀπὸ τὸ ὅλον τοῦ τάγματος μετὰ τὴν συναίνεσιν τῆς Ἱγουμενίης, καὶ μετὰ τὴν συγκατάθεσιν τοῦ ἀρχιε-

ρέως, ὥστε νὰ προβλέπωσι τὰ περὶ οἰκονομίας τοῦ ὅλου, καὶ αἱ ὁποῖαι ἤμποροῦν νὰ ἐξέρχωνται συνεχῶς εἰς τὴν πόλιν, καὶ νὰ προμηθεύουν πᾶν εἶδος ἀναγκαίων εἰς κάθε μίαν.

ς') Ὅσοι ἄνδρες διὰ τὰς ἐργασίας τοῦ μοναστηρίου, πρέπει νὰ εἰσέρχωνται εἰς τὸ Ἡγουμενεῖον, ὅπου θέλει παρευρίσκονται αἱ πρεσβύτεραι καὶ παρὰ τῆς κοινότητος ἐκλεχθεῖσαι, καὶ θέλουν διατάττει μετ' αὐτῶν τῶν ἐργατῶν τὰ ἀναγκαῖα εἰς τὴν κάθε μίαν χωρὶς νὰ ἤμπορῇ οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ εἰσέλθῃ ἰδιαιτέρως εἰς κελλίον.

ζ') Ὅταν διὰ τὰς ἐπισήμους ἡμέρας ἤθελε κάμει χρεῖα ἱερέων νὰ ψάλλωσι πανήγυριν, θέλει προσκαλεῖται ὁ Ἄρχ. ἢ ὁ ἐπίτροπος αὐτοῦ νὰ συγχωρῇ εἰς ὅποιους τῶν ἱερέων αὐτὸς ἤθελεν ἐγκρίνει, καὶ μετὰ τὴν ἱεροπραξίαν νὰ ἐξέρχωνται εὐθύς.

η') Ὁ διαμένων ἐφημέριος εἰς τὸ Μοναστήριον δὲν θέλει εἶναι ὀλιγώτερον τῶν πεντήκοντα χρόνων.

θ') Οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν δὲν θέλει εἰσέλθῃ χάριν προσκυνήσεως, καθότι γίνεται πρόσχημα καὶ πρόφασις αἰσχροῦ καὶ βδελυροῦ σκοποῦ του.

ι') Ἄν τινὰς τῶν ξένων ἐθνῶν χάριν περιεργείας ἤθελε ζητήσῃ τὴν εἴσοδον, νὰ μὴν ἤμπορεῖ νὰ εἰσέλθῃ, εἰμὴ μετὰ τῆς τοπικῆς ἀρχῆς ἢ τοῦ Ἀρχιερέως.

ια') Καὶ τελευταῖον, τὸ Διοικητήριον θέλει δώσῃ εἰς τὴν ἡγουμένην ἐγγράφους ἀδείας ἐπισήμως, διὰ νὰ ἐφοδιάξῃ αὕτη ἡ Ἡγουμένη ὅσας τῶν καλογραίων ἐξέρχονται κατὰ τὴν πόλιν, καὶ ἅμα ἐπανελθούσαι θέλουν ἐπιστρέφουν καὶ τὰ ἔγγραφα.

Ἄφοῦ ἤθελε γείνει ἡ περὶ τούτου Σ. διάταξις, θέλει διαβασθῇ ἐπὶ παρουσίαν παρόντος τοῦ Διοικητοῦ καὶ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ εἰ μὲν καμμία ἐξ αὐτῶν δὲν ἤθελε συγκατατεθῇ εἰς τὸ μέτρον τοῦτο τῆς Σ. Κυβερνήσεως, νὰ ἐξέρχεται εἰς διάστημα δέκα ἡμερῶν, καὶ νὰ ἤμπορῇ ἐλευθέρως νὰ ὑπανδρεύεται.

Διαθήκη χωρεπισκόπου καὶ προεστῶτος τῆς ἐν Σαγγρὶ μονῆς τοῦ μεγάλου Ταξιάρχου ἐν Νάξῳ (1).

**Εἰς δόξαν τοῦ εὐνήου Θεοῦ ἡμῶν ἀμήν
1713 μαρτίου 2 Ναξία**

Κοινὸς τῆς πάσῃν ὁ θάνατος καὶ ὁς κλέπτῃς ἔρχεται πρὸς τῶν ταλέπορον ἄνθρωπον αφευκτος: ὅθεν ἐστοντας καὶ ὁ πανωσιώτατος ἅγιος χωρεπίσκοπος ντακουντρος καὶ προεστῶς τοῦ μέγα ταξιάρχου τὸ ἐν το Σαγγρῇ νὰ ἀστενίσῃ βαρέος ἄπο κερὸν ἄπερασμένων, ἔβαλεν ἀγαθὴν βουλήν κατα νοῦν, εἰ νὰ μὴ κανταντησι εἰς περισστέραν ἄστενιαν καὶ δὲν δηνηθοῖ νὰ διορθοθῇ ὅσῃνε ἐνδεχόμενον πρὸς εὐλαβεῖς χριστιανοῦς μάλιστα καὶ γνωστίκοῦς: ἐστοντας λίπων καὶ νὰ βλέποι τὸ γίρας του καὶ τιν ἀχαμνότιτα τοῦ σώματος δὲν ἐπρόσκαρτέρισεν νὰ ἔλθοι κερὸς καὶ ὄρας ἀνάγγη ὅπου νὰ μὴν ἠξεῦρι τιτοπηοι (σαι), ἀλλὰ ευρισκόμενος χάριτη χυῖ. μὲ καθαρότιτα πασῶν τῶν ἐστίσεων, ἔκραξεν ἐμένα τὸν γραφοντα νοτάριον Ναξίας, εἰ νὰ διὰ τίς αὐτοῦ καὶ στερηνοῖς παραγγελίαις διορθοθήσετε: καὶ, πρότον ἀφίοισι πάσῃ τις ἐν χριστῷ χριστιανῆς τὴν ἐν κυρίῳ ἀγάπιν καὶ τελιομένιν σηνγχόρισιν ευχὴν δούς καὶ ευλογίαν πρὸς τοὺς παντας: εἶτα καὶ ἡ πανωσιοτις του ζειτοὶ παρα πάντων ὁμοίος: εἶτα βλέποντας ὅς λέγη τὸ θραχοῖ τις ζωεῖς το τέλος του κινουῦ χρέους καὶ πὸς οὐδεὶς ἐγενίθοι ὥστης οὐ μοῦ ἦδεν θάνατον, καὶ ὄντας ἀνάγγη καὶ οφῆλιμον νὰ ἀφίσοι μετὰ τιν ἄποβιοσίν του διάδοχον κυβερνιτὴν καὶ επιτιριτὴν εἰς τὸ αὐτὸ μονίδρηον τοῦ μέγα ταξιάρχου, καὶ ὄντας διορισμένον καὶ πρωορισμένων ἀπο τὸν μακαρίτη των γεροντῶν του πρὸς του λόγου του ἐφόρου ζωῆς αὐτοῦ καὶ πάλῃ νάχη κράτιζιν εἰς τιν ζωὴ του νὰ λαβανοι ἓνα πεδὴ ἀπὸ ἓμα του γενους του νὰ το μαθιτεύγη καὶ ἀνίσως καὶ εἰθελεν εἶστε ἀξιος νὰ τὸν ἀφίνοι διαδοχων του. Τώρα ἐστοντας καὶ νὰ μὴν εὑρεθοῖ τινὰς σιγγενοῖς ἀπο ἓμα τοῦ γένους του κατα τιν παραγγελίαν αὐτοῦ του μακαριτοῦ παρεξ ἓνα πεδοῖ ἀνίληκον του Γιάνη Σταυρακη Σταυ-

(1) Δημοσιεύεται ἐκ τῶν ἀρχείων τῆς ἐν Ἀθήναις ἱστορικῆς καὶ ἐθνολογικῆς ἐταιρείας. Ἐν τῷ κειμένῳ διετήρησα τὰ γραμματικὰ καὶ γλωσσικὰ ἀμαρτήματα τοῦ γράφαντος τὴν διαθήκην νοταρίου.

ρακάκη εἶδος ονοματι Μιχαλῖς· το οπείον πεδὴ εὐρίσκετε την σιμερον στο μοναστήριον, καὶ ἐπιδοὶ κίνε αναγγέον νὰ ἀπομένοι ἕνας ἐπιτιριτῆς εἰς τὰ πάντα μετα τιναποβιοσίν μου καὶ στοχαζόμενος ακριβῶς καὶ ἔσοντας νὰ μοὺ εὐρίσκετε ονῆν οσιωπατος Ἱερομόναχος παπα κύρ Νικοδιμος ἡ ασζουλις βαπτιστικῶς, του μακαρίτου γεροντα μου σιναναθροφος καὶ αναθρεφτός του καὶ εἰς πάσαν δουλευσιν καὶ ηπερεσιαν καὶ αγόνα τοῦ μοναστηρίου, ενοῶ δὲ σωτερικῶν καὶ εξωτερικῶν σημβοηθῶν καὶ σιναγονηστί μου· ὅστε καὶ αξιος δια να κρατῆ καὶ νὰ ηπουργῆ τὰ πάντα. Τούτων λιπῶν τὸν ειριθέντα παπα κυρνικοδημον μετὰ καὶ του ἱερομονάχου πουλίποι παπα Σεραφῖμ ἐρχομενος ἀπο τιν ξενιτίαν εἰς το μονιδριον καὶ μετανιάν του ἀφίνο διαδόχους προσστοῦς καὶ ειγουμένους νανε καὶ να γρικουῶντε ἀρχιγοῖ καὶ ἱγούμενοι ἐφόρου ζωῆς αὐτῶν, καὶ νὰ κιβερνουν καὶ νὰ προστατεβουν το μονιδριον κινοδιακῶς, καθὸς εἶνε ἐνδεχόμενον πρὸς Θεῶν, καὶ νὰ ζοῦν καὶ νὰ πολιτεβουντε ἐνχρετος καὶ θεοσεβῶς, καὶ νὰ επιτελουνται οἱ θήαις καὶ ιεραῖς τελεταῖς ενεσπέρα καὶ προσεὶ καὶ μεσιμβρία καὶ εν παντὶ κερὸ δια να μνιμονεβουντε πάντες ει κτιτορες καὶ ὅσοι ἐλεησασοι καὶ ὅσοι εβοιθήσασι καὶ ὅσοι ψιγικὰ ἐδόσασοι νὰ ἔχουν τὸ μνιμόσινον ακαταπαυστον, ὥστο πρεπον απετῆ καὶ τα εξῆς· καὶ ἐπιδοὶ εἰ αὐτῆ μου δηάδοχη καὶ προεστῆ νὰ ηξευρουν πάσαν περιουσίαν τοῦ μοναστηρίου, σκεβι λέγω ιερα βιβλία καὶ πᾶν ἄλλο χωράφια τε καὶ ἀμπέλια ζῶα χοντρα καὶ λιανὰ ἀμπέλι ε μετὰ τὸν θανατον τις ἀνιψας τις τις μαρίας καὶ Ἱπάσαν ἄλλην ἥλιν καὶ περιουσιαν κινιτην καὶ ακινητην ὡς εννεαράς τονε ειλικίας, μάλιστα ὁ παπα κύρ Νικοδιμος ἀναθρεμένος εἰς πασαν ειπακοην καὶ δούλευσιν αὐτοῦ τε καὶ του μοναστηρίου, ἀφινη καὶ δὲν ταγράφη κατα μέρος, μόνον τιν εκάνι καὶ τιν ἐδιονὸ παπα Νικοδήμου καὶ παπα Σεραφῖμ τους παρόντας διορισμούς· εἶγουν ὡς οπιστεν ἤπομεν να διαῆγουσι πάντα σωφροσίνιν και ακίρατον ζοῆν καὶ πολιτήαν, καὶ νάνε ἀγάπι καὶ ἀδελφοτιτα εἰς τα ναμεταξίντος, καὶ απασαν τιν ἀδελφότητα κατα το γεγραμμένων ἀγαπην πρὸς πάντας ἔχην· νὰ περνοῦσι καὶ να κιβερνοῦτε κινοδιακᾶ, ὡς καὶ ἐγὼ ὁ ἡδιος εβασταξα εως τησιμερον, νὰ ηερουργίται καὶ να ψάλεται ὁ Θεός καὶ ιερὸς ναὸς αενάως ὡς πᾶντοτε να ψινουσι κολιβο καὶ να μνιμονέβουν τοὺς κτητορες καὶ διακονίσαντας καὶ διακονοῦντας αὐτούς· εἶτα μετὰ θάνατον αὐτῶν τον ανοθεν διαδόχον μου να ἔχουσι ἄδιαν γενόντας τὸ

πεδοὶ τανο γεγραμμένων του Σταυρακη Σταυρακάκη ο Μιχαλῖς ἱερέας αὐτῶν ὅσαν νομιμον καὶ καθολικῶν σινγγενοι ἀπὸ τὸ ἔμα τοῦ κτητορα τοῦ μακαρίτου γεροντα μου, οντας αξιος διᾶηγούμενος νὰ τον ἀφίνουσι πάλε αὐτῆ διαδόχον τους χῶρις ἄλιν καμίαν μετᾶλαξιν· μάλιστα νὰ ἔχουν χρέος να το μαθητεύσουν νὰ τελήσοι ἱερέας καὶ παλε ὁ αὐτος νανε διαδοχος Σταυρακη Σταυρακακη ὁ Μιχαλῖς κιβερνόντας καὶ αὐτὸς τὸ μονιδριον κατα τιν κοντετζιον του ανοθεν μου διαδόχου να ἔχι ἄδιαν καὶ αὐτὸς να εκλέξι κατα τιν αποβιόσιν του προσωπον εναρετον σιγγενικὸν ἀπὸ το ἔμα να τὸν ἀφίνη διαδοχόν του εἰς τὸ νόμιον τρόπον, καὶ πάλε ἐκίνος ετερο παρομια σιγγενικῶν κατὰ καιρους καὶ χρόνους, καὶ ἂν εἰς κανέναν κερων δὲν ηθελεν ευρεθοῖ πρόσωπον τις σιγγενιας τους ὅπου να εἰνε ἱερομενο καὶ ἄξιο διᾶ ηγουμενιαν καὶ κιβερνισιν του μοναστηρίου, να εκλέγουν εἰ ενασχουμενοι πατέρες καὶ ἀδελφοὶ του μοναστηρίου πρόσωπον ζοῆς εναρετου ιερομένο καὶ οχοι ηδιοτικῶ να τον βανουσι ειγούμενον καὶ προεστὸν καὶ οπιος καταλάχη, εἰμὲν καὶ ηθελεν πορεβετε ορθα καὶ ενάρετα ναγρικατε επιζοῆς του ηδαῖ καὶ εἰθελεν εἰστε πρὸς σκανδαλο καὶ ζιμοίαν τις ἀδελφοτιτος να ματα εκλέγουν τον αρμόζοντα να επιταιλοῖ τὰς τις οιγουμενιαις, οἱ δὲ παρων μου διαδόχοι Νικοδημος καὶ Σεραφῖμ να περνοῦσι ἀγαπημένα ὡσαν ἀδέλφια εἰς βαρος θεϊκοῖς οργίς καὶ τις ἐμοῖς καταρας, καὶ ἀνιθελεν σκανδαλιζουντε καὶ να γιρεψουν να ενοχλοῦντε, ὁ σκανδαλοπιος νάναι ξενος και αλοτριος καὶ ἐξω ἀπὸ το μοναστήριον παντελὸς καὶ εἰς πηνήν τον κρατοῦντον γροσια τριακόσια, λεγο 300 - καὶ μην ἔχοντας γροσια, διακλοπῆν τις αφεντιας να τιμορατε σωματικῶς, καθὸς αρεσι τις τιχουσις αὐθεντηας· τέλος διορίζω καὶ ὀρκίζω τους παρων μου διαδόχους μετὰ τον ενταφιασμόμου ὅποταν ο κυριος μεπαραλαβοι να μου επιτελοῦν το σαρανταλυτουργόμου, εἶτα καὶ τὸ σαβατοχρονόμου του ενιαυτοῦ· ἀκομοι λέγω και τούτο, δια το πεδοῖ, ἐβρετὸ οπου ἔχομεν στο μοναστήρι, να προσπαθίσουσι εἰάνοθεν διαδοχι μου να το μαθητεύσουσι καὶ νὰ ιερατεύσι και να γρικατε και αὐτὸς μέσα εἰς τὸ κινόβιον εφόρου ζωεῖς του και να ηποτασετε τους προεστοὺς κατα τὸ εθος τις μοναστικῆς πολιτείας χῶρις νὰ αναχορίσι, εικετευοντας δια τέλος τον παντοδιναμον κύριον τὴν ηπεραργίαν αὐτοῦ μητέρα καὶ τὸν μέγα μυχαῖλ ἀρχάγγελον να σοσουσι τὴν ψυχίν μου καὶ να διακρατῆ τὸ μονιδριον εως τις συντελίας τοῦ κοσμου, εἶτα ορκίζω πάλε τοὺς πα-

SISMANOGLIO
MEGARO

ροντας διαδόχους μου να φιλάξουν αγάπην ἀδελφικὴν ἀναμεσόντος και η μεταγενέστεροι τὸ ἴδιο και να μὴν παραβοι τινὰς ἀπο τοὺς κατα κερῶν και χρόνους διαδόχους και προεστοὺς τὰ γραφθέντα εἰς βαρος κατάρας και ὀργῆς του Θεοῦ και τοῦ μέγα ἀρχαγγέλου και αγίων πάντων, ξεκαθαρίζοντας και φιλαγοντας πάντα τιν ὀπισθεν κοντατζιὸν ποὺ διορίζω νὰ πιγένοι το παρῶν μονίδριον πάντα κατακεροὺς και χρό- νους πρὸς τοὺς σιγγενοῖς τοὺς ιερουμένους και ἀξίους, και ουτος τελι- οῦται εἰς δόξαν πατρὸς εἰοὺ και αγίου πνεύματος, και παρακαλο τους εδὸ κατοθεν παρακαλετοὺς μαρτιρες και ηπογράφουσι εἰς ασφάλιαν και τα εζήης· ξεκαθαρίζω ὅτι διὰ το πεδὴ τοῦ Σταυρακι Σταυρακακι ο Μιχαλις ανισος και ιθελεν εἶνε ἀξιος δια ηγουμενος γρικάτε ἐπιζοῆς του ἔπιτα να εκλεγουν τὸν πλεον ἀξιον ιεβρισκόμενοι πατερες και ταεζήης.

σταματις ἀναπλιότις μαρτιρο τα ἀνοθεν

ἀντονις μαράνης μαρτιρο τα ἀνοθεν και μὴν ιξεβροντας γρα- ματα ἔγραψα ἐγὼ τζορτζατος μπαροτζις διαλόγου του.

οχωρεπίσκοπος ἀξίας μακάριος και προεστὼς τοῦ ἀνοθεν μονα- στιρίου στέργω και βεβαιόνο ὡς ἀνοθεν.

Καγὼ Γεωργιος ο μενδρινος φανερός νοτάριος και νοτάριος
Ἄξίας κλιθῆς εγραψα και ηπέγραψα.

ΑΛΦΑΒΗΤΙΚΟΣ ΠΙΝΑΞ.

Α

Ἄγαθοεργὰ καταστήματα· διοί- κησις αὐτῶν ἐν Ἑλλάδι.....	158.	Ἄλεξιου Κομνηνοῦ Νεαρά 20 περὶ κληρονομίας ἀποθνησκόντων ἄνευ κληρονόμων.....	69.
Ἄγγραεῖται μοναχῶν.....	241.	Ἄλλυτα.....	253.
Ἄγγελικὸν σχῆμα.....	20.	Ἄμαλφηνῶν μονή.....	250.
Ἄγ. Ἀντώνιος.....	12.	Ἄναβλητικὴ αἵρεσις.....	98.
Ἄγένειοι.....	240.	Ἄναγνώσται.....	8. 9.
Ἄγιός τις γραφόμενος κληρονόμος.	48.	Ἄνάρρυσις αἰχμαλώτων διὰ δια- θήκης ἢ κληροδοτήματος ἐπισκό- που ἢ κληρικοῦ.....	49.
Ἄγορασταὶ πραγμάτων ἀρχιερα- τικῆς περιουσίας. Τρόπος κατα- βολῆς τιμήματος.....	214. 214.	Ἄναφορὰ μεγίστης Λαύρας πρὸς τὸν Κυβερνήτην.....	276.
Ἄγοροπωλησία κελλίου.....	225.	Ἄνδραποδίζειν μαθητὴν.....	237.
Ἄγωγή πρὸς ἐκτέλεσιν διαθήκης ἢ δωρεᾶς πρὸς εὐαγῆ σκοπὸν. Τίτι ἀνήκει;.....	50.	Ἄνδρόνικος Παλαιολόγος περὶ δια- δοχῆς τῶν ἐκ πλαγίου συγγε- νῶν.....	64. 65.
Ἄγωγή περὶ νομίμου μοίρας....	96.	Ἄνθήμειος.....	59.
Ἄδελφοὶ μοναχοῦ δὲν κληρονομοῦ- σιν ἐξ ἀδιαθέτου. Γνώμη Βαλ- σαμώνος.....	79.	Ἄνοξια.....	125.
Ἄδελφοποίησις.....	239.	Ἄντιοχείας Σύνοδος περὶ διαχει- ρίσεως ἐκκλησιαστικῆς περιου- σίας.....	28. 34.
Ἄθανάσιος μοναχός 233. 248. 249.	250.	Ἄξιώματα ἐκκλησιαστικά.....	6.
Ἄθανασίου Πατριάρχου συνοδικὴ διάταξις περὶ διαδοχῆς τῶν ἐκ πλαγίου συγγενῶν.....	64.	Ἄπηγορευμένα πιπράσκεσθαι....	253.
Ἄθω μοναστήρια. Κοινοδιακά.		Ἄπιστοι κληρονομικὴ διαδοχὴ αὐ- τῶν.....	31 σημ. 2. και 31.
Ἰδιόρρυθμα..	159. 219. 220.	Ἄπληστία μοναχῶν.....	147. 148.
Ἄϊνος.....	249.	Ἄπογραφή ἀνάγκη αὐτῆς παρὰ τοῦ ἐπισκόπου.....	27. 36.
Ἄϊρεσις.....	109.	Ἄπογραφή ἀρχιερατικῆς περιου- σίας ἐν Τουρκίᾳ.....	211. 212.
Ἄϊρεσις γάμου ἢ παιδοποιίας ἐπὶ κληρονομίας ἢ κληροδοσίας. 130. 131.		Ἄπογραφή ἢ σημείωσις περιου- σίας τοῦ κειρομένων κατὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι δίκαιον..	167. 169. σημ. 1.
Ἄϊρετικῶν ἢ ἀπίστων κληρονομι- κῆ διαδοχὴ.....	32.	Ἄπογραφή περιουσίας θνήσκοντος μοναχοῦ.....	192. 193. 194.
Ἄϊχμαλώτων ἀνάρρυσις.....	40. 41.	Ἄποδοχὴ κληρονομίας.....	106. 107.
Ἄκόλουθοι.....	8.		
Ἄκτημοσύνη.....	86. 87.		
Ἄκτησίας ἀρχαί.....	84. 87.		

'Απόκαρσις.....	18.	φόρων.....	20. σημ.
'Αποκάρσεως τύποι.....	21. σημ. 2.	Βερβολομαίος Κουτλουμουσιανός	145.
'Αποκατάστασις.....	131.	Βασίδες.....	274.
'Αποκατάστασις εἰς ἀκέραιον.....	103.	Βασίλειος αὐτοκράτωρ.....	248.
'Αποστολικὸς αἰὼν.....	6.	Βασίλειος αὐτοκράτωρ.....	251.
'Αποστολικοὶ κανόνες περὶ διαχει- ρίσεως ἐκκλησιαστικῆς περιου- σίας.....	26. 27.	Βασιλείου τοῦ Μεγάλου ἀρχαίπερι ἀκτημοσύνης.....	84. 85.
'Απόστολοι, χρημάτιον ἢ ταμεῖον αὐτῶν.....	2. 3. 24.	Βασιλικά περὶ μοναστηρίων καὶ μοναχῶν.....	111.
'Αποτροφὴ πενήτων διὰ διαθήκης ἢ κληροδοτήματος ἐπισκόπου ἢ κληρικοῦ.....	49.	Βατοπεδίου μονή.....	249. 250.
'Αποχαριστικῶς διδόμενα.....	237.	Βεκίλης.....	273.
'Αποχωρεῖν τῶν ἰδίων ἡγουμένων.....	237.	Βεράτια.....	216 σημ.
'Αρραβὸν ἢ μικρὸν σχῆμα.....	21.	Βεράτια.....	206.
'Αρμενόπουλος.....	113.	Βίγλα.....	262.
'Αρπαγῆς δίκαιον τῆς περιουσίας τῶν ἀποθησκόντων κληρικῶν. (jus spoli). Κανόνες Συνόδου ἐν Τρούλλῳ.....	60. 61.	Βλάβη ψυχικῆ.....	237.
'Αρχάριοι.....	19.	Βρέβιον.....	125. 168. σημ. 1. 173.
'Αρχιερατικαὶ περιουσίαι ἐν Τουρ- κίᾳ.....	210.	Βρεφοτροφεῖα. Διευθυντῶν αὐτῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ.....	30. 40.
'Αρχιερέων κληρονομικὴ διαδοχὴ ἐν Τουρκίᾳ.....	207.	Βυζάντιος Σκαρλάτος.....	166. σημ. 1.
'Αρχονταλίχι.....	232.		
'Αρχοντικίον λυεὶ ὑπεξουσιότητα κληρικοῦ.....	53.	Γ	
'Ασχεῖσθαι.....	238.	Γάγγρας Σύνοδος περὶ διαχειρί- σεως ἐκκλησιαστικῆς περιουσίας.....	28.
'Ασκηταί.....	9.	Γάμος ἀθέμιτος, δαμνᾶτος, νεφά- ριος.....	129.
'Ασκητικαὶ διατάξεις Μ. Βασι- λείου. Κατ' ἐπιτομὴν ὄροι. Ὅροι κατὰ πλάτος.....		Γάμος δοκίμων.....	128.
"Αστοργὸς διαθήκη.....	27. 38.	Γάμου μοναχῶν ἐπιτίμια.....	129. σημ. 2.
"Αστοργὸς διαθήκη ἢ δωρεά.....	108. 109.	Γέροντας τίς λέγεται ἐν "Α- θῶν.....	167. σημ. 2. 224.
'Ατταλειώτου Σύνοψις περὶ τῆς περιουσίας τοῦ καταλείποντος τὴν μονήν.....	137.	Γονεῖς μονάζοντες.....	111.
'Αφιερώματα.....	276.	Γρατιανός.....	114.
		Γρηγόριος καθηγούμενος Λαύρας.....	260.
		Γρηγόριος Νανζιαζηνός.....	14. 194.
		Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ ἀρ- χαί περὶ ἀκτημοσύνης.....	85.
		Γονεῖς μοναχοῦ δὲν κληρονομοῦ- σιν ἐξ ἀδιαθέτου.....	79.
		Γνώμη Ζωναρά καὶ Βαλσαμῶνος	
		Γυναικείων μοναστηρίων Σίφνου σχέδιον κανονισμοῦ ἔτει 1830.....	283.

B

Βαθμοὶ ἐκκλησιαστικοί.....	6. 7.
Βαθμῶν ἱερατικῶν διάκρισις.....	7.
Βαλσαμῶνος ἐπιστολὴ περὶ ρασο-	

Δ

Δαδίων ἐκκοπὴ καὶ πώλησις ἐν "Αθῶν.....	242.
Δανεισταὶ ἀρχιερατικῆς περιου-	

σίας ἐν Τουρκίᾳ.....	213. 214.	γρόν.....	237.
Δανεισταὶ μοναχοῦ.....	195.	Διαρπαγὴ κληρονομικῶν περιου- σιῶν.....	64.
Δαπάναι εἰς κελλία.....	225.	Διάταγμα Μ. Βεζύρου Σαβφέντ.....	215.
Δευτερογαμοῦντες.....	110.	Διάταξις I. Συνόδου 9 Αὐγού- στου 1866.....	206.
Δημοπρασία περιουσίας ἀρχιερέως ἐν Τουρκίᾳ. Τύποι.....	212.	Διάταγμα 8 Ἰανουαρίου 1834.....	190.
Διαδοχὴ ἐξ ἀδιαθέτου ἐπὶ τῶν κληρικῶν κατὰ τὸ ἀρχαιότερον δίκαιον.....	59.	Διάταγμα 3/15 Ἀπριλίου 1833.....	
Διαδοχὴ ἐξ ἀδιαθέτου τῶν κληρι- κῶν κατὰ τὸ ἰουστινιάνειον δι- καιον. Διακρίσεις. Κατὰ τὴν Ἐκλογὴν τῶν Ἰσαύρων.....	62. 63.	Διάταγμα 15/27 Ἀπριλίου 1836.....	
Διαθήκαι ἡγουμένων ἐν "Αθῶν.....	251.	Διάταγμα 26 Ἀπριλίου (8 Μαΐ- ου) 1834.....	160.
Διαθήκη.....	78.	Διάταγμα 29 Ἀπριλίου 1843.....	161.
Διαθήκη ἐπισκόπων ἐν Τουρκίᾳ.....	207. 208.	Διάταγμα 20 Μαΐου (1 Ἰουνίου) 1836.....	
Διαθήκη ἡγουμένου μονῆς Μ. Τα- ξιάρχου ἐν Νάξῳ ἔτει 1713.....	285.	Διάταγμα 8 Ἰουνίου 1856.....	159.
Διαθήκη πρὸ τῆς ἀποκάρσεως.....	179.	Διαταγὴ Ὑπουργείου 18 Ἰουλίου 1856.....	177.
Διαθήκη τοῦ ἀρχιεπισκ. Πωγωνι- ανῆς. Ἀκύρωσις αὐτῆς.....	265. 266. 267.	Διάταγμα 23 Ἰουλίου 1833.....	158.
Διακονεῖν τραπέζαις.....	2.	Διάταγμα 28 Ἰουλίου 1858. Κατὰ πόσον ἰσχύει. 166. 168. 170. 174. σημ.	
Διακόνισσαι.....	6. σημ. 1.	Διαταγὴ Ὑπουργικῆ 8 Σεπτεμ- βρίου 1850.....	196.
Διακόνων καθήκοντα.....	6. σημ. 1.	Διάταγμα 25 Σεπτεμβρίου (2 Ὀκτωβρίου) 1833.....	179.
Διαίρεσις μοναστηρίων.....	22.	Διάταγμα 1 Δεκεμβρίου 1836.....	158.
Διαλελυμένοι μοναί· περιουσία αὐτῶν.....	160. 180.	Διάταγμα 4/16 Ὀκτωβρίου 1834. 183. 186.	
Διάλυσις μονῆς, τύχη περιουσίας μοναχῶν.....	141. 142.	Διάταγμα 4 Δεκεμβρίου 1834.....	181.
Διανομὴ ἐκπλειστηριασματος ἀρ- χιερατικῆς περιουσίας ἐν Τουρ- κίᾳ. Διαδικασία.....	213. 214.	Διατάξεις ἀποικοιμένων ἡγουμέ- νων ἐν "Αθῶν.....	251.
Διανομῆς δικαίωμα.....	94.	Διατροφῆς ὑποχρέωσις μοναχοῦ.....	95.
Διασκέψεως χρόνος.....	107.	Δικαίωμα προσβολῆς διαθήκης ἢ αἰτία θανάτου δωρεᾶς.....	108.
Διαθήκη ἐπισκόπου Θήρας Ζαχα- ρίου Μαθᾶ.....	164.	Διοίκησις ἀγαθοεργῶν καταστη- μάτων ἐν Ἑλλάδι.....	158.
Διαθήκη μητροπολίτου Ἀθηνῶν Νεοφύτου.....	164.	Δοκιμασία καὶ δόκιμος κατὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι νεώτερον δίκαιον. 167. σημ. 1. 168. σημ. 2.	
Διαθήκη πρὸ τῆς ἀποκάρσεως συν- ταχθεῖσα. Γνώμαι νομικῶν καὶ κανονομαθῶν περὶ τῆς τύχης αὐτῆς.....	88. 94.	Δόκιμος, δοκιμασία τριετῆς. Ἀχο- λουθία..... 17. σημ. 2. 20. σημ. 168. σημ. 2.	
Διαθήκης τύχη μετὰ τὴν ἀπόκαρ- σιν τοῦ διαθέτου.....	84.	Δοκιμασία ἐν "Αθῶν.....	262.
Διαπέμπειν, παραπέμπειν ἴδιον ἀ-		Δοκιμασίας χρόνος.....	236.

Δουλείας ποιεῖν (ἐν Ἐθῶν)... 263. 264.	Εἴσπραξις τιμῆματος ἐπὶ πλειστη- ριασμοῦ ἀρχιερατικῆς περιουσίας ἐν Τουρκίᾳ..... 243.
Δούλοι μοναχοί..... 19. σημ.	Ἐκθεςις 7/19 Ἰουνίου 1833 περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ κληρῶν ἐν Ἑλλάδι..... 166. σημ. 1.
Δωρεὰ αἰτία θανάτου.. 87. 96. 97. 98.	Ἐκθεςις ἀναθεωρήσεως κανονισμῶν ἐν Τουρκίᾳ..... 226.
Δωρεαὶ καὶ πράξεις ἀγρῶν καὶ μοναστηρίων ἐν Ἐθῶν..... 252. 253.	Ἐκχειμένη περιουσία μοναχοῦ... 142.
Δωρεᾶς αἰτία θανάτου ἀνάκλησις. 98.	Ἐκκλησίαι μοναστηριακαί, ἐνορια- καί, ἰδιωτικά..... 160.
Δωρεὰ αἰτία θανάτου πρὸ τῆς ἀπο- κάρσεως γενομένη. Θεωρίαι. 97. 98. 197.	Ἐκκλησιαστικά ἰδρύματα..... 157.
	Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία εἰς χει- ρας τῶν Ἐπισκόπων..... 26.
	Ἐκκλησιαστικὸν πολιτεύματος πρῶ- ται βάσεις..... 1.
	Ἐκκλησιαστικὴ περιουσία. Ἱστο- ρία καὶ ἔννοια αὐτῆς. Διαχειρί- σις αὐτῆς..... 24. 25. 26.
	Ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον..... 184.
	Ἐκκλησιαστικὸν ταμεῖον ἐν Ἑλ- λάδι..... 160.
	Ἐκλογὴ Ἰσαύρων..... 19. σημ. 110.
	Ἐκλογὴ Ἰσαύρων περὶ περιουσίας κληρικῶν..... 43.
	Ἐκπτώσις ἐκκλησιαστικῆς τιμῆς. 35.
	Ἐλάττωσις καταστάσεως.. 88. 89. 93.
	Ἐλευθερία διαθέσεως ὑπὸ μονα- χῶν..... 457.
	Ἐλλάδος νεώτερον δίκαιον..... 155.
	Ἐνοριῶν διάκρισις ἐν Ἑλλάδι.. 159.
	Ἐνωσις μοναστηρίων..... 142.
	Ἐπαγγελία παρθενίας... 18 καὶ σημ. 1.
	Ἐπαγωγή..... 101. 102. 103.
	Ἐπαγωγή κληροδοτήματος καὶ κτῆσις αὐτοῦ..... 109.
	Ἐπαρχιακὰ μοναστήρια..... 22.
	Ἐπισκοπή..... 66.
	Ἐπίσκοποι..... 3. 4. 5.
	Ἐπίσκοπος διαχειριστῆς ἐκκλησια- στικῆς περιουσίας..... 27. 28. 29.
	Ἐπίσκοποι ἐν Ἑλλάδι διαθέτουσιν ἐλευθέρως. Δικαιολογία. 155. 156. 163.
	Ἐπίσκοπος κατὰ τοὺς ἑλληνικοὺς νόμους..... 161.

E

Ἐξομολογούμενοι..... 238.
Ἐργατεία..... 238.
Ἐυθύμιος ὁ Στουδίτης..... 243.
Ἐμπορία..... 239.
Ἐπίτροποι ἀγρῶν..... 237.
Ἐπιτιμᾶν..... 235.
Ἐπικειρόμενοι ἐν ἄλλῃ μονῇ... 235.
Ἐγγαμιος πρὸς τῆς κουρᾶς. Τύχη τῆς περιουσίας του..... 198.
Ἐγκατάστασις μοναχοῦ κληρονό- μου..... 99.
Ἐγκύκλιος 8 Ἰανουαρίου 1834. 188. 190.
Ἐγκύκλιος I. Συνόδου 14 Φεβρου- αρίου 1834... 170. 176. 190. 191.
Ἐγκύκλιος 11 Μαΐου 1831... 175. 176.
Ἐγκύκλιος Ὑπουργικὴ 8 Ἰανου- αρίου 1836..... 193.
Ἐγκύκλιος 28 Ἀπριλίου 1836. 192. 193.
Ἐγκύκλιος 6 Μαΐου 1837... 188. 193.
Ἐγκύκλιος 23 Ἰουλίου 1856 περὶ ἐνοριῶν ἐν Ἑλλάδι..... 159. σημ. 3.
Ἐγκύκλιος I. Συνόδου 17 Ἰου- λίου 1818..... 200.
Ἐγκύκλιος 6 Αὐγούστου 1866... 201.
Ἐγκύκλιος 25 Ἰανουαρίου 1867. 173.
Ἐγκύκλιος Βεζυρικὴ 23 Σεβᾶλ 1291 (20 νοεμβρίου 1874)... 275.
Ἐγκύκλιος 14 Ρεδιούλ Ἀχῆρ 1295..... 209. σημ.
Ἐγκύκλιος Σεφέρ 1278... 209. σημ.
Ἐγκύκλιος 1 Μαρτίου 1834... 159.
Ἐθίμα..... 143. 144. 163.
Ἐθίμων δίκαιον..... 143.
Ἐἴσοδος..... 81. 87.
Ἐισποίησις..... 83.

Ἐπισκόπων κληρονομικὴ διαδο- χὴ. Διὰ τίνα λόγον ἐξαιρετικὴ ὑπῆρξε..... 23. 27.
Ἐπισκόπων ἐλευθερία διαθέσεως 144. 145.
Ἐπιτομή..... 139. σημ. 4.
Ἐνθρονισμός..... 125.
Ἐνοριακὰ μοναστήρια..... 22.
Ἐξάιρετον..... 37.
Ἐξορισταί..... 8.
Ἐξῶσις μοναχοῦ. Συνέπειαι... 141.
Ἐπαγωγή κληρονομίας μοναχοῦ. 99.
Ἐπαναγωγή περὶ κληρονομικῆς διαδοχῆς μοναχῶν..... 111.
Ἐπαναγωγῆς σχόλιον περὶ τῆς μεταθέσεως μοναχοῦ καὶ τῶν συνεπειῶν αὐτῆς..... 139.
Ἐπίσκοπος γινόμενος μοναχός. Τίς ἡ τύχη τῆς περιουσίας του. Σύ- νοδος Ἀγ. Σοφίας..... 116.
Ἐπίσκοποι ἐν Τουρκίᾳ τί δικαιούν- ται νὰ διαθέτῃσι..... 207. 208.
Ἐπισκόπων ἐλευθερία διαθέσεως. Περιορισμοί..... 30. 31. 39.
Ἐπισκόπων ἐκ διαθήκης διαδο- χὴ..... 30. 31. 41.
Ἐπισκόπων ἐξ ἀδιαθέτου διαδοχῆ.
Ἐπισκόπων κληρονομικὴ διαδοχὴ ἐν Τουρκίᾳ..... 207.
Ἐπισκόπων περιουσία μετὰ τὴν χειροτονίαν Τύχη αὐτῆς... 33. 34.
Ἐπισκόπων ραθυμία πρὸς ἐκτέλε- σιν διαθήκης ἢ δωρεᾶς πρὸς εὐ- αγῆ σκοπὸν..... 50.
Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐν Τουρκίᾳ. Ἔργα αὐτῆς..... 210. 211.
Ἐπίτροποι ἢ φροντισταὶ τελευ- ταίων βουλήσεων ἀμέλεια αὐτῶν καὶ συνέπειαι..... 49. 50.
Ἐπτανήσου δίκαιον μοναχ. 200. 201. 202.
Ἐρημίται. Κληρονομικὴ αὐτῶν διαδοχὴ..... 125.
Ἐθαγεῖς οἴκοι. Διοικητῶν αὐτῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ... 30. 40. 48.
Ἐθαγῆς οἶκος ὡς κληρονόμος... 48.

Εὐκτήριον..... 48.
Εὐσταθιανοί..... 95.

Z

Ζεύγη κτηνῶν ἐν ταῖς μοναῖς Ἐ- θῶν..... 250.
Ζῆσαι Χριστῶ..... 85.

H

Ἡγουμενεῖον..... 284.
Ἡγουμενία ἐπὶ φιλαῶ ὀνόματι... 219.
Ἡγούμενοι καταλιμπανόμενοι διὰ διαθήκης..... 255.
Ἡλικία πρὸς κουράν..... 10. σημ. 1.
Ἡλικία χειροτονομένων διακόνων καὶ πρεσβυτέρων ἐν Ἐθῶν... 255.
Ἡράκλειος αὐτοκράτωρ περὶ ἀριθ- μοῦ κληρικῶν..... 144.
Ἡσυχασταί..... 234.
Ἡϋξημένου Προχείρου διατάξεις περὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἐξερχο- μένου μοναχοῦ..... 137.

Θ

Θεοδοσιανός..... 73.
Θεοδώρου τοῦ Στουδίτου περὶ ἀποταγῆς καὶ ἀποκάρσεως ἀρχαί. 87.
Θεοφύλακτος μοναχός..... 250.
Θεσσαλονίκη..... 248. 249.
Θυρωροί..... 8. 9.

I

Ἰεθέρων μονή..... 248.
Ἰδιόρρυθμα μοναστήρια, ἔννοια αὐ- τῶν..... 22. 145. 148. 149. 127.
Ἰδιόρρυθμος βίος..... 147.
Ἰδιόρρυθμος βίος ἐν Ἐθῶν... 221. 222.
Ἰδρυτῆς μονῆς..... 17.
Ἰδρυσις μοναστηρίων..... 125.
Ἰερά δικαστήρια..... 275.
Ἰερά Σύνοδος ἐν Ἑλλάδι..... 161.
Ἰερατικοὶ βαθμοί..... 10.
Ἰερεῖς ἄγνωστοι..... 238.
Ἰερομνήμων..... 162. σημ. 1.
Ἰερομονάχου περιουσία πῶς κανο-

νίξεται	116.	Κληρικοῦ περιουσία μετὰ τὴν χει- ροτονίαν. Τύχη αὐτῆς.	35. 36.
Ἱερουσαλήμ	34.	Κληροδοτήματα ἢ κληρονομία πρὸς εὐαγεῖς σκοπούς.	49. 50.
Ἰησοῦς	1.	Κληρονομικὴ διαδοχὴ κληρικῶν. Διάκρισις τῆς τῶν λαϊκῶν Διευ- θυντῶν εὐαγῶν οἰκῶν.	22. 30. 42.
Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς κληρονόμος .	48.	Κληρονόμοι ἀρχιερέως ἐν Τουρ- κία	209. 213. 214.
Ἰούδας	1. 84.	Κλῆρος	1. 2. 7.
Ἰουστινιάνειος παραπομπή	103.	Κοινοβιακὰ μοναστήρια· ἔννοια αὐτῶν.	22. 145. 149. 217.
Ἰωάννης αὐτοκράτωρ	244.	Κοινοκτημοσύνη	24.
Ἰωάννου Κομνηνοῦ Νεαρά περὶ ἐπιτροπικῶν θυγατέρων	144.	Κοινοποίησις ἐπίσημος 1/13 Ἀ- πριλίου 1882 ἐν Τουρκία. 217. σημ.	
Ἰωάννου τοῦ Τσιμισκῆ Αὐτοκρά- τορος Τυπικὸν Ἐθω.	233.	Κοινοτήτων χριστιανικῶν περι- ουσία.	25.
Κ		Κοινότης χριστιανική.	2. 5. 7.
Καλλιγράφος	35.	Κομνηνὸς Ἀλέξιος.	173.
Καλλινίκου πατριάρχου ἐπιστολή.	265.	Κοσμάς Τζιντζιλούχης.	246. 255.
Κανόνες πατέρων	13 σημ. 3.	Κουάκιος	88.
Κανονισμὸς 18 Δεκεμβρίου 1873 περὶ ἀρχιερατικῶν περιουσιῶν ἐν Τουρκία.	210.	Κουρά κατὰ τὸ ἐν Ἑλλάδι δι- καιον. Ὅροι αὐτῆς.	168. σημ.
Κανονισμοὶ πατριαρχείου Κων- σταντινουπόλεως	206. 217.	Κουράς τύποι.	168. σημ.
Κανονισμὸς περὶ μοναστηρίων. 118. 119.		Κρεμίζος ἱεροδιάκονος.	151.
Κανονισμὸς μοναστηρίων ἐν Τουρ- κία.	218.	Κτηματολόγιον.	169. 173.
Καπηλικῶς ἐμπορεύεσθαι	239.	Κτηνῶν εἰσαγωγή εἰς μοναστήρια Ἐθω.	242.
Καρεαί	253.	Κτήσις κληρονομίας τῶ μοναχῶ ἐπαχθείσης.	39.
Καρεῶν Λαύρα	247.	Κτήτωρ κελλίου.	224.
Καρθαγένης Σύνοδος περὶ κλη- ρονομίας κληρικῶν.	31. 33.	Κτιτορικὸν μοναστήριον.	22.
Καρθαγένης Σύνοδος περὶ χειρα- φείσας κληρικῶν. Νομοκάνων Μαλαξοῦ.	56. 57.	Κτιτόρων ἢ δομιτόρων κληρονο- μικὴ διαδοχὴ.	125. 126.
Κάσος ἀπὸ τελευτῆς.	199.	Κυριακά.	27. σημ. 5. 163.
Καταπιστευματοδόχοι.	132.	Κυριακά.	59.
Κατάστασις μοναχῶν καὶ μονα- στηρίων κατὰ τὴν ἔλευσιν τοῦ Ἰθωνος.	166.	Κυρίλλου ἐπισκόπου Σάμου ἀνα- φορὰ (1830).	278.
Κελλία· ἔννοια αὐτῶν.	224. 263.	Κυριότης ἐκκλησιαστικῆς περιου- σίας. Θεωρεῖται.	156. 157.
Κελλίου πώλησις	225.	Κυριότης τῆς περιουσίας τοῦ μο- ναχοῦ ἀπὸ πότε μεταβιβάζεται εἰς τὴν μονὴν κατὰ τὸ ἐν Ἑλ- λάδι δίκαιον. Ὅροι μεταβιβά- σεως. Διάκρισις κινητῶν καὶ ἀκι-	
Κελλιῶται. Πῶς διάγουσι. 221. σημ. 1.			
Κελλιωτικὸς βίος ἐν Ἐθω.	223.		
Κελλιωτῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ.	125.		
Κληρικοί. Διαδοχὴ κληρονομικὴ αὐτῶν.	1. 6. 7. 8. 9 36. 37. 42.		
Κληροδότημα ὑπὸ αἵρεσιν.	109.		

νήτων πραγμάτων.	167. 169. 170.	ἑλληνικῆς νομοθεσίας. 168. 170. 171. 172. 173. 177.	
Κωνσταντῖνος Μονομάχος.	151.	Μετόχιον.	277.
Κωνστ. Πορφυρογέννητος. 63. 65. σημ. 1.		Μητροπολίτου Παροναξίας ἀνα- φορὰ πρὸς Κυβερνήτην ἔτει 1830.	280. 281.
Κωνσταντίνου Πορφυρογεννήτου Νεαρά 12 περὶ κληρονομικῆς δια- δοχῆς ἐκ πλαγίου συγγενῶν. Βαλσαμῶν περὶ αὐτῆς.	63. 65. 66.	Μητροπολιτῶν καὶ ἐπισκόπων τι- τουλαρίων κληρονομικὴ διαδοχὴ. 209.	
Κωνσταντῖος	61.	Μικρόσχημοι.	20. 21.
Λ		Μισθοδοσία ἀρχιερέων 162. σημ. 2. καὶ 3.	
Λαῖκοί.	6. 7.	Μετάβασις ἀπὸ μοναστηρίου εἰς μοναστήριον αὐτόθουλος.	76.
Λαός.	7.	Μετάθεσις κληρικοῦ.	67.
Λαύρα.	12.	Μετατιθεμένου κληρικοῦ τῆς ἐκ- κλησίας κληρονομεῖ.	67. 62.
Λέοντος Νεαρά 6. περὶ ἡλικίας μοναχοῦ πρὸς διαθέσειν.	123. 124.	Μετάθεσις μοναχοῦ. Συνέπειαι ἐπὶ τῆς περιουσίας. 133. 135. 137. 138. 139. 140.	
Λέοντος Νεαρά 5. μεταρρυθμί- σεις.	117. 118.	Μετατιθεμένου μοναχοῦ τί προσ- κυροῦται τῇ δευτέρᾳ μονῇ. 186. 187.	
Λέων Ἀλλάτιος	149.	Μικρὸν σχῆμα ἢ ἀραβῶν.	21.
Λέων καὶ Ἀνθέμιος.	59.	Μισθοδοσία ἐπισκόπων ἐν Ἑλλά- δι.	162. σημ. 2.
Λουκᾶ ἀπόστολος.	112.	Μισθὸς μοναχοῦ.	241.
Μ		Μολδαυικὸς Κώδιξ.	178. σημ. 189.
Μαλαξοῦ νομοκάνων περὶ χρόνου δοκιμασίας.	17. σημ. 2. 18 σημ. 2.	Μοναδικὴ κουρά.	236.
Μαλάχιος ἀρχιεπίσκοπος Πωγω- νιανῆς. Ἀκύρωσις διαθήκης αὐ- τοῦ.	265. 266. 267. 268.	Μοναστήρια ἐγκαταλελειμμένα καὶ κατηρημωμένα.	218. 219.
Μάνδρα.	236.	Μοναστήρια, σταυροπήγια, ἐνο- ριακά.	217.
Μανδύας ἢ Μανδύον μικροσχῆ- μων.	201.	Μοναστηρίων ἔνωσις. Συνέπειαι ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῶν μο- ναχῶν.	142.
Μανδύλιον.	264.	Μοναχικὸς βίος ἐν Ἐθω.	158.
Μανουὴλ Παλαιολόγου τυπικὸν Ἐθω.		Μοναχικὸς βίος ἐν Ἑλλάδι. 165. 166.	
Μαρκιανός.	74.	Μοναχικὸς βίος μετὰ τὴν ἄλωσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως.	216.
Ματθίας.	2.	Μοναχολόγιον.	168. σημ. 1.
Μάτριξ.	168. σημ. 1. 173. σημ. 2.	Μοναχὸς ἀποθνήσκων ἄνευ δια- θήκης, μετὰ τὴν Νεαρὰν Λέον- τος.	118. 119.
Μεγαλόσχημοι.	20.	Μοναχὸς ἀποθνήσκων μακρὰν τῆς μονῆς.	117.
Μέμφις διαθήκης ἢ δωρεᾶς.	109.	Μοναχὸς ἀποκρούων κληρονο- μίαν.	100-108.
Μέσης ἐπιστάσις οἰκονόμος.	241.		
Μετάβασις ἀπὸ μοναστηρίου εἰς μοναστήριον κατὰ τὸ ἐν Ἑλλά- δι δίκαιον.	179. 182. 183. 181.		
Μεταβολαὶ τοῦ δικαίου ἐν Ἑλλάδι.	157.		
Μεταγραφή ἀκινήτου περιουσίας εἰσκομιζομένης τῇ μονῇ. Πλάναι			

Μοναχός αποθνήσκων πρό τῆς ὑπεισελεύσεως εἰς κληρονομίαν. Θεωρίαι..... 100-108.

Μοναχός ἰδιοποιούμενος περιουσίαν. Ποινάι..... 113.

Μοναχοῦ ἀποθνήσκοντος, τοῦ μοναστηρίου διαλυθέντος, τῆς ἡ τύχη τῆς περιουσίας..... 142.

Μοναχός χειροτονούμενος Τί γίνεται ἡ περιουσία του..... 116.

Μοναχός γινόμενος ἐπίσκοπος. Τίς ἡ τύχη τῆς περιουσίας του. 113 114. 115.

Μοναχοῦ ἔξωσις. Συνέπειαι.... 141.

Μοναχοῦ μετάδρασις ἐν τῷ κόσμῳ. 181.

Μοναχοὶ διαθέτουσιν ἐλευθέρως ἐν Ἑλλάδι..... 175. 178.

Μοναχοῦ μετατιθεμένου περιουσία ἀποθνήσκοντος πρὶν ἢ καταταχθῆ εἰς μονήν..... 185. 186.

Μοναχός μὴ συναινῶν νὰ καταταχθῆ. Περὶ τῆς τύχης τῆς περιουσίας του..... 181.

Μοναχῶν Ἄθω δίαίτα.. 220. σημ.

Μοναχῶν Ἄθω περιουσία καὶ κληρονομικὴ διαδοχὴ..... 220. 224.

Μοναστηρίων διαίρεσις. Κοινωνιακά, ἰδιόρρυθμα, ἐνοριακά, ἐπαρχιακά, σταυροπήγια, κτιτορικά..... 32.

Μοναχοί..... 11.

Μοναχοῦ ἐξερχομένου περιουσία. 137.

Μοναχοῦ γενομένου ἐπισκόπου ἡ περιουσία τί γίνεται..... 115 σημ. 3.

Μοναχοῦ κληρικοῦ κληρονομικὴ διαδοχὴ..... 116.

Μοναχῶν κακουχίαι καὶ βίος 13. σημ. 4.

Μοναχῶν ἱστορία καὶ ἔννοια μοναχικοῦ βίου..... 11. 15. σημ. 1.

Μοναχῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ. Πρῶτοι ὀρισμοὶ ἐξαιρετικοί. Διάταξις Οὐαλεντιανοῦ καὶ Μαρκιανοῦ..... 74. 75.

Μοναχῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ πρό τοῦ Ἰουστινιανοῦ..... 73.

Μονὴ Κολοβοῦ..... 242.

Μουζούρια..... 262.

N

Νεαρά 20 Ἀλεξίου Κομνηνοῦ. 68. 69.

Νεαρά 5 Ἰουστινιανοῦ. 18. 75. 76. 77. 80. 89. 94. 112. 116. 119. 127. 128. 177. 178. 184. 187.

Νεαρά 12 Ἰουστινιανοῦ.. 129. σημ. 2.

Νεαρά 76. Ἐρμηνευτικὴ τῆς Νεαρᾶς 5..... 81. 77. 94.

Νεαρά 79..... 83.

Νεαρά 81 Ἰουστινιανοῦ.. 124. σημ. 1.

Νεαρά 117 περὶ ἀπροσπορίστων χρηματίων..... 51. 52.

Νεαρά 118..... 79. 119.

Νεαρά 123.. 42. 53. 77. 78. 79. 82. 92. 94. 95. 96. 111. 112. 119. 122. 124. σημ. 1. 131. σημ. 1. 132. 139. 140. 157. σημ. 2. 173. 187. 188. 199.

Νεαρά 131... 41. 42. 45. 48. 45. 49. 65. 66.

Νεαρά 1 Ἰσαακίου Κομνηνοῦ. 162. σημ. 3.

Νεαρά 5 Λέοντος. 107. 108. 117. 119. 120. 127. 140. 147. 172. 177. 187. 196. 199.

Νεαρά 6 Λέοντος..... 123.

Νεαρά 14 Λέοντος..... 126.

Νεαρά 2 Ἰ Λέοντος..... 55.

Νεαρά 79 Λέοντος..... 130. σημ.

Νεοφύτος μοναχός..... 249.

Νεοφύτου Δούκα ἐπιστολαί. 166. σημ. 2.

Νεοφύτου πατριάρχου συνοδικὸν γράμμα περὶ τῆς διαθήκης τοῦ Δέρκων κὺρ Ἀνανίου..... 271.

Νεκτάριος ὁ Κρήτης..... 146.

Νιζάμιον..... 275.

Νικηφόρου ὁμολογητοῦ κανόνες περὶ ἀποχωρήσεως ἐκ τῆς μονῆς. 134.

Νικηφόρου Φωκᾶ Νεαρά περὶ ἀπληστίας μοναχῶν..... 147.

Νικολάου Κωνσταντινουπόλεως κανόνες περὶ μεταθέσεως μοναχοῦ..... 133.

Νομικὸς τρόπος καθ' ὃν περιέρ-

χεται ἡ περιουσία τοῦ μοναχοῦ εἰς τὸ μοναστήριον. Καθολικὴ διαδοχὴ. Quid μετὰ τὴν Νεαράν 5 τοῦ Λέοντος. 80. 81. 119. 120.

Νόμιμος μοῖρα μοναστηρίου..... 78.

Νομίμου μοίρας τέκνων μοναχοῦ συμπλήρωσις..... 76.

Νόμιμος μοῖρα τέκνων πότε ἀπαιτεῖται. Κατὰ τὸν θάνατον τοῦ μοναχοῦ; Θεωρίαι... 121. 122. 123.

Νομίμου μοίρας κανονισμὸς κατὰ τὸν θάνατον τοῦ μοναχοῦ. Θεωρίαι..... 95.

Νομοκάνων Φωτίου..... 8.

Νομολογία βυζαντινὴ περὶ τοῦ κύρους τῶν διαθηκῶν μοναχῶν. 120. 121.

Νομολογία Ἄρ Πάγου ἐν Ἑλλάδι ὡς πρὸς τὴν ἰκανότητα τῶν ἐπισκόπων πρὸς διάθεσιν... 164. 165.

Νόμοι ἐν τῇ πράξει..... 143.

Νόμος ΡΝ' 20 Ἰανουαρίου 1866. 201.

Νόμος 9 Ἰουλίου 1852.....

Νόμος Καταστατικὸς 9 Ἰουλίου 1852..... 161.

Νόμος 28 Σεβάλ 1304... 214. σημ.

Νόμος 14 Αὐγούστου 1836..... 167.

Νόμος 29 Ὀκτωβρίου 1856. 168. 169.

Νοσοκομεία. Διευθυντῶν αὐτῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ.....

Ξενῶνων διευθυνταί. Κληρονομικὴ αὐτῶν διαδοχὴ..... 30.

Ξυλοκοπεῖον..... 263.

Ξύλων κοπὴ ἐν Ἄθῳ..... 252.

Ο

Ὄδηγίαι ὑπουργικαί 4 Μαρτίου 1859..... 197.

Οἰκοδομεῖν κελλίον..... 240.

Οἰκοδόμοι..... 242.

Οἰκονόμοι..... 38. σημ. 3. 40

Οἴνου χρῆσις ἐν Ἄθῳ..... 239.

Οἶονεὶ στρατιωτ. χρημάτιον. 37. 38. 42.

Ὄμολογία ἀγορᾶς ἐν Ἄθῳ..... 224.

Ὄμολογον πωλήσεως κελλίου... 225.

Ὄργανισμὸς ἐκκλησιαστικοῦ πολιτεύματος..... 1.

Ὄργανισμὸς μοναστηρίων Ἄθῳ. 219.

Ὄργανισμὸς τῶν ἐν Κρήτῃ μοναστηρίων. Κληρονομικὴ διαδοχὴ μοναχῶν..... 227. 228.

Ὄρφανικὴ ὑποκατάστασις..... 132.

Ὄρφανοτροφεία. Διευθυντῶν αὐτῶν κληρονομικὴ διαδοχὴ... 30. 40.

Ὄστιάριοι ἢ ὠστιάριοι..... 9.

Οὐάλενς..... 9.

Οὐαλεντινιανός..... 9. 73. 74.

Οὐσοῦλι..... 275.

Ὄψιγενής..... 90.

Π

Παγκάρια..... 273.

Παιδιά κοσμικά..... 134.

Παιδοδιδάσκαλοι..... 35.

Παραλαβὴ περιουσίας ἀρχιερέως ἐν Τουρκίᾳ. Τύποι..... 212.

Παροικία..... 66.

Πατέρων ἀρχαί περὶ ἀκτημοσύνης. Θεωρίαι..... 86. σημ.

Πατριάρχου ἀδήλου διάταξις περὶ κληρονομίας μοναχῶν. 218. σημ. 268. 269. 270.

Πατριάρχου ἰδιωτεύοντος κληρονομικὴ διαδοχὴ..... 209.

Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως κληρονομικὴ διαδοχὴ. 209. 210.

Πατριάρχου κληρονομικὴ διαδοχὴ..... 209.

Παυλιανὴ ἀγωγή..... 81. σημ. 1.

Παῦλος ὁ Θηβαίτης..... 12.

Παῦλος ἀπόστολος..... 4.

Παχώμιος..... 12.

Πεκούλια καστρένσια..... 53.

Περιορισμοὶ ἐκ διαθήκης διαδοχῆς κατὰ τὴν Ecloga ad prochiron mutata..... 57.

Περιουσία ἀρχιερέως ἐν Κωνσταντινουπόλει ἀποθνήσκοντος.. 212.

Περιουσία ἐπισκόπου μετὰ τὴν

χειροτονίαν. Τύχη αὐτῆς....	33. 36.	Πρωτοσυγκελλία.....	212.
Περιουσία κληρικοῦ τίνι περιέρ- χεται.....	66. 67.	Πρώτου προβολῆ ἐν "Αθω.....	243.
Περιουσία μοναχοῦ μετὰ τὴν ἀ- πόκασιν πότε διατίθεται.....	78. 83.	Πτωχεῖα. Διευθυντῶν αὐτῶν κλη- ρονομικῆ διαδοχῆ.....	30. 40.
Περιουσία μοναχοῦ πρὸ τῆς ἀπο- κάρσεως (εἰσόδου). Διάκρισις ἀν ἔχῃ τέκνα ἢ δὲν ἔχῃ.....	75.	Πτωχοτρόφος, ξενοδόχος, ὄρφα- νοτρόφος νοσοκόμος.....	40.
Περιουσία μοναχοῦ ἀποθησκον- τος ἐκτὸς τῆς μονῆς.....	142.	Πτωχῶν ἀποτροφαί.....	40. 41.
Περιουσία μοναχοῦ ἅμα τῇ εἰσό- δου μεταδιβάσεται τῇ μονῇ.....	172.	Πυλωροί.....	8.
Περιουσία μοναχοῦ κτηθεῖσα μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς μονῆς.....	186.	Πύργος Ἁγ. Σάββα ἐν "Αθω....	263.
Πέτρος.....	4.	Πωλεῖν ἀγρόν.....	237.
Πηδάλιον περὶ τῆς περιουσίας τοῦ ἀποχωροῦντος μοναχοῦ... ..	138.	Πώλησις καὶ μετάπρασις ἀγρῶν ὑπὸ μοναχῶν φιλαργυρίας ἐνε- κα.....	239.
Πηδάλιον περὶ μοναχικῶν βαθ- μῶν.....	21.		
Πνευματικοί.....	210.	P	
Ποίμνιον.....	66. σημ. 3.	Ράσον.....	19.
Πολίτευμα "Αθω.....	225. 226.	Ρασοφόροι.....	19. 20. σημ.
Πολιτεύματος ἐκκλησιαστ. πρῶ- ται βάσεις.....	1. ἐπ.	Ρουφῖνος περὶ μοναχῶν.....	13.
Πρεσβύτεροι.....	2. 3. 4.		
Προβολή οἰκονόμου.....	234.	Σ	
Προβολή τοῦ Πρώτου ἐν "Αθω..	243.	Σακελλίων.....	162. σημ. 1.
Προγαμιαία δωρεά.....	82. 198.	Σάμου ἐκκλησιαστικῆ κατάστασις ἐν ἔτει 1830.....	178. 279.
Προθεσμιαί πρὸς ἐμφάνισιν δανει- στῶν καὶ κληρονόμων ἀρχιερέως ἐν Τουρκίᾳ.....	214.	Σανίδας καὶ δάδας καὶ πίσσαν ἐ- ξάγειν ἐν "Αθω.....	251.
Προῖξ.....	82. 198.	Σιναίου ὄρους μοναχοί.....	146.
Προῖξ γαμετῆς μοναχοῦ ἐπιστρέ- φεται.....	76.	Σιωπηρὰ ἀνάκλησις διαθήκης. Θεωρία.....	93.
Πρόχειρος Νόμος περὶ κληρονο- μικῆς διαδοχῆς μοναχῶν.....	111.	Σίφνος.....	282. 283.
Πρόχειρος νόμος περὶ τῆς ἐκ δια- θήκης διαδοχῆς ἐπισκόπων... ..	41. 42.	Σκευοφύλαξ.....	162. σημ. 1.
Πρόχειρος Νόμος.....	41.	Σουλτάν Μεχμέτ.....	206.
Πρόχειρος Νόμος περὶ τῆς με- ταθέσεως μοναχοῦ καὶ τῶν συ- νεπειῶν αὐτῆς.....	139.	Σταυροπήγια.....	22.
Πρώτος ἐν "Αθω.....	233. 235.	Σταυροπήγια ἐν "Αθω.....	262.
Πρώτος ἐν "Αθω τί λαμβάνει πα- ραιτούμενος ἢ ἀποβαλλόμενος..	263.	Σταυροφόροι.....	20.

αὐτῆς.....	225.	Ταβένναι.....	12.
Σύνοδος ΑΒ περὶ μοναχῶν.....	112.	Τακρίριον.....	275.
Συνόδου ΑΒ κανόνες περὶ τοῦ ἀποχωροῦντος τῆς μονῆς καὶ περὶ τῆς περιουσίας αὐτοῦ.....	138.	Τάξεις Μοναστηρίων ἐν Τουρκίᾳ.	214.
Σύνορα πρωτάτου.....	263. 274.	Τιμόθεος.....	4.
Σφράγισις περιουσίας θνήσκοντος μοναχοῦ. Τίνες αἰτούμενοι αὐ- τήν. Περιστάσεις. 193. 194. 195. 196. 197.		Τίτος.....	4.
Σφράγισις περιουσίας ἀρχιερέως ἐν Τουρκίᾳ.....	212.	Τιτουλαρίων ἐπισκόπων καὶ μη- τροπολιτῶν κληρονομικῆ δια- δοχῆ.....	209.
Σχινᾶς Κ.....	116. σημ. 1.	Τοπία κοινὰ δωρεῖσθαι.....	253.
Σχολάζοντος κληρικοῦ περιουσία τίνι περιέρχεται.....	68.	ἐν Τουρκίᾳ κατάστασις ἐκκλησίας.	206.
Σχολάζουσα περιουσία.....	186.	Τράγος.....	150.
Σωφρονίου Πατριάρχου συγιλ- λιῶδες γράμμα.....	145.	ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος περὶ δοκι- μῶν.....	19. σημ. 1.
		Τριετῆς δοκιμασία. Καταγωγὴ αὐτῆς.....	17. σημ. 1.
T		ἐν Τρούλλῳ Σύνοδος περὶ μοναχῶν	16.
		Τρία ἔτη δοκιμασίας ἐν "Αθω... ..	262.
		Τσιμισκῆς αὐτακράτωρ.....	150.
		Τυπικὰ "Αθω.....	150. 151. 234. ἐπ.
		Τυπικὸν "Αθω ἐπὶ Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου.....	245.
		Τυπικὸν "Αθω ἐπὶ Μανουὴλ Πα- λαιολόγου.....	259.
		Τυπικὸν "Αθω ἐπὶ αὐτοκράτορος	

Τσιμισκῆ.....		Υ	
Τύποι παραλαβῆς περιουσίας ἐπι- σκόπου ἐν Τουρκίᾳ.....	210.	Ὑπεξουσιότης ὡς λόγος ἀνικανό- τητος πρὸς διαθέσιν παρὰ κλη- ρικοῖς. Νομοκάνων Φωτίου Νεα- ρὰ 123. Πρόχειρος Νόμος. Ἐ- παγωγὴ. Νεαρὰ Λέοντος 25. Πεῖρα. Μαλαξοῦ Νομοκάνων. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56.	
		Ὑπεξουσιότης κληρικῶν λύεται διὰ τοῦ ἐπισκοπικοῦ ἀξιώματος. Διὰ τοῦ γάμου. Διὰ τοῦ μοναχικοῦ σχήματος.. 53. 57. 124. σημ. 1	132.
		Ὑπεξουσιότης κληρικοῦ ἀνικανότης πρὸς διάθεσιν.....	52. 53.
		Ὑπογραφεῖς μεγιστάνων.....	35.
		Ὑποδιάκονοι.....	7.
		Ὑποθέσεων κρίσεις ἐν "Αθω.....	554.
		Ὑποκατάστασις.....	131.
		Ὑπομνηματογράφος.....	162. σημ. 1.
		Ὑποτακτικοί.....	224. 238.
		Ὑπουργοὶ ἡγουμένων ἐν ταῖς συ- νάξεσιν "Αθω.....	253.
		Ὑπουργικὸν ἔγγραφο 22 Ὀκτω- βρίου 1860.....	200.
		Ὑπουργικαὶ ὁδηγαί 4 Μαρτίου 1859.....	166. 170. 172.
		Φ	
		Φαρμακίδης Θεόκλητος. 166. σημ. 1.	176.
		Φιλοκάλυγα.....	264.
		Φιλοκτησία.....	113.
		Φιρμάνιον 14 Ζιλκαδὲ 1253. 217. σημ.	
		Φιρμάνιον ἔτους 1255 περὶ κλη- ρονομίας μοναχῶν.....	226.
		Φυσικὸς θάνατος μοναχοῦ.....	123.
		Φωτίου γνώμη περὶ χρόνου δοκι- μασίας.....	17. σημ. 2.
		Φωτίου νομοκάνων περὶ κληρο- νομίας αἰρετικῶν.....	32. 33.
		Φωτίου νομοκάνων.....	8.

X

Χαλκηδόνος Σύνοδος περί μονα- στηρίων κανόνες.....	16.
Χαρτουλάριοι.....	43.
Χειραφέτου ικανότης πρὸς διάθε- σιν περιουσίας. Νομοθεσία Λέον- τος.....	55. 56.
Χειροθεσία, χειροτονία.....	10.
Χειροτονία ἡγουμένων ἐν Ἐθῶν..	261.
Χειροτονία πρεσβυτέρου καὶ διακό- νου ἐν Ἐθῶν.....	262.
Χειρῶν ἐπίθεσις.....	24.
Χῆραι.....	6. σημ. 1.
Χηρῶν ὁμολογία.....	18.
Χηρῶν ἢ διακονισσῶν ἢ παρθένων ἢ ἱερωμένων διαθήκαι καὶ κωδί- κελλοι.....	74.
Χοροστάται.....	9. σημ. 2.
Χορτοκοπέιον.....	263.
Χρέη μοναχοῦ.....	195.

Χρέη μοναχοῦ. Τίς ἡ τύχη αὐ- τῶν; Θεωρίαι.....	81. 82. 83.
Χρημάτιον μοναχοῦ.....	74.
Χριστιανισμός.....	1.
Χριστός, ἐντολαὶ αὐτοῦ περὶ ἀκτη- μοσύνης.....	1. 2. 23. 24. 25. 29.
Χρόνος δοκιμασίας. Φωτίου γνώ- μη. 17. σημ. 2. 18. σημ. 2. 19. σημ. 1.	
Χρυσόβουλλον Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου.....	257.
Χρυσόβουλλος Κωνσταντίνου Μο- νομάχου.....	151.
Χωρίζειν ἴδιον ἀγρόν.....	237.

Ψ

Ψάλλται.....	9. 10. σημ. 2.
--------------	----------------

Ω

᾽Ωνεῖσθαι ἀγρούς.....	235.
᾽Ωραι.....	21. σημ. 1.
᾽Ωστιάριοι ἢ ὀστιάριοι.....	9.

ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΥΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΣ

Πραγματεία περὶ προγαμιαίας δωρεᾶς, βραβευθεῖσα ὑπὸ τῆς Νομικῆς Σχολῆς κατὰ τὸν Α' Σγούτειον διαγωνισμόν (1884).

Περὶ τοῦ θεσμοῦ τῆς προσωπικῆς κρατήσεως. Μελέτη ὑποβληθεῖσα τῷ ὑπουργεῖῳ τῆς Δικαιοσύνης (1887).

Ecloga Leonis et Constantini cum appendice, ἐκ χειρογράφου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης (1887).

Εὐρετήριο καὶ πρόλογοι τῆς Βακτηρίας τῶν ἀρχιερέων, δημοσιευθέντες ἐκ χειρογράφου τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης, τῇ ἐντολῇ τοῦ Zachariæ v. Lingenthal (1890).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΤΥΠΟΙΣ ΤΩΝ ΑΔΕΛΦΩΝ ΠΕΡΡΗ

1890

SISMANOGGIO
MEGARO

SISMANCOGLIO
MILANO